

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 14-వ తేది శనివారము
(శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ చవతి ర.)

No. 280
సంచిక ౨౯౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివంద

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంచీవివంతి

తలనొప్పుల మోన్సును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చార్మపు మెప్పుల శారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట బిట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవానుభవ
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
జేతులలో కూడి వాడునున్నారు.

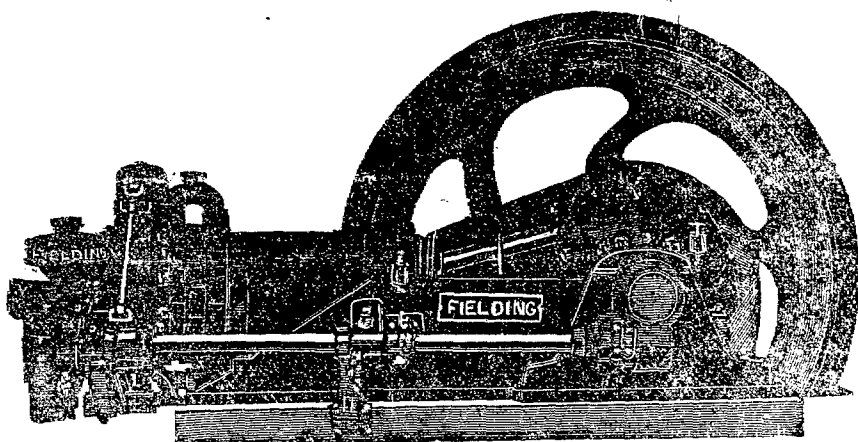
చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

క రం చం దు చ బి ల్ దా ను

బంగారు, వెండి నగల వర్తకులు, సావు కాపు వేట, మద్రాసు. 1911
దరఖాస్తు పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు కూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ ఇంజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చేర్చిని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తికాముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ ఇంజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోత్ హేజంట్లు:—

టెలెఫోన్
నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండుతో.,
12, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

ఫోన్ నెం 203 రు.

సిటీ మోటారుపాతశాల మదరాసు
టెలిఫోన్ నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని
నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొనలగునవి నేర్పబడును.
మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులు వేయుట
వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని విధములైన ధరలు పరస్పరముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా శ్రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయులయును.
మేనేజరు,

సిటీ ట్రాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 అంబర్లీ-వీధి, జి.టి. మదరాసు.
(ఇ.కా.శా.న. వదునుటిసికి)

లోధ-బంగారు-గారడి

పినిటి పాపారావుగారు, దుమ్మెగూడం: ఒకశ్రీ
క్రమభంగమువలన అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో
వాధపడుచుండెను. అనేక మందులను వాడి ప్రయోజనము లేక
పోయెను. కడపట తమలోధయొక్కబుడ్డి సుపయోగించగనే గా
రడివిద్యమాదిగ ఆమెకు యుండుకున్న రుగ్మతన్నియు, అత్య
ర్దుతముగ కుదిరెను. ఈ లోధ్రను నష్టించుటకు నాకు మాటలు
దొడక లేదు. ఒకబుడ్డిలోధ్రయెత్తుబంగారు యిచ్చినను దీని వల
చాలదని నేనుచెప్పగలను.

“కేసరీ కుటీరం”

అయ్యుశ్వెంద్ర శివశక్తిచౌడధారా, రుమ్మెగూడం, మద్రాసు

ది లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:—10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు.

శ్రీయత లాలా లజపతి రాయ్ గారు, చీఫ్ క్లర్క్, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లు.

మిక్కిలి గొప్పవారును, పలుకుబడి గలవారును డైరెక్టర్లుగా నున్నారు.

30 నెలలలోగా రూ 30,00,000 లుకు వైగానే వచ్చినది.

మిక్కిలి జాగ్రత్తతోను, ఖచ్చితముగాను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రజలందరిచే ఆమోదించబడినది.

ప్రతి ఒక్కరిని ఈ కంపెనీలో ఒక పాలిసియుండి తీరవలెను.

ప్రతితాలూకాలో ఏజంట్లుగా కావలెను. దరఖాస్తులను ఈ దిగువ చిరునామాలకు పంపుకొనవలెను.

Pandit K. Santanam,
(Managing Director) Lahore.

or **The Local Advisor**
16, Sunkurama Chetty Street, Madras.

జ్యోతిష చంద్రిక

ఇది జ్యోతిష శాస్త్రమునకు మానవత్రిక దీనియందు జ్యోతిష విషయమై యానేకముంది సంగతులు వ్రాయబడి యున్నది. జాతక తత్వము, జాతక కిరీటులను ముద్రలు 20,80 జ్యోతిష గ్రంథములు, తెలుగున టి కాతాత్మ ర్యముతో వ్రాయబడును. జాతక మార్పాండము 8 వ భాగముగూడ 1 వ సంచికలందు సమగ్రముగా వ్రాయబడును. ఒక్కొక్క సంచిక 50 పేజీలకు తక్కువ యుండదు. క్రొవన సంగ్రహమున యీ పత్రిక ప్రారంభమును, చందాదారులకు సంగ్రహము 1 కి చందా రూ 6 లు రాజపాపములకు సంగ్రహము 1 కి చందా రూ 10 లు గనుక దీనిలో చేరెడు చందాదారులను, రాజపాపములను 1 రూ॥ అధ్యక్షు ముందుగా పంపినయెడల తక్కిన సామును 1 వ సంచిక వి. విగా పంపెదము తక్కిన 11 సంచికల ప్రతినిలలోను వసగగా ఉచితముగా పంపెదము. ఒక్కొక్క సంచికలో ఒక్కొక్క రాజపాపమునియొక్క జాతకములను చేర్చి దానినిగురించి 12 భాషలములు శాస్త్రప్రమాణములతో అమూల్యముగా చేసిన స్వయముగా వ్రాసి అసంచికలో ఉచితముగా అచ్చుకేయించెదను. చందాదారుని యొక్క జాతకమును సరిచూచి వారికి కావలసిన ముఖ్యమైన సంగతులు సేవస్వయముగా వ్రాసి వారిసంచికలో పాటు ఉచితముగా టపాలో పంపెదము. గనుక దీనిలో చేరెడు చందాదారులను రాజపాపములను 1 రూ॥యి అధ్యక్షును దానితోపాటు వారిజనన తేదీ వర్త రాలును వెంటనే మాకు పంపినయెడల వైత్రమానములుగాయత అందరికి పత్రికలు పంపెదను. యీ పత్రిక నచ్చనియెడల తిరిగి చందా సాము వాపసు చేయదుము. యింకను వివరములు గోరువా రున్న యీ పత్రిక కావలసినవారున్న యిది సవ చిరునామాకు వ్రాయుడు.

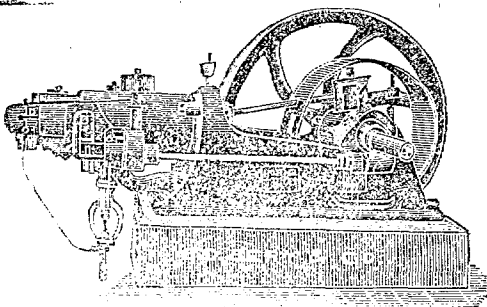
ఆకెళ్ల వెంకట శాస్త్రి

సంపాదకుడు, జ్యోతిష చంద్రిక, గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

అత్యద్భుత కుమ్మర గని వారి లాభి

గుణము లేదని ఋజువు చేయువారికి రు 116.0-0 బహుమానము. అద్భుత కుమ్మర గని లాభి:— ఎరువు, తెలుపు, రాగి వర్ణపు మచ్చలు మొదలగు వాటిని ఖండించుటలో అమోఘముగా బనిచేయును. వేరేవీ! నమస్కరము లేని రోగులను మా అసు పత్రియందుంచుకొని కాలవిమర్శన లేకుండ వ్యాధి కుదిర్చి పంపెదము. యోగ్యతా పత్రములతో మాకుకొన్న కేటాగు ఉచితము. గుమారు రెండు మాసములకు సరిపడు మొదటి, రెండవ, మూడవ తరగతుల స్వెట్టుల బొంబములు రు 50, రు 25, రు 10 మాత్రము అధ్యక్షు బంపవలెను.

యం. నుబ్బారెడ్డి, ప్రొ. ప్రయిటరు. ది రెడ్డి అంకుకో, గోపాలపురం; కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

మెషి నరి అమక ము

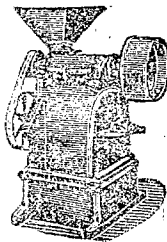
ఒక 20 బి. హెచ్. పి, 2 25 బి.

హెచ్. పి, 32 బి. హెచ్. పి. ప్రాత

మాదిరి సెకెండు హోండు హాన్సు బి

అయిత్ ఎంజినులు ప్రతి ఒకటి 2 హెచ్. పి.

సెక్కుపైరుతో అమర్చబడినది.

ఒక 17 బి హెచ్. పి. క్రొ "లక్ష్మీ" ఇంజినులతో తయారు చేయ బడినది.

క్రూడు అయిత్ ఎంజిను 2 హెచ్. పి. అమర్చబడినది.

రెండు 28 బి. హెచ్. పి సెకెండు హోండు, అయిత్ క్రొ త్రమాడక్ హాన్సు బి అయిత్ ఎంజినులు. ప్రతి ఒకటి 2 హెచ్. పి. సెక్కుపైరుతో అమర్చబడినది.

వైస్ హాల్లులు నెం 1, 2, 7 రు 12, పలుకముల పంపులు, వ్యవసాయ సంబంధమైన పంపింగ స్టాంట్లు, చిన్న రకము అయిత్ ఎంజినులు క్రొ త్రలి, సెకెండు హోండు, లేకులు, క్రూడు పనిచేయు మెషిన్, నగలు చేయు వారికి కావలసిన రోలింగ్ అండు వైర్ మిల్లులు అన్ని రకములలోను గలవు, ఇనుప పెట్టెలు, దీపములను వెలిగించుటకు కావలసిన డ్రైమాలు, బాయిలరులు, హోర్ బుల్డ్ స్టీము ఎంజినులు, కాఫీ క్రెష్టింగు మెషినులు అన్ని రకముల మెషిన్ మావద్ద స్టాక్ లో నున్నవి. దయచేసి వచ్చి మాకర్దనండు సరకును పరీక్షింపుడు.

Telegrams "ENDEAVOUR" Madras.

HEAD OFFICE:—43, Ripon St, Calcutta.

BRANCHES:—London, Bombay, Lahore,

Delhi & Benares.

B. D. BERY & Co., 1737

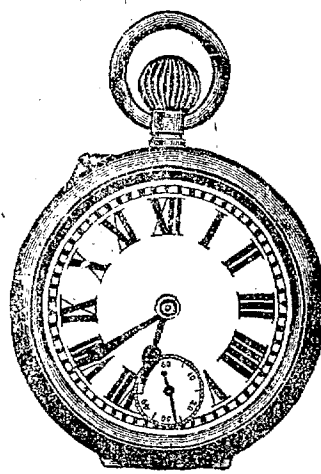
Engineers, Machinery Merchants &

Government Contractors,

8, Sembudoss Street, G. T. MADRAS

సుప్రసిద్ధమైన లీవరు గడియారము

రెండు సంవత్సరములు గ్యారంటీ

చక్కని చిన్న వైజా. చాలా మేలైనవిషీను. రైల్వే ఉద్యోగములు ఉపయోగించు నది. ముక్కిగాని చదుటగాని లోలిపోకుండ వెనుక వైపున రెండు మూలలు గలవు. ఆకేక సు త్వరములుగా చాల వాడుకలో యుంట్ న్నివి. రూ 5-4-0. ప్రతి గడియార మున్ను మాచే సరిచూచి పంపబడును.

భారత వాచి కంపెనీ,

నెం. 1, తంబు చెట్టిపేధి,

మద్రాసు.

మాన సోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

తెలుగులకు! (పోస్టుధర్మము ప్రత్యేకము) గుణముధికము! కిరీటులలో ఉష్ణోగ్రతముచే కలిగిడి వైత్రకాంక్షల సమాత్రము దివ్యాత్మ్యతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతులు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, కర్మాంగముల యందు బలహీయము, పిక్కిలి, పార్శ్వములు, కిరణు, ప్రేర్ణ, అనులు, మొదలగు వానియందు గలిగిడి సోపపు లను బోగొట్టి జేమామును మంచి యారోగ్యమునకు జేచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేనావార సోపపులను వెంటనే మాన్యును. యిందు ఆనేక ఫలములు చేసినవి. అనుభవము గల బౌద్ధమగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప తచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విరుదానా:— (1078)

అయ్యుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమూలు, ఎలమర్రు, కృష్ణా జిల్లా.

ప్రహసూత్రాత్ర చంద్రిక

తెనుగు వచనము

రెండు సంపుటములు ప్రతి 1 కి రూ 12. తైత్తిరియోపనిషత్తు, సటీక " 3. ద్వాదశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు " 3. అప్పకవీయము, నూతనము ద్రితము రావుసా పేజు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కృతము పరిష్కరల పీఠికతో నున్నది. " 8-0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అండు సన్సు

292, ఎస్. నేడు, మద్రాసు.

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ శివిత కాలమునందు గలగు కష్టముల నన్నిటిని కొండవైనను భయము లేక జయించుటకు మీకు సదా కావలసిన ఆయుధము ఉత్సాహమే.

అయితే

219

మనోహర్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

ఆతంక నిగ్రహ మాత్రలను

చాడుక. మెదడు సంబంధమైన వ్యాధులు, అజీర్ణము, మలబద్ధకము మొదలగువాటిని పారద్రోలి అద్భుతమైన గుణమును గలిగించును. 32 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగ్రహ బౌద్ధధారయము

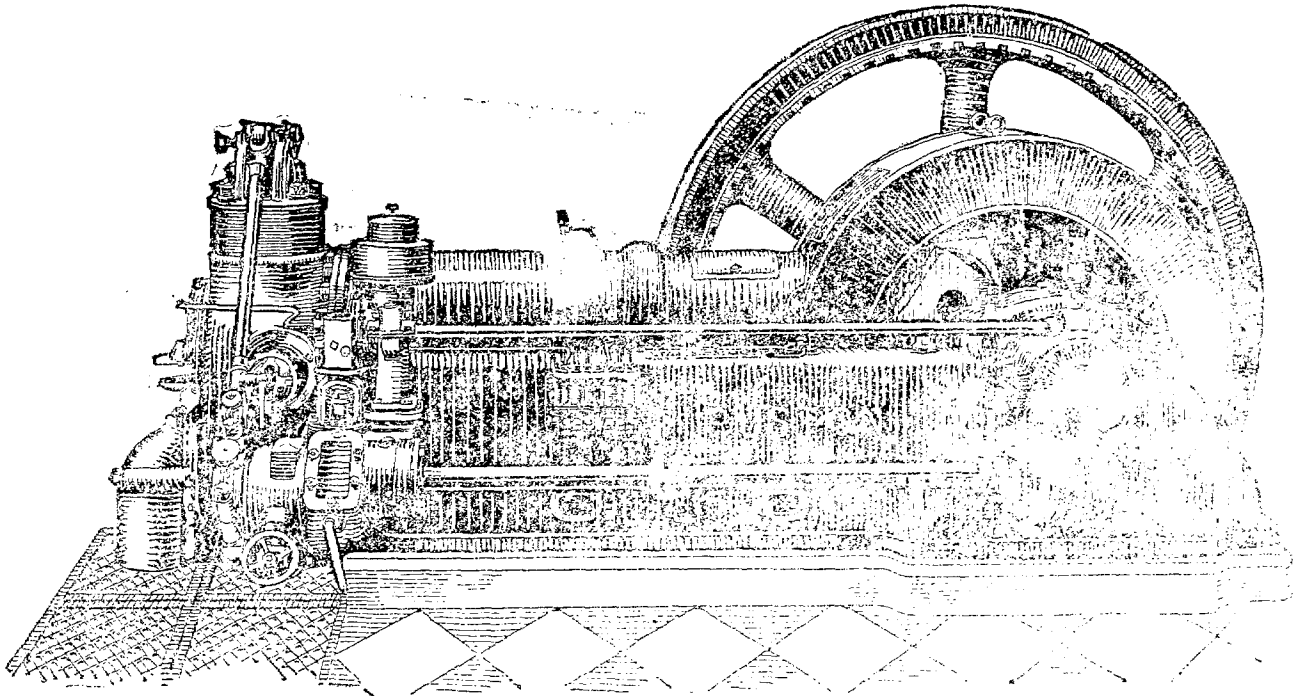
26, బ్రాడే, మద్రాసు

ది రస్ట్ క్రాడ్ ఆయిన్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్నిటికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కడులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూ నెత్తో పనిచేయును.
చతురత ఏమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుకు (388)
మద్రాసులో సోల్ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ బెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

ఇనాం!

నగలక్యాటలాగు

ఇనాం!!

సవరంబంగారుకు, సీమ వెండికి, మంచి పనితనమునకు, శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీ యివ్వబడును

వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

1951

కే శ వ జి దే వ చం దు

నగలవరకులు, 1/233, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

డాక్టరు జార్జి ట్రాల్ని లైన్ వర్ వ్యూమరి

లైన్ సబ్బు:— చాలా మనోహరముగా సువాసన చేర్చబడినది.

మిక్కిలి పరిశుద్ధమైన వస్తువులు యిందులో చేరియున్నవి

2 బిళ్ళలు గల పెట్టె 1 కి ధర రు 1-10-0.

ఆరోగ్యకరమైనది. నునువునిచ్చును. బిడ్డలకు చాల శ్రేష్ఠమైనది.

డబ్బా 1 కి ధర రు 0-10-0

అన్ని చోట్లలోను విక్రయమునకు దొరకును

వ్యాపారస్థుల ధరలపట్టిక కై వ్రాసిన పంపబడును.

“ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను”

A.V.R.A. ADYCAPP CHETTY,
52, BUNDER STREET, MADRAS.

1827

గానుపాలీలు అగేల్ కలములు

2957

మార్చి నెలాఖరువరకు
గ్రామీణులకు 10 లు చొప్పున పంపబడును.
విక్టోరియా డి.పి.,
మైలాపూరు — మద్రాసు.

1169

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీచరసింహారావు పంతులుగారి

ఇదియొక యశస్వర్యమైన గ్రంథము. కథ గాదు. కల్పనముగాదు. ప్రబంధ మంతకన్న గాదు. పురాణాదికావ్యసంబంధమునలే గాదు. చిత్రమగు గ్రంథముల చదువుడు! చదివి యానం

మొదటిభాగము 2-0-0
రెండవభాగము 2-0-0
మూడవభాగము 1-8-0
నాల్గవభాగము 1-12-0

దింపుడు!! తెలుగుభాషలో నిదివఱకున్న డిట్టిగ్రంథము చూచి యెఱుంగము. జంఘాలకాస్త్రీ, కాలాచార్యులు, బొట్టియ్యకెట్టి, వాణిదాసులు, సాక్షి అను విద్యుదురుసంఘము. ఈసంఘముచే చర్చింపబడు విషయములు బహు చమత్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవఱకును కడుపు చెక్కలగునటులు నవ్వు వచ్చుచుండును. ప్రయాణము చేయునపుడు - ఏమియును దొరకవలసినవస్తువు - అనేకవిషయములు దెలిసికొనగోరునపుడు - బాలురకు, యువకులకు, స్త్రీలకు, శ్రీలకు చదువుట కింపగుగ్రంథ మింతకన్న తెలుగులోలేదు. ఒకమాటు చదివినవా రీగ్రంథమును వదిలరు. మనోహరముగా ప్రాణగంభీరము నగు తెలివితేటలనుబట్టి విద్యార్థుల కింతకన్న సుపయోగకరమగు గ్రంథము లేదు. జంఘాలకాస్త్రీ యువశ్యాసభోరణి, కాలాచార్యుల రచనానైపుణి, వాణిదాసుబంధుర ప్రబంధరచనాశక్తి సాక్షి విషయ నివేదనాపైఖితి, అభిప్రాయసమంజసతీ చదువదగినవి. ప్రతియాంధ్రుడు, ప్రతిఆత్మరాక్షసుడును ఈగ్రంథము చదువదగినది. ఒకరొడ సంతాపకావ్యము - ఇంకొకరొడ పాత్రవిలసనైఖితి - మరియొకరొడ అపూర్వవర్ణనా గాంభీర్యము - చదువరుల కెంతయో సంతస మొనంగును.

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

లోకామయహారకస్తూరిమాత్రం విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయాష్ట్ర, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱు నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చినప్పుడు నన్ను ముగ్ధులులేరు. నాపేరు (లోకామయహారకస్తూరిమాత్రం) పంటిపిల్లలు, భాగింతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీనినెల్ల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజాతియులూ సకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రకృలకాశ్యు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపుకోష్టి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసోసము, పల్లెనోస్టి, నడుమునోస్టి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, స్ట్రెగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతర వ్యాధులకు అనుపానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను, ఫలము దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకుంటే గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రం గల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ 1-8-0 12 బుడ్లు రూ 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ 5-8-0. కానలసినవారు ఈ దిగున విలాసమునను వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద వైద్యపాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల, మెసూరు.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్నమాల శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము పద్యకావ్యము

7 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 15-12-0.
3 సంపుటములుగా క్యాలికో బైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 15-0-0. 50
ప్యాకింగు అండ్ క్యాలిటాగు వుచితము పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
ఎ. కణ్ణన్ శెట్టి అన్డ్ కంపెనీ. 286 వై నాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

ఆంధ్ర దేశమున పేరెన్నిక గల నవలలు!

తైబరీలకు సంవత్సరాది బహుమానము

50 పుస్తకములు రూ 25 లు మాత్రమే రూ 50 లు విలువగలవి
సంవత్సరాదివరకే తగ్గింపు వెల
దరఖాస్తుతో రూ 10 లు అడ్వాన్సుపంపుచు సమీప రైలుస్టేషను తెలుపవలెను.
రూ 0-1-0 బిల్ల పంపినచో గ్రంథములన్నియు పంపెదము.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

మధ్యపరగణాల మంత్రులు

వాగవరము, మార్చి 12:— కాసనసభ జరుగుచుండగా సభాసభ్యుడగు ప్లేండనుగారు తమ ప్రధాన కార్యదర్శియగు నెల్లూరు జేకేయసభ్యుడగు సర్ యమ్. జోషీ గార్లతో సంభాషించుటకు రమ్మని మాంజీగారిని పిలిచిరి. వారందఱును ప్లేండను గారి గదిలోగూడిరి. అచ్చటను రాఘవేంద్రరావుగారిని గూడ రమ్మని పిమ్మట సాయంకాల మాయగంటలకు ప్రభుత్వమంది రమునకు వీరియందఱు రమ్మని గవర్నరు పిలిచెను:

నేను కాసనసభ ముగిసిన పిమ్మట మధ్యపరగణాల స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు మాంజీ, రాఘవేంద్రరావుగార్లతో ప్లేండను, జోషీ, నెల్లూరుగార్లు చాలనేపు రాయబారములు సలిపిరి. మంత్రులనియామకము విషయమున నింకను రాయబారము లు గవర్నరుతో జరుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

దీ డక్-న్ మిల్లు స్టోర్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బెజినాడ.

రైసు మిల్లులకు కానలసిన యావత్సామానులు సరస మైన ధరలకు సప్లయచేయుటకును. ఎ.పి.సి.ఎం.టి. సాబ్బు, వై.కె.కా.తు, జల్లెడిరేకులు సాప్టింగులు వైపులు అన్నివైజులు చెన్న పురి రేల్వేప్రకారం బెజినాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక ట్రయలులర్డరు యిచ్చినచో మాసరసతయ సామానుల యొక్క వాణ్యతయు తమకే ప్రాప్తించగలరు.

N. B. ఆయిల్ ఇంజనులు, స్టీం ఇంజనులు, హార్లు వల్లురులు వగైరా విషయములకు మా చెన్న పురి కార్యాలయ 118వ ఆర్మీనియస్ట్రీటు, మద్రాసుకు వ్రాయగోరినాము

ఆంధ్ర శ్రీమద్భాగవతము :-

ఇది వ్యాఖ్యలన్నిటియందున్న విషయము చేర్చి తెలిసింపబడినది. ఏళ్లోకమునకేపద్యమో తెలియుటకు శ్లోక సంఖ్యగూడ జేర్చబడినది. విశేషార్థములుండుతావునఁ గ్రింద నర్థమువ్రాయ, బడినది. భారతమంతగ్రంథము. గొప్పదీపికగలదు.

మూడువాల్యుములు రూ 12- 0-0
శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము 5- 0-0
శ్రీ ఆంధ్రలలితోపాఖ్యానము 1- 8-0
హాలాస్యమహాత్మ్యమనఁబడు } 0-12-0
మధురాపురమహాత్మ్యము }
విచిత్ర పాదుకావట్టాభిషేకనాటకము 0-12-0
పాండవాజ్ఞాతవాసము 0-12-0

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, కడప.

మూత్రసంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన నరముల బలహీనతకు అమోఘమైన నివారిణి

నేను ఆతినరముల బలహీనత, తలదిమ్మ, కండ్లమంట, చదువుటకు అయిష్టముగా నుండుట మున్నగువాటిచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణముచపడలేదు. అప్పుడువరకును పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే మంచుగణము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి వారి వద్దనుండి బోషణను నేవించుచున్నాను. నేనిప్పుడు చాల ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

వారి సలహాకట్టు ము రూ. 15-0-0

డి. కోదండరామరెడ్డి, డి. కోదండరామరెడ్డి,
కోవూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-8-1925. ఎంజినీరింగుకళాశాల, గిండి.

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe. Best testimony. Particulars free. E. S. MILLER, D. Banta (Bengal)

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Hairs, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Banta (Bengal).

3997

హైదరాబాదు ఆంధ్రపరిశోధక సంఘము

౧. హైదరాబాదు నందలి "ఆంధ్రపరిశోధకసంఘము" వారి యాహ్వానము దయతో సంగీకరించి, ముప్రసిద్ధులగు శ్రీ శేషాద్రి రమణ కవులలో నొక్కరగు, శ్రీమాన్ దూపాటి శేషాచార్యులుగారు తేది ౯-౫-౨౪ నుండి ౧౪-౬-౨౪ వరకు నల్లగొండ జిల్లాలో పర్యటనము సలిపిరి. ముందు వేసంగి యగుటచేతను, ఎండకాలపు వెలుపులయిపోవుట చేతను, ఎక్కువ కాలము పర్యటనము సలుపుటకు వీలులేక పోయినది.

౨. ఆచార్యులుగారితో పాటు శ్రీయంత చెరుకుపల్లి శీతారామయ్యగారును పర్యటనము సలిపియుండిరి.

౩. ఆచార్యులుగారి నివేదిక విపులమై స్థానిక చరిత్రాధ్యక్షక యుపాఖ్యానములలోను దేవాలయముల వర్ణనలలోను నిండి, మిగుల ఖనీరంజకముగను, భావికాలమువారి ముడయోగకరముగ ను ఉన్నది. నివేదిక సంపూర్ణిక్ పుస్తకరూపమునఁ బ్రకటింపబడును. ఆచార్యులుగారి పర్యటనవివరములను సంగ్రహముగ నీక్రింద వివరించుచున్నాము.

౪. ఆచార్యులుగారు కంకిపాడునుండి మోటారుమీద బెజవాడవచ్చి అచ్చట రయిలు కెక్కి ఖమ్మముమెట్టులో దిగి అచ్చటనుండి పరిశోధనమునకుఁ గడంగిరి.

౫. ఖమ్మముమెట్టు, నేలకొండపల్లి, రాజేశ్వరపురము, పట్టి, బాకాపురము, అనంతగిరి కందిబండి మేళ్ళ చెరువురేవులు, గణపవరము, పోచంపెర్ల, రామవరము, బూరుగుగడ్డ, కరకాయలగూడెము, లింగగిరి, చేతవోలు, పానుగోడు, సోమవరము, అన్నవరం, దోసపాడు, అమనగల్లు, నూర్యాపేట, పిల్లలమట్టి మున్నగు గ్రామములను దర్శించి వెక్కుచోట్ల శాసన ప్రతి బింబములను దీసియున్నాడు.

౬. ఆచార్యులుగారు ౩౧౪ మైళ్ళుబండిమీదఁ బ్రయాణముచేసియున్నారు.

౭. ఈపర్యటన సంబంధమున ఆచార్యులుగారికి ౪౧౨-౦-౦ లు కల్పారులు ప్రతిఫలము ఇయ్యబడినది.

౮. ఆచార్యులుగారితో పర్యటనము సలిపిన శ్రీయంత చెరుకుపల్లి శీతారామయ్యగారికి ఖర్చుల క్రింద రు. ౨౨-౪-౦ లు హాతీలు ఇయ్యబడినవి.

౯. ఈక్రిందివిధముగా ౩౫ శాసనములను బ్రతిబింబములు తీయబడినవి:—

౧. నేలకొండపల్లి శాసనములు ౧. రాజేశ్వరపురము శాసనము ౧. పట్టిశాసనము ౩. అనంతగిరి శాసనము ౨. మేళ్ళ చెరువు శాసనములు ౨. గణపవరము ౧. పోచంపెర్ల (హుజూరుగల్) శాసనము ౩. బూరుగుగడ్డ శాసనములు ౧. లింగగిరి శాసనము ౧. పానుగోడు శాసనము ౧. సోమ పు (సోమవరము) శాసనము ౧౧. నాగులపాటి శాసనములు ౧. దోసపాటి శాసనము ౨. పిల్లలమట్టి శాసనములు ౩. అమనగల్లు శాసనములు.

౧౦. ఈక్రింద అనుద్రిత గ్రంథములు సంపాదించబడినవి:— ౧. నలచరిత్ర ౨. ప్రతాపరుద్ర చరిత్ర ౩. వాసిష్టరా మాణిము ౪. కీర్తనలు, తిరునామములు (రెండుప్రతులు) ౫. వేదశాస్త్ర న్యూనికా కందశతకము. ౬. నానార్థ కందశతకము ౭. కాల్యూటీ కందనందనీపరిణయము ౮. అనంగమంగళము ౯. ఆరువార్తలు ౧౦. రామాయణ మందరాకాండ వచనము ౧౧. ప్రభాత ప్రళయ ౧౨. కందగోవింద శతకము ౧౩. శతా రి వైభవము ౧౪. జ్యోతిష రత్నాకరము ౧౫. లక్ష్మణాపరిణయము ౧౬. ప్రభులింగలీల (వీరయామాట్యుడు) ౧౭. యాము నాచార్య విజయము.

౧౧. ముద్రితములయిన తాళపత్ర గ్రంథములు:—

౧. భాగవతము దశమస్కంధము వూగొవ్వైత భాగములు ౨. భాగవతము అష్టమ, నవమస్కంధములు ౩. శ్రీకృష్ణ కర్ణావృతము ౪. సంస్కృత రామాయణము ౫. రుక్మాంగద చరిత్ర ౬. సంస్కృత నాటకము, సన్యాశ్రియ

౧౨. పది, పదునొకండు ప్యారాలలో సంపాదించిన గ్రంథములుగాక, ఈక్రిందివికూడ సంపాదించబడినవి:—

౧. నల్లగొండజిల్లాలోని శాసనములు వగయిరా తెలుపు పురాతన కాయదములు (అయిదు).

౨. హైదరాబాదు పరిపాలించిన, అచ్చటి కట్టడములు కట్టించినవారి వృత్తాంతము, తాళిబులతో.

౩. పురాతన నాణెములు (తొమ్మిది).

౧౩. శాసనపురాణ దుర్బనియోగపరుపడుచున్నవనియు, ఇట్టిపరిశోధన విలువ తెలియమిచ్చే స్థానికాధికారులలోఁ

గొంతు తమకుఁ బోష్యుడకపోవుటయేగాక, అనేకాశ్యంకరములు గల్పించినందున శ్రీమాన్ శేషాచార్యులుగారు వివేకించుచున్నారు. చరిత్రసంగ్రహమునకు మిగుల యాధారభూతమయిన ఈపరిశోధన కార్యముయొక్క విలువను జనసామాన్యమునకు బోధించుటకై ఆంధ్రజనసంఘములును, ఆంధ్ర గ్రంథాలయములును, విద్యాధికులును ప్రచారము సలుపవలయునని కోరుచున్నాము.

౧౪. ఈపరిశోధన పర్యటనమునందు శ్రీమాన్ ఆచార్యులుగారికిఁ బోష్యుడైనవారికిని, గ్రంథముల నొసంగినవారికిని "ఆంధ్రపరిశోధకసంఘము" వారు తమ కృతజ్ఞతావచనములను సమర్పించుచున్నారు.

ఆదిరాజు వీరభద్రరావు,

కార్యదర్శి.

కలకత్తా హైకోర్టులోదావా

కలకత్తాలో నేటు అత్తారాంగోదాసు కంపెనీవారు బర్మాఅయిలుకంపెనీని ప్రాంకుజాన్సును కంపెనీనికలిపి 15½ లక్షల రూపాయలకు బావాతెచ్చిరి. వెంటనే అట్టాచ్ మెంటు ఉత్తరువియ్యవలెను. జాన్సునుగారిని కమిషనుమీద విచారణ చేయగూడదు. అని వారులు పిటిషనుపెట్టిరి. జాన్సునుకంపెనీ వారే బాధ్యులగు నితరులకేమియును తెలియదని నిన్న కలకత్తా హైకోర్టులో బస్సె ఆయిలుకంపెనీవారు తెలిపిరి. తాము బర్మాఅయిలుకంపెనీ ఏజెంట్లుగావనిచేసితిమి గాని బర్మాఅయిలుకంపెనీవారే బాధ్యులని జాన్సునుకంపెనీవారు తెలిపిరి. ఈ జాన్సునుగారు పంజాబు సైనిక శాసనపరిపాలన సందర్భమున పేరు మోసినవాడు. ఇప్పుడు ఆఫీకాలోనున్నాడు. అతనిని పిలువ నంపవలెను అని వాడులనాయవాది తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి అండుకో

పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ.వి.యస్., ఏ.యం.బి గారి శాస్త్రీయ ఆయుర్వేద దివ్య ఔషధములు

సిద్ధమకరద్వజ

అమృతమలకతైల

భృగువటి

అన్నిటికిని ప్యాకింగు పోష్టేజి వగైరా ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

లోకప్రసిద్ధములగు మా వేగగు, కలరా, మందులను

తంతి విలాసము: "పండిట్," మద్రాసు

చెన్నపురిలో ఏజెంట్లు

దాదాకంపెనీ, చై నాబజారుకోట్ల, జి. టి., మదరాసు. స్వస్తిపార్వతి, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

ఇది యుత్తమమైన కామోద్దీపకమగు రసాయనమును, రక్తపరిశోధకమును అయియున్నది. అనుపానభేదములచే నిది అన్నిరోగములకును రామబాణము. ౩0 మాత్రలు రప్ప 5. 60 మాత్రలు రప్ప 9.

ఇది కండ్లకును, మెదడునకును, చలవనిచ్చును. సమస్త శిరోరోగములకును, నేత్రరోగములకును సంజీవి. ఎల్లరకును ప్రాణమిత్రము వంటిది. నీసార్పు 1.

తెలుపు, పసుపు, యెఱుపు సెగ్(గనేరియా)రోగములను మొదలగు నివర్తింపజేయును. సామాన్యముగ మూత్రసంబంధములగు నన్ని వ్యాధులకును అంకుశములవంటిది. టిన్ను రప్ప 1-12-0

ఆయుర్వేదాశ్రమం, 151, గోవిందప్పనాయనివీధి, జి. టి., మదరాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

మాంటూ రోడ్డు, మద్రాసు 953

14-2-25 శనివారమునుండి 20-2-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గంట మాటనీగలదు.

యూనివర్సల్ ప్రెసెన్టేషన్ సిరియల్

ది ఛాప్లెన్ ఎక్స్ ప్రెస్

రెండవభాగము
ప్రదర్శింపబడును.

సుప్రసిద్ధులైన చిల్లియండ్స్ కన్ ట్రి ఎడ్ మండుబాన్
అద్భుతచర్యలు చూడదగినవి.

5 నిమిషములలో గుణము

దేహమునందు ఎల్లచోట్లయందును. అనావశ్యము
లేన కోమలులను ఎత్తివేయును 5 నిమిషములలో
గుణము. ధరలు 1-కి 1-8-0. (1171వ)
అన్నపూర్ణ సోర్సు, పార్కుటవున్ మద్రాసు
శనివారమునందు ప్రదర్శింపబడును.

నోటీసు

నెల్లూరు పి.డి.ము.కోర్టులో

అసలు నెం 651/1924 బరు

వాది:—కనిశెట్టి వెంకటసుబ్బయ్య.

యెడి 8

ప్రతివాది:—1. కట్టా ఆదినారాయణ రెడ్డి.

నెల్లూరు తాలూకా కొత్తపాళేం కాపురమునందు 1-లో
ప్రతివాది లేటు కూరపాటి కామానుజమ్మ పేరటికి వ్రాయించి
యిచ్చియుండు ప్రాసోటునుబట్టి దావాకాబడియున్నది. దావా
చోటికి 1-లో ప్రతివాది జారీచేసుకొనెను. సదుదాహరణ అతని
ఆక్షేపణనిబట్టి 28-2-25 తేది వాయిదా అయ్యెను. ఆ
కోజు హాజరుకానియెడల 1-లో ప్రతివాది పరోక్షములో
వ్యాజ్యం పరిష్కరించబడును.

నెల్లూరు } డి. అణ్ణాస్వామిఅయ్యర్,
6-2-25 } వాదిష్టిడరు.

ప్రకటన

ది 1-4-1925 తేది లగాయత్తునక సంవత్సరమునకు జిల్లా
బోర్డు స్టీమురు డొకొరి, హెలెను అనుష్ఠీమర్తతో 1906 కం
రం నకలన ఫిబ్రవరి తారీఖున ప్రకటించబడిన గోదావరిజిల్లా
గజటులో ఏర్పాటైన రాజమండ్రి ధనిశేష్యరం స్టీమురు శివు
లను నడుపుకొనుటయందు, రాజమండ్రి పోలవరం హద్దను
స్టీమురులో సర్వీసు సదుత్పాదయున్న టెండ్లకా పకముగా
అమృతమును. అనగా యిదివరలో గోదావరిజిల్లాలో గోదావరి
చలన ఏర్పాటు చేయబడిన తేట్లప్రకారం ఫీసు ఇంజనీరుచేసు
కునే పద్ధతిని నడిపి సదురు జిల్లాబోర్డువారికి అంతిమామృ
యిచ్చేది టెండ్లర్ల ద్వారా తెలియచేయవలెను.

సదురు టెండ్లర్ల సీటుకవల్లో రు 500/లు అయిదు
వందల రూపాయలతో! దాఖలుచేయవలెను. అనగా సదురు
ధరావతు సామ్యు బ్రజ్జిలో దాఖలుచేసి రక్తిరు సీటు టెండ్
రులో పెట్టి రాఖలుచేయ వలెను. సదురు టెండ్లరులు
ది 19-2-25 తారీకు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు కాకానాడలో
పున్న జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో జిల్లాబోర్డు క్రసిడెంటు గారి వల్ల
గాని సదురు ఆఫీసు హెడ్డుగుమాస్తాగారివల్లగాని పుచ్చుకో
బడును. సదురు టెండ్లర్ల జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో 20-2-25
తారీకున పగలు 11 గంటలు 1 గంటమధ్యను జిల్లాబోర్డు క్రసి
డెంటుగారివలన తెలుపబడును. జిల్లాబోర్డు క్రసిడెంటుగారు
అన్నిటికంటె హెచ్చుమొత్తమునకు పెట్టిన టెండ్లరు అంగీ
కరించుటకు బద్ధులకారు ఏ టెండ్లరునుగాని అన్ని టెండ్
రునుగాని కారణము చేప్పకయే నిరాకరించు స్వాతంత్ర్యము
వుండునున్నారు.

ఈజ్జీము ఫిక్సెయిన్నా యాస్తినుబట్టి సర్వీసును
నడుపుకొనుటకు కావలసిన తేట్లు నగలు రు యావత్తు సంహ
యిషీయన్ను వరతులున్న కాకానాడలోని జిల్లాబోర్డు ఆఫీ
సులో ఆఫీసు వుండుగోజులలో పగలు 11 గంటలు 5 గం
టుల మధ్యను యివ్వబడును.

జిల్లా బోర్డుఆఫీసు, ఎమ్. వెంకటరత్నమునాయుడు,
కాకానాడ. గోదావరిజిల్లాబోర్డు క్రసిడెంటు.

బర్తా: నూతననిషేధ చట్టములు

ఈరెండును — రెండు నూతన కాసనములు. ఇవి మన
బర్తా ప్రభుత్వమువారివలన ప్రోత్సహింపబడి ఒకటి మన
లను బర్తానుండి వెడలగొట్టుటకును, కెండవది మనలను బర్తా
తేతమున కాలిడకుండజేయుటకును ప్రయోగింపవచ్చు కాసనా
స్త్రములు. ఈరెండు అలుగులును మనపై ప్రయోగింపబడుచుం
చులి ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము (1) మనము రంగూనుకు
వచ్చిచేసలతో వచ్చి కావలసినంత ధనమును సంపాదించుకొని
స్వదేశమునకు చెప్పకుండ పారిపోవునున్నాముగాన మనలను
పరిపాలించుటలో మనవిషయమై ఖచ్చితకమై రాబడితేకుం
డ పోవుమన్నవని (2) అనేకులు రంగూనులో నేరములుచేసి
వేసివెందువాగుగాన మనమేమి నేరముచేసినను రెండు సంవ
త్సరములుగాని ఆంధ్రకుమించిగాని శిక్ష
బడినచో యిక రంగూనునందుండగూడవని. ఇందు మొదటిది
బర్తానేతరుల (బర్తాలారికి చెందనివారి) నెపముపై పూర్తిగ
మనకు ప్రాతిపదికను మన భార్యబిడ్డలకుం జెందకుండ మనలనుండి
పిండుకొనుటకును, మనకుగాని, మనసంతతివారికిగాని బర్తాదేశ
మునందు నిలుచుటకు నీడయేన లేకుండజేయుటకును, ప్రభు
త్వమువారు పన్నినయుక్తితప్ప మరొకడుగాదు. ఈయపధ
కాసనద్వయము, బర్తానేతరులు — అనగా:—ఇంగ్లీషు, చైనా,
జపాను, మొదలగువారికి వర్తించినను, సం॥ 1-కి 800000 మొ
దలు 350000 జుజు బర్తాదేశమునకు ఎచ్చు మనవైననే భార
మంతయు పడకండవచ్చు. ప్రస్తుతము వాడకేవుగాక మనకి 1-కి
ప్రభుత్వమునాకి మనము చెల్లించుచున్న పన్ను రు 2 ఇప్పుడు
ప్రభుత్వమువారు నూతన కేసులకు ప్రయత్నముజేయుచున్న
పన్ను రు 5 మొత్తము రు 7.

బర్తాదేశపు సిరిసంపదలకు లోటు రాకుండ — సీమ
దేశపు ఎగుమతి దిగుమతి సరకులు మోయుటయం భారవ్యము
గాకుండ — భాగ్యవంతులయొక్కయు, అధికారవర్తము
యొక్కయు శరీరములకు ఆయాసము కలుగకుండు
టకై కొండలు బ్రదలగొట్టి మెత్తని — నున్నవి — రోడ్లు
వేయుటయందును, వివిధములను నడికి సస్యవంతములను భూ
ములుగ మార్చుటయందును ప్రయత్నము చేయుండకుండ—చలిచే
నణమును కాళ్ళుచేతులు దిగిసికొనిపోవుచున్నను చలిజ్వరముల
పాలైనను పోలములయందలి పాముకాటులకు గుటియై భార్యా
బిడ్డలను విడనాడి యిక్కడిమట్టిపాలయినను బర్తాదేశపు పంట
లను సకాలమునకు కోసి రయితులయిండ్లకు తేర్చుటయందు లో
టురాకుండ పట్టణమునందలి చెత్తచేదారములను రంగూనునం
గల అన్ని జాతులయొక్కయు అశుద్ధమును మోయుటయందు అ
సహ్యించుకొనకుండ ఎండవానలకు రాత్రిబజళ్ళనక ఆకలిదప్ప
లకు సరకుగొనక ముఖనిద్రకు మార్చుకొన్నవలె కట్టిచి కడుపు
గట్టుకొని భార్యాబిడ్డల జీవనాధారము కొరకు శ్రమపడి
వ్యాయార్ద్రవముచేయుచు న్నాముగాని మనము
తదితరులవలె యుక్తి చేతగాని, తెలివితేటలచేతగాని, వర్తక
ములవలనగాని, ఉద్యోగములవలనగాని, దలాలీవలనగాని, మా
యచేతగాని, ముఖముగ మార్చుకొండిగాని, నందల—వేలు—
తులు—సంపాదించుటలేదు! మనమితరులవలె మోటారుబండ్ల
యందు తమతమ సతీమణులతో హాయిగ పికాయుగొట్టుటలే
దు! మనమితరులవలె వెలగలదునులను ధరించుటలేదు! మనమంద
టివలె పంచభక్షపరమాన్నములు—రుచిగలవస్తువులు—భుజిం
చుటలేదు! కట్టుకొనుటకొక యెర్రనిపంచె—తలపై నొకనల్ల
నిగుడ్డ—తినుటకు పప్పుచారునీళ్ళు—పండుకొనుటకు నేల—
ఉండుటకు చీకటికొట్టు—చేయునది కూతిచ్చితి మనము స్వదేశ
మునందు శత్రుకాములు రు 1కి 0.4-0 చొప్పున వడ్డీకీతేలయును.
అటుగామైనను మనలోకొందరు కొన్ని నెలలవఱకు—కొందరు
కొన్ని సంవత్సరములవఱకు తిరుగు కత్రులై యున్నాడు. అశే
వుతో బాటు యీ రు 7 కలిపినచో మతంత భారముగుట
తధ్యము.

ఇదిగాక రంగూనునందేలైన కాలవశమున మనకు జబ్బు
చేసినచో తిండికి మాడిచచ్చుటయో లేక స్వదేశముననుండి కలిగి
యున్నచో శత్రు తప్పించుకొని పారిపోవుటయో తప్ప వేరు
గతిలేదు. ఇట్టి మనపై ప్రభుత్వమువారు దయాదాక్షిణ్యములను
నవిలేక నిర్ణయైత పన్నులు విధింపజూచుచున్నారు. ఇక రెండ
వది మనమేమి తప్పచేసినను రెండు సం॥ శిక్షపడినచో యిక
నెప్పుడు బర్తాదేశమున కాలపెట్టుకూడదు! అదియెట్టితప్పా
వివరించుకొండలేదు. కావున నోయాంధ్రసోదరులారా! యిట్టి
సమయమున మనము గాఢనిద్రకుండుకొండకు. ఆలస్యము
జేయుకూడదు. ఒక్కనిముషమైనను వృధగా పోనీయకూడదు.

ఇప్పుడు మనము విన్నకుండినచో తరువాత కొంపమునుగును.
క్రమముగ చిల్లికుండలలోని నీటివలె బర్తానుండి యంతరించిపో
దుము. మన మిన్నీసంవత్సరములనుండి పడినక్రమయు ప్పుడయై
పోవును. లెండు! ఒక్కసారిగ పట్టణమునందును, పట్టణపరిసర
ప్రాంతములయందును మనయాధిభులందరు సభలుగావించి
మైరెండు కాసనముల విషయమై మన యసమృత్తిని
ని రా ఘాటముగను, నిర్భీతిగను వెల్లడిజేయుదు.
ఈపని ముగియవరకు రెండవపని తలపెట్టుదు! మనకు రా
బోవు యాపదలను బహుభాగరూకతో బరిశీలింపుడు! బర్తా
సామ్రాజ్యమును బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు సంపాదించుటయందు
కుడిభుజమై నిలచినవారము మనమేమిని ప్రభుత్వమునకు జ్ఞప్తికి
జెండు. ఇప్పుడేగాక 4000 సం॥ నుండి బర్తాదేశమును వృద్ధిగా
నికీ దీనుకొనివచ్చిన తలెండుజాతివారికి అదిపురుషులము మేమే
యని మన అర్హతను చెలియజేయుదు! మన చుట్టూకుండుటకు
ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేనిచో నిజాభిప్రాయమును వెల్లడిచే
యుమని కోరుడు! మనగొంత మనభావ్యభివృద్ధికై మనకు ప్రతిని
ధులై కాసనసభయందు సభికత్వమును వహించిన శ్రీయుత అవ
టపల్లి నారాయణరావుగారి నీవిషయమై మెప్పువోవని పట్టు
దలతో తమయావచ్చుకొని వినియోగించి మైరెండుకాసనములను
ప్రతిభుటింపవలయునని హెచ్చరింపుడు. నేటిసాయంకాలమునం
డియే మనయాంధ్రులగుల ప్రతిమూలలకంటెయు సభలుగావించి
పట్టణము ప్రతిభుగించునట్లు తమయావచ్చుకై తీర్మానములను ప్రభు
త్వమునకు బంపుడు! భగవంతుడు ప్రభుత్వవ్యాధమున బ్రవేశి
ంచి వ్యాయము దయచేయుచుగాక! మనయాంధ్రుల కోర్కె
మన్నింపబడుగాక!

ఓం శాంతి: శాంతి: శాంతి:

* * *

బర్తా శాసనసభ

I

బర్తానుండి వెడలగొట్టుటకై కాసనము
నేరములు చేసినందునకై శిక్షింపబడువారిని, లేదా యు
క్తప్రవర్తనకై భరావతు కొరబడువారిని, లేదా నివాసము
సంచారముల విషయమై నిర్బంధములలో నుండుచు
ఉత్తరువుచేయబడువారిని ప్రభుత్వమువారివలన బర్తానుండి
వెడలగొట్టుటకై ప్రోత్సాసనమొకటి చేయబడుచున్నది. ఈకాస
నము పుట్టుకచేతగాని కాపురముచేతగాని బర్తములకాని
వారికి వర్తించును.

బర్తానేతరులనుమాట కిట్లు నిర్వచనము చేయబడినది:—

- (1) బర్తాలో పుట్టినవారు.
- (2) బర్తాలో విరకాలము కాపురముండని తల్లిదండ్రులకు పుట్టినవారు.
- (3) బర్తానుందు స్థిరనివాస మేర్పరచుకొననివారు

నేరమునగా ఇట్లు నిర్వచనము చేయబడినది:—

- (1) రెండు సంవత్సరములుగాని అంతకు మించిగాని శిక్ష పడతగ్గ నేరమునకై శిక్షింపబడినవారు.
- (2) 1908 సం॥ ప్రొ. టెస్టుమెంట్ యొక్క 118 వ ప్రకరణము ప్రకారము ఉత్తరువు జేయబడినవారు, లేదా అదే స్పృతియొక్క 110 వ క్లెక్సులో వివరింపబడిన సంగతులు జరిగినట్లుగా మేజిస్ట్రేటునకే తెలియవచ్చి వారిచే చేయబడు ను క్రితువులకు లోబడువారు.
- (3) నేరములచేయుట కలవాటుపడినవారు నిర్బంధము విషయమై చేయబడిన కాసనము ప్రకారము నిర్బంధములలో నుంచబడినవారు.

పైన వివరింపబడిన మూడువిధములగు సందర్భములందు ను కొద్దివారుగాని సానికప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు ననుసరించిగాని అప్పీలు పెట్టుబడు కొద్దివారుగాని బర్తానుండి యెందుకు వెళ్ళగొట్టుబడగూడదో చెప్పబట్టె కొరవచ్చును. అట్టి సందర్భములందు దోషముడు లేన బర్తానేతరుడను కాసనియో లేదా యీకారణములనుబట్టి తన్ను వెడలగొట్టుకూడదనియో చెప్పగూడవలయుండును. ఇది తృప్తికరముగా లేనియెడల యీదేశమునుండి పంపివేయు నుత్తరువును మేజిస్ట్రేటుగారు చేయుదురు. అప్పీలులేని నేరములవల్ల ఒక నెలవరకు వెడలగొట్టును త్తరువుపుట్టుదు. అప్పీలు పర్యవసాసము తెలియవరకు వై ఉత్తరువు జారీచేయబడును.

అప్పీలుగల నేరములలో అప్పీలుగడుపు పూర్తియగు వరకు నట్టియుత్తరువును చేయరు.

ఇట్టియుత్తరువు నకు బద్ధులయినవా రెవరైనను ఆ ప్రకారము దేశమును వదలిపో నియెడల గాని, ఒకసారిపోయి ప్రభుత్వమువారి యనుమతిలేక తిరిగివచ్చి

నగాని, రెండు సంవత్సరములవరకు శిక్షనుకాని, జరిమానాను గాని, విధింపబడును.

బర్మాకు వచ్చువారిపై పన్ను

లోపరు బర్మాలో తలపన్నును, అప్పుడు బర్మాలో తా ధమేదా పన్నును చెల్లింపకపోవుటచే గలుగునట్లును పూర్తి చేయు నిమిత్తమై సముద్రముమీదుగా బర్మాకువచ్చు ప్రయాణ స్థలందరిపైను పన్ను విధించుటకై ప్రభుత్వమువారు సంకల్పించియున్నారు. అందలి ముఖ్యంశము లిచ్చట వ్రాయబడుచున్నవి:—

1 బర్మాకు వెళ్ళిపోవలసినవారికి సముద్రము మీదుగా వచ్చు యుక్తవయస్సువచ్చిన ప్రతివారిపైనను అయిదురూపాయలపన్ను విధింపబడును.

2 టిక్కెట్టునకై పూర్తియగుటకు నిచ్చువారందరును యుక్తవయస్సువచ్చినవారుగనే భావింపబడుదురు.

3 ప్రయాణముడు బర్మాకువచ్చు ఓడను వదిలి వేయక పూర్వమే యాదిగువ నుడవారిచినవా రెవరో యొకరిజలన నీ పన్ను యియ్యబడవలయును.

- (1) ప్రయాణికుడు.
- (2) ప్రయాణముడు ప్రయాణముచేయు ఓడ యజమాని.
- (3) ఓడయొక్క కెప్టెను.
- (4) ప్రయాణముల టిక్కెట్టు సామగ్గును వహించేయు నువ్వుగను.

4 ఈ కాసనము ప్రకారము చెల్లింపవలసిన సామగ్గును చెల్లింపనియెడల బర్మాలో అతనిపై యేమైనను యెడల వానిని జప్తుచేసి వసూలుచేయబడును.

5 ఈ పన్నును చెల్లింపవలసిన వారెవరైనను చెల్లింపకం ద తప్పించుకొన్నయెడల అయిదువందల రూపాయలవఱకు జరిమానా విధింపబడును.

6 ఈ పన్నును చెల్లించువారు తిరిగి తలపన్నునగాని, తాధమేదా పన్నునగాని చెల్లింపనక్కఱలేదు. ఒకవేళ నింత వరకే అట్టిపన్నును చెల్లించియుండినయెడల దరఖాస్తుపైన ఐదు రూపాయలవఱకు తిరిగి యిచ్చివేయుదురు. బిల్లు ఉద్దేశములలో ఇట్లు వ్రాయబడినది:—

ఇండియానుండి బర్మాకువచ్చువారిలో చాలమంది కొన్ని నెలలుమాత్రమే కాపురముండి తిరిగి వెడలిపోవుచుందురు. వీరు వెళ్లిపోవునపుడుతగినంతసామగ్గునుకూడతీసికొనిపోవుచున్నారు. వీరందరును లోపరుబర్మాలోను అప్పుడు బర్మాలోను పన్ను నిచ్చుకొనవలసియున్నది. కాని, వీరికొంచెం నిలుకడగా లేనందున యిప్పుడు నియ్యకుండ తప్పించుకొనిపోవుచున్నారు. వీరివలన ప్రభుత్వమువారికి వ్యయముమాత్రము కలుగుచున్నను వారే విధమునపన్ను నిచ్చుటలేదు. ఇందుకేత వీరిపైనపన్నును విధించుట యుక్తమని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారని.

చుట యుక్తమని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. లోపరు బర్మాలో వివాహమైనవారి కింతేతన్ను విధింపబడుచున్నది. ఈ పన్నును విధించుట అయ్యుక్తమని తలపబడిన వారిపై నీ పన్నును ప్రభుత్వమువారు తీసివేయుట కధికారము గలదు. (తెలుగు పత్రిక, గంగూను)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

నిన్న 5వరోజు దివాను 12½ గంటలకు వచ్చి యిక్కర్వీం పదగిన అంశములు లేవని శభను నిరమించెను. బయటకాచియున్న వారికి నిరుత్సాహము కలిగినది. (ఆ. ప్రె.)

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ లిమిటెడ్. బెజవాడ.

పోల్ వర్చిజంగు ఏజంటు ది మర్కెంట్ టైల్ వజెస్ 7/3 టిల్లుకోర్టుపాశుకార్నరు, కలకత్తా.

స్టీలింగును, బాయలరులు, ఆయిల్ యింజనులు, రై నమిల్లులకు కావలసిన చెప్పిండిస్సు హల్లులు వగైరాలు మెషినులు, మోటారుకారులు, పోనోగ్రాఫులు, వాచెస్, ఎలక్ట్రీక్ డైనమోలు, స్టేషనరీ మొదలైన యేసామానులు కావలసి వున్నను సరఫరాన ధరలకు సప్లయచెయ్యబడును. ఒకే ట్రయలు ఆర్డరుయిచ్చి మానుమ్యకము చూడగోరినాము.

అతి పిత్తముచే గలగిన వాంతులకు లేక పిత్త పాండువకు అత్యద్భుత నివారిణి

వా కొమారునికి కొంతకాలము క్రిందటనే పిత్తసంబంధ మైనవ్యాధి కనిపించినది. వాని దేహము, కండ్లు మొదలగునవి పసుపువచ్చగా మారెను. అందుచే వాడేమితినినను కడుపులో నిలువక వసునగుచుండెను. ఆంగ్ల డౌవ. ధములచే గుణము కానందున ప్రస్తుతము చెన్నపట్టము, బార్జిటౌను, అర్మీనియన్ పిథి నెం 72 రు గృహమునందుండు మ-రా-రాశ్రీ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద డౌవ. ధము ఇప్పించితిని, వాకొనుదురు రెండుదినములు డౌవ. ధమునువారివద్ద తీసుకొనినదే వసునములు నిలిచినవి ప్రస్తుతము వానికేలాటి వ్యాధియులేదు.

817 లింగిచెట్టిపీథి, వ. వ్రాసు 11-8-25. } వ. రఘునాథరావు, హైకోర్టువక్తలు, మద్రాసు,

పల్లాకిమిడి గుణపురం రైల్వే

పల్లాకిమిడినుండి గుణపురమునకు 31 మైళ్లు 2½ అడుగుల వేడబ్బుగల యనుపదారిని పల్లాకిమిడి రాజుగారు వేయించుటకు రైల్వేబోర్డువారు అనుమతి నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

గుబ్బర్గాలో మరియొక కొట్లాట

మొదటిగలభాలో ఆరెన్ను చేయబడిన మహమ్మదీయుల నందరిని వదిలివేసినందున వారు గర్వాతిశయమున కటగరుపు రాలోనున్న రాజపుత్రుల యాశ్వురాలయమును పగులగొట్టుటకు వెళ్లిరి. రాజపుత్రులు వారి నెదిరించి నిరోధించిరి. కొట్లాట జరిగినది. రాజపుత్రులను కొందరిని ఆరెన్నుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మోరీసు స్త్రీ మరు

ఈనెల 10వ తేదీని హిమెటసు అనస్త్రీమరు మోరీసు (మొ.వ.మ) కూలీలను 100 మంది సెక్కించుకొని ఆటనుండి బొంబాయికి బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె.)

స్త్రీమరును తగులబెట్టుట

బొంబాయిలో ఆగోబరీసు అనస్త్రీమరులో ధైర్యముగా నున్న కాన్సిడి అనునాతడు (తాగివచ్చి కెప్టెనును లిప్టెను. ఆతని నిర్బంధమున నుంచులెనని కెప్టెను ఆజ్ఞాపించెను. అతడెటులో తప్పించుకొని ఆగదికి నిష్క్రమెట్టెను. స్త్రీమరుతగులబడెను. అతనిపైని నిన్న కేసుచేసిరి. నెహ్రూమిలు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ లిమిటెడ్. బెజవాడ.

నెం 118 రు, ఆర్మీనియన్ స్త్రీలు, మద్రాసు.

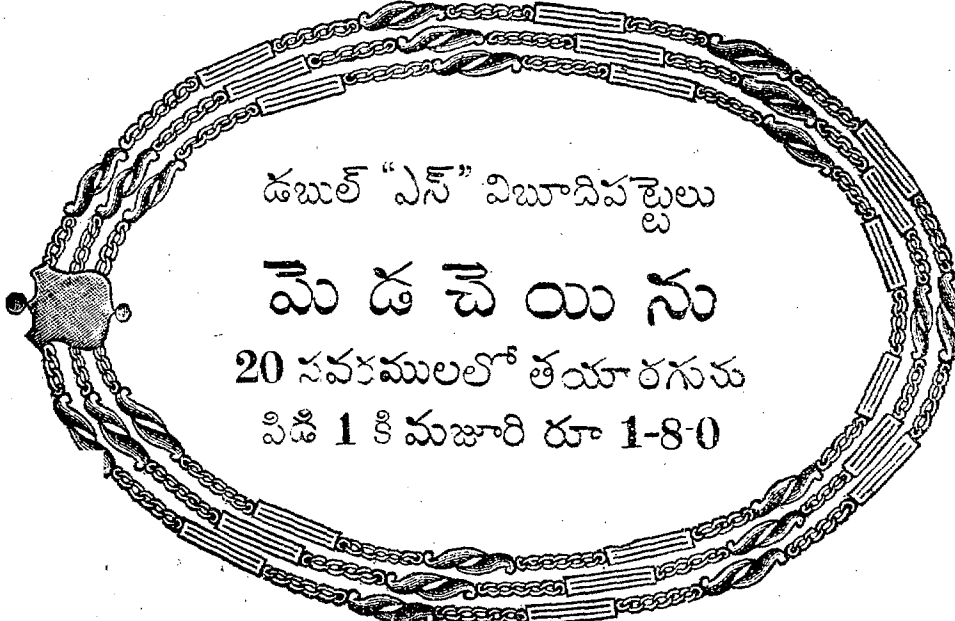
రఘు, స్త్రీలింగు, క్రాస్టి, ఆయిల్ యింజనులుగాని (లాంజి) మొదలైన స్టీలింగులుగాని కావలసినవారు మాకు వ్రాసిన సరఫరా ధరలకు ఒడయగలరు, పంపులు, పిండిమెషినులు, వల్లరులు ఇంగ్లీషుమేకరు హల్లులు యింకా మిల్లులకు కావలసిన యావత్సామానులును మాకు వ్రాసి సరలు తెలుసుకొనగోరినాము. బొంబాయి, కలకత్తా, పట్నములలో మాకు కాఖాస్థానములు కలవు. ఎవరి కేసామానులు కావలసినను మాకు వ్రాసినచో యిక్కడనుమేవకొ యివ్వబడును.

వి. యన్. చిన్నస్వామి బి. ఏ. జనరల్ మేనేజరు.

హనుమాన్ కాపింగ్ పేస్ నలు

(1727) అన్నిచోట్ల దొరుకును. దీన్ని సమానమైనది వెరులేదు. ఎన్. గంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12 బందరుపీథి, మదరాసు.

నమ్మకము, న్యాయము, యదార్థముగల దుకాణమునందే మీరు లావాదేవి చేయుదు

డబుల్ "ఎస్" విబూదివట్టెలు
మే డ చె యి ను
20 సవరములలో తయారగుచు
విడి 1 కి మజూరి రూ 1-8-0

సురుమాగాజులు

3-8 సవరములలో తయారగును. జత 1 కి చేదారం
సహా మజూరి రూ 25.0-0

బాంబుగాజులు

3-6 సవరములలో తయారగును. జత 1 కి చేదారం
సహా మజూరి రూ 6.0-0

కాట్టలగు కావలసినవారు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
సగలవ రకులు, 25 చైనాబజారులో బార్జి భాను మద్రాసు.
కడన 30 నంబి రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, తలిఫోను నెం. 8021 తంజివిలాసము "ఉమ్మడియాన్" సవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

మహాత్ముని కేరళయాత్ర

శ్రీనారాయణగురస్వామి శివగిరిమఠము

మట్టుపట్ల గ్రామములవారు వేలకొలదిగా నిన్న ఉదయమునుండియు మహాత్ముని సంవత్సరార్థమై శివగిరి మఠమువద్ద చేరియుండిరి. కారణాదేవి అలయముయొందు బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో మహాత్ముడు గురుస్వామియును గూడ నుపస్థితినించిరి.

కే. అలయపునుగారు (ఎజవానామఠం) యోగము వారిపక్షమున సన్యాసప్రత్యుత్తరమును చదివి మహాత్ముని సమర్పించెను. “కేరళమున ఎజవానామఠం మిక్కిలము. యోగము ఎజవానామఠానికి సంఘము అస్పృశ్యతానివారణమునకు మహాత్ముడు మిక్కిలి గట్టికృషి సలుపుచున్నందులకు ఎజవానా కృతజ్ఞులు” అని సన్యాసప్రత్యుత్తరమును దున్నది. మహారాజు (ఎం. ఎల్. సి) గారుగూడ సమర్థుడైన పాల్గొనిరి. మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరము నొసగెను” రాజమార్గ సంచారమున కర్వులు కారని బహిష్కరింపబడిన సోదరుల తేగలనగూర్చి పూర్తిగా తెలుసుకొనవలెననిచాలకాలమునుండి కోరుచుంటిని. నేటికది నెరవేరినది. మహారాజుగారికి న్యక్తిమాత్రముగా సంపూర్ణముగా సానుభూతికలదు మహారాజుగారు మనలో సర్వవిధముల కీర్తినించుచున్నారు. వైకంఠపురిలోను యితరచోట్లగల యిట్టి పీఠులలోను అన్ని విధములవారును నిర్విరోధముగా నడుచుటకు స్వాతంత్ర్య మొసగుటయే న్యాయమని మహారాజుగారి న్యక్తి అభిప్రాయమని మీరెరిగించుటకు వారు నాకనుమతినిచ్చిరిగాని ప్రభుత్వవిషయమున బహుజనాభిప్రాయ మనుకూలముగా నుండి ననేగాని తామెరియును చేయజాలమని రాజుగారు చింతించిరి. కాన మనము ప్రజాభిప్రాయమును శాంతి సాధనములచే వశపరుచుకొని కాంతివిధానమున వెల్లడిజేంపవలెనని రాజుగారి అభిప్రాయము. అంతవరకును ఏమియును చేయజాలమనిరి. న్యక్తిపరముగా నేనును వారిభావము నామోదించితిని. మనమందరమునుచేరి మూఢవిశ్వాసులను క్షేపరుచుకొనవలెను. వైకంఠార్వాచారపరాయణులు పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధము అనతిక్రమణీయమని నాతో వాదించిరి. ఈకర్మ నెవ్వరును తప్పించుకొనజాలరు. నేను గతజన్మలోచేసిన పాపము యీజన్మలో నేనుచేసిన పుణ్యములన నశింపజేయును. అటులే పూర్వాచారపరాయణుల బీజన్మలో పాపముచేసిన ముందు జన్మలో నానిధులను నశింపజేయుటకు. ఇట్టివాని మూఢవిశ్వాసమును తొలగించుటకే నేను ప్రయత్నించుచున్నాను. జన్మలన కలిగిన పాతకమున ఆస్పృశ్యులుగా జనించిన వారలు లేరుండవలెనని నూ సదాచారల వాదము. మానవత్వమునది సహజమునది పుణ్యముగాని పాపముకాదు మోక్షార్హతయంతయును. మీలోచాలమంది విద్యవేత్తలైనను మున్నందులకు సంకల్పించుచున్నాను, గాని మీకు గౌరవమును తేగలిగినది స్వర్ణముగాని వట్టికడుపుకాదు. నిమ్మజాతులవారిలో ఎందరికి భక్తులవలెంచి బ్రాహ్మణులచేతగూడ గౌరవింపబడిరి. అట్టిభక్తులమార్గమునే మీరనుసరింపవలెను. దేశమునందంతటను నిమ్మజాతులలో నాందోళనము కనిగనదని నేనెరుగదును. తొందరపడుటలన నిరమగసంస్కరణము కలగజాలదు తొందరపాటు మీ ప్రకర్తనమును చక్కపరుచుటతోనే యుండవలెను గాని మిమ్ముగౌరవింపవారిపట్ల ప్రతీకారముచేయుటకు నామకుడు. సదాచారులు మార్గనిరోధమును కలిగించుట ఆక్రమము, దుర్మయము, పాపకార్యము అని మీరు తెలుచుచున్నారు గాని వారెవరు నటుల తెలుపుటలేదు. వెనుక యీ దేశమున నర బలిచాల ప్రబలముగా నుండెను. నేడా యాచారము పూర్తిగా నంతరించి పోయినదిగాని మీరు సదాచారులపట్ల ఓరిమితి చూపవలెను. మొదటినుండియు సంపూర్ణ శాంతిముతోనే సత్యాగ్రహమును జరిపియుండిన యెడల యాసరిక విజయము కలిగియుండెడిది. మీరందరును వైకంఠ సత్యాగ్రహమున పాలుగొని ధనహానియుచేసి కొనసాగింపవలెను. ఇతర రాష్ట్రములవారి సహాయమును కోరినచో మీగౌరవమునకు భంగము కలుగును. మధ్యపానమును పూర్తిగానిపేర్చింపుడు. నూలువడుకుడు. ఖద్దరుకట్టుడు. గురుస్వామి గారు గూడ నూలువడికెవమని వాగ్దానము చేసితి. తమ శిష్యులలో ఖద్దరుకట్టుకుండ వచ్చినవారికి దర్శన మిచ్చుమని గూడ వాగ్దానముచేసిరి. వైకంఠసత్యాగ్రహ మెన్నటికోగాని త్వరతో ఫలమునొసగదని మీరు భయపడవలదు. మీకు నాకు సహాయముచేసినచో త్వరలోనే ఫలితమును చూపెద

మదరాసు కబుర్లు

గడచిన ఆదివారము తిరువల్లిక్కేటి వీధి లిల్ ట్ ఫుట్టు లు లోకమాన్యుని ప్రయశ్చిష్యుని రాకచే తిరునాళ్లను మరపించుచుండెను. ప్రతి సందునుండి చీమలబాదలలాగు, సెలయేటి ప్రవాహములరీతి, ప్రజలువచ్చి మూగుచుండిరి. ఆనాడు ఉల్లాసము, భక్తి ఆతాపున తాండవమాడుచుండెను. నచ్చినజనము నిశ్శబ్దముగా కూర్చుండి యుండిరి. వైకంఠస్థలి వచ్చినవారికి తివాచియై సుఖాసనం బిచ్చుచుండెను. బాలచంద్రుడు ధనశక్తప్రధానులగు ఖద్దరు ధారులగాంచి తన సంతసమును చెలుపుచుండెనో యన కలకలాడుచుండెను. ఎవరి మృదువాత్మల విశ్లేషణచేయిలో నాప్రకార మాచరింపుడని హెచ్చరించుచుండెనా యనభాతి సంద్రము ఘోషిల్లుచుండెను. ఖద్దరు ధారులు కానివారు తొలగిపొందెనియు పవిత్ర ప్రదేశము సవిత్రపరచకు డనియు చాటుచున్న వాయన లాగు పతాకము లెగురుచుండెను. ఇంతలో సాయంత్ర మైదుగంటలయెను. ఇంకా ఎప్పుడు వచ్చును రాలేదే రాలేదే యను ఆక్రందనలు బయలుదేరెను. ఇట్టిస్థితియందు మహాత్ముడు ప్రత్యక్ష మయెను. నిష్పీఠము నధిష్ఠించిన కటిన్త్రాధానము మహాత్మునిగాంచి అచట జేరిన ప్రతిపాదయము సంశ్చిప్తిజేంచెను. అనందమున తేలియాడెను. ఎన్నడు ప్రపంచ జ్ఞాన మెరుంగని వినితలుకూడ దైవముకన్న నెక్కుడుగ మహాత్మునికి నమస్కరించ తమ అపరాధముల మైమమని జేడుకొనరీతి లంపలు వాయించుకొనినవ్యక్తులు జూచిన నాకు మహాత్ముని మహచ్ఛక్తి అద్భుతముగ గోచరించినది. ఆనందాశ్రువులు జారవారంభించినవి. మహాత్ముని ప్రతిరోమునుండియు దివ్య తేజస్సు వెడలుచుండెనాయని భ్రమింపజేసెను. మహాత్ముడు గట్టి నెక్కి ఆకాశము వంక జూడగనే “ఓరియంటల్ బాను” వారి ఆధునికగల జండా ఎగురుచుండెను. చెప్పి చెప్పి నాకు వోరు కాయగాచినను, తిరిగి తిరిగి వేసారిసను నాకు తలకొప్పిగాని మరేనొప్పిగాని లేదు. నా ఉపన్యాసములు వినలేక తలకొప్పియై తిన న వారి చెంతకు పొమ్మని మంత్రించె నా యను జూట్టు పతాకము ఆకాశమున నల్లిక్కులచంచలయై తిరుగుచుండెను. అంతట అభినందనపత్రములు, పుష్పహారములు మహాత్మునిపై పడి యుచుండెను. వంటిమీదవాలిన ఈగను తోలినరీతి ఈవారములను మహాత్ముడు తీసిపారవైచుచుండెను. ఈవారములు ఈప్రత్యయ మహాత్ముని సంతసపెట్టులవా? ఆయన వాక్కులప్రకారము ఆచరించి ననే ఆయనఆత్మ సంకల్పించును. ఈలాంఛనములైనతర్వాత సూతమహర్షి లాగు మహాత్ముడుపక్కసించెను. విన్నారు. బేస్ బేస్ అన్నారు. ఇంటికివచ్చారు. ఏరాకాటా అంటే ఎప్పటి ఆటే అన్నారు.

* * * * *

15 మార్చినుండి చెంగల్పట్ట వీధిస్టేషన్ ల మధ్య నడచు ప్యాసెంజరులై బండ్లరాకపోకలయందు కొద్దిమార్పులు గలిగినవి. 1, 2 రైళ్లైదులు మాత్రము కొన్ని నిముషములు వెనుకముందకు త్రోసారు. ఆయితే ఏమాత్రం ఎట్లున్నను ప్రతిదినము ఉదయం 7 గంటలకు చెట్టపట్లో రైలు ఎక్కి మదరాసులో తన ఆఫీసుయాముకు బోవు నిమిత్తం 7-15 గంటల మధ్య గాసుపోర్టుస్టేషన్ లో నామిత్రుడు డాక్టర్ న్యాయినాథన్ గారు రైలుదిగుటతో మాత్రము వీధిమైన మార్పున్న జరుగలేదు. జరుగజనికూడా నానమ్మకము. అందరూరాహిత్యము, తనవిధిని నెరవేర్చు సకాలమునకు హాజరులు, నేర్పుకొనవలెనన్న డా|| న్యాయినాథన్ గారిని చూచి నేర్పుకొనవలెనని ఊహించుచున్నాను.

* * * * *

గతముగళవారమునాడు హైకోర్టు వీధి సర్కారణ్యమైనది. ఆదివారంనాడు తిలక్ ఫుట్టునువద్ద 50 వేలమంది జనం హాజరై నేడిచట లక్ష మందివచ్చియుందురు. ఎంతవేమి? ఆనాటి ఉత్సాహము, ఆనాటి పవిత్రత, నేడుమనస్సుకగడతేతు. ఆనందప్రదక్షణముచేసి చూచినా మనస్సంతృప్తికలుగలేదు.

* * * * *

అని మహాత్ముడునుడిచెను. మహాత్ముని ఉపదేశానుసారము నడుచుకొనవలెనని గురుస్వామిగూడ హెచ్చరించెను.

12 వ తేదీని రామస్వామి నాయకరంగారు వరకాలికివెళ్లి మహాత్ముని దర్శించిరి. నిన్న 18 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు మహాత్ముని మున్నగువారు వరకాలినుండి మోటారుకారులలో బయలుదేరి మరి రెండుగంటలకు అనగా 11 గంటలకు త్రిశేంధ్రము చేరిరి. అచట అతిథిగృహమువద్ద వారికి ఘనముగ స్వాగతమిచ్చబడెను. (ఆ. పే.)

అనేకమంది వంటవాండ్లు ఒకచో చేరితే ఆనాడు వంటపాడే. అనేకమంది లాయర్లు ఒకచో చేరితే ఏవిషయం లేననేలేలను. అదేమాదిరి ఒకదేవుని నమ్ముకుంటే భక్తిమదురును గాని అందరిని నమ్ముకుంటే లాభ మేమియు లేదు. ఒకదేవుని దర్శనమైతే ఎంతప్రార్థనకైనా కనిపెట్టుకొనియుండి ఏత్రమయోపడి దైవదర్శనముచేసి మరీపోతాము. అందరుదేవుళ్లు ఒకచోటచేరితే చూచేదెక్కడ? చూడనిళ్ళవారెవరు? ఈనాడు మాసిఫూర్నియగుటచే అయ్యవారివయచే పత్రికలన్నియు త్వరగా బయల్పెడలుటచే నాపత్రికలలో నాడు మదరాసు దేవుళ్లన్నియు హైకోర్టు వీధివద్ద పుల్ బెంచి జరుపునని చూచి నేనున్నుచూడబహుదేరితిని. శుభకార్యము జరుగుచోట పనులు మంతుమకేమిటో? ఆమాదిరిగానే నలుగురుచేరుచోట, తిరునాళ్లలో ఖజూరపండు దుకాణములు అరటిపండు, కనగపప్పుడుకాగములుండి తీరునుగదా. అని యిచ్చటను ప్రత్యక్షమైనవి. ఇట్టి సమయములందు పల్లెలలోనే కాఫీహోటల్లు వెలయుచుండగా మదరాసేఅయినప్పుడు కాఫీహోటల్లుకూడా ప్రత్యక్షమైనవనుటలో ఆశ్చర్యమేమియులేదు. అక్కడక్కడ యిసుక నేలపై చలువపం బెళ్లనువేసి అందులో ఆయాదేవుళ్లునుజేంచేపుచేసినారు. వాటిముందు సన్నా యివాద్యములు మున్నగు పాతవాాయిద్యాలు సన్నగిలినవి. బ్యాండ్ ప్రాసంగమన్నది. ఎటుచూచినా జనం కన్నడడమేగాని ఎవరికీ దేవుడు కన్పించినట్లులేదు. వచ్చేవారు వస్తున్నారు. పోయేవారు తిరిగిపోతున్నారు. చీట్లాబలాడే వారు చీట్లాడుచున్నారు. అయ్యుకోనేవారు బిరజా బండ్రము జా టవ్ లు అని కేకలువేయుచున్నారు. సల్లాపములాడేవారు సల్లాపము లాడుచున్నారగాని దైవభక్తి యేమూలదాగినదో కన్పించలేదు. నాకేమి మనస్సుకు నచ్చనందున అటుచూచి యిటుచూచి రైలుస్టేషన్ కు ముఖముపెట్టి బయలుదేరినాను. అయితే ఈజనాన్ని చూస్తే! ఒకతలంపు తట్టినది. ఇతర సమయములందు పొయ్యిముంకరచేరి బోవు నామ్రాణించుటకే నోచుకొనిన మనస్త్రి లీనాడెనను యిల్లువిడచి దేవురపేరుతోనైనా మంచి సమద్రువుగాలిగుండు నందగలిగిరికదాయనిసంతసించుచు నడచుచుండగా రైలువచ్చిరందున రైల్వేకి నానెలపు కేగితిని.

* * *

నడమంతరపునీరవచ్చిన పట్టశక్యము కాదందురు. అల్పల కధికారమువచ్చినను ఇంతియేగదా! అదేవిధముగ అనుకొనందే కాలముకానికాలములో నిన్న మేముడు తనప్రభావము చూపించాడు. స్వరాజ్యం చేసాడు. లోకముంతానల్లని మునుగుచే కప్పివేసినాడు. మునుగుతో అటాయటూ ఈగులాడాడు. దబదబమోత మ్రోగించాడు. గొడుగులువేయించాడు. దోమలనోళ్ల మాయించాడు. కంబళ్లు దుప్పట్లు కప్పించాడు. మదరాసు మకలయంతయు పారద్రోలినాడు. ఎండిన గంటలన్నియు పూరించినాడు. కలరా స్ఫోటకముల కిందుక స్వస్తిచెప్పినాడు. నేడు ప్రభావ ముడిగియున్నాడు కాని ఆకాశమును మాత్రం కనపడకుండానే చేస్తున్నాడు.

(లోకసంచారి)

నో టీ సు

కనిగిరి డిప్యూటీ మునసపు కోర్టులో

O. P. 15 of 1925

సిటిషన్ నం:—(1) వొడ్డె ఆదెన్సు 13, (2) వొడ్డె కోటమ్మ 11.

పై నెంబరు సిటిషన్ నల్ల లేట్ మానం నుబ్బారెడ్డి ఆన్టి తాము వారసుకుమార్లల మనియు సదకు నుబ్బారెడ్డి వ్రాసి యిచ్చిన పిలునామాను పట్టియు తాము వారసు హక్కువార్ల మనియు సూరపరాజు చెంచురామయ్య వ్రాసియిచ్చిన ప్రోనోటు ఆసలు ఫాయిదాబు రు 62.3-6 లున్నా తాటి వెంకయ్య వగైరాలు వ్రాసియిచ్చిన ప్రోనోటు ఆసలు ఫాయిదాబు రు 143-3-6 లున్నా మన్నూరు శేనాచలపతివైన పొందిన డిక్రీ మొత్తం రు 37-14-0 లున్నా పిటిషన్ నల్ల రాబట్టు కొనుటకుగాను Succession Certificate ను దయచేయించగలందులకుగాను పై నెంబరు పిటిషను దాఖలుచేసి నందుకు ఆక్షేపణకుగాను తే 26-3-1925 డిక్రీ వాయిదావేయబడి యున్నది కనుక ఆక్షేపణలు కలవారు తెలుపుకొనుటకై యీ నోటీసు ప్రచురించడమైనది.

గొంట్లా- శ్రీరాములు శెట్టి, బి. ఎ., బి. ఎల్.

11-8-1925.

సిటిషన్ నం: 13, (2) కనిగిరి

రాజ్య చంద్రికా శాసన సభ

ల్యాండు రెవిన్యూ పరిపాలనను గురించి
జరుగు చర్చ

కొన్ని ముఖ్యవిషయములు

రాజ్య చంద్రికా శాసన సభ చైర్మన్ శాసనసభ సమావేశమైనపుడు, 1925-26 సం॥ వ్యయమునకు గ్రాంటులపై చర్చ జరుగును. ఆదినముననే సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు—మొదటను కమిటీనివేదిక నూచనలయెడల నవమృతిని దెలుపుటగాను సభాకార్యక్రమము నాపవలసినదని ఒక ప్రతిపాదనను తెచ్చునని దెలియుచున్నది. అటుతరువాత చర్చకువచ్చు “డిమాండు” లలో మొట్టమొదట చర్చకువచ్చునది ల్యాండు రెవిన్యూ శాఖ యొక్క వ్యయము. ఈ శాఖావ్యయమునకు ప్రభుత్వమువారు రు 254 లక్షల 51 వేలు కావలెనని గోరుచున్నారు.

ల్యాండు రెవిన్యూ శాఖ “డిమాండు” నకు చాలమంది సభ్యులు మొత్తము 154 సవరణల నుపపాదించుటకు నోటీసుల నిచ్చిరి. వీనిలో కొంతమంది ముఖ్యమైనవి, తంజావూరు జిల్లా ప్రతినిధియగు పంతులు ఆయ్యగారు నోటీసునొసగిన సవరణ, ప్రజలకోర్కెల నంగీకరించువరకు, ప్రభుత్వమువారు గోరు ధనము నొసగరాదను, ప్రజాప్రాతినిధ్యసూత్రమును ఆచరణలో పెట్టుటగాను గ్రాంటుల పూర్తిగా నిరాకరించుట కీసవరణ దీనినినిరాబడుచున్నది. లాండు రెవిన్యూ వ్యయములలో వేర్య రుపశాఖల గ్రాంటులపై చర్చయగినవారితో మొత్తము గ్రాంటు వోటునకు పెట్టునపుడు ఈసవరణపై చర్చ జరుగగలదు. ఇవిగాక వేర్యరవిషయములను చర్చించుటగాను కొంత తగ్గింపుల నుపపాదించుచు ఇతరసవరణలుగలవు. ల్యాండురెవిన్యూ చట్టము నేర్పరుచువరకును సెటిల్మెంటుపార్టీల కార్యక్రమము నాపవలెనని గోరుటగాను, రు 80 వేల తగ్గింపు నుపపాదించుటకు ఒకరు నోటీసు నొసగిరి. రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించుటను గురించియు, ల్యాండురెవిన్యూబిల్లును ఇంగ్లీషు ప్రవేశపెట్టక పోవుటకు కారణములను చర్చించుటగాను—రా. బ. టి. ఎం. నరసింహాచారిగారు, మరయొక తగ్గింపు సవరణకు నోటీసు నొసగిరి. కృష్ణాజిల్లావిభజనను ప్రస్తుతము వారి ఛనీయముగాదను విషయమును చర్చించుటగాను, రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని గోరుటగాను కె. కొటిరెడ్డి ఎస్. దేవేంద్రుడు, రా. బ. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, సి. రామలింగారెడ్డి, పి. ఆంజనేయులుగారును, మరి చాలమంది ఇతరులను వేర్యరతగ్గింపుల నూచించుచు సవరణల నుపపాదించెదరు.

ల్యాండు రెవిన్యూబిల్లు

ల్యాండురెవిన్యూబిల్లును ప్రవేశపెట్టుటయందు ప్రభుత్వమువారు రాలస్యమొనర్చు చున్నందుటగాను, సభ్యులు చాల నసంతృప్తినికొందినటులు—వారు నోటీసులనొసగిన తగ్గింపుసవరణల వలన దెలియుచున్నవి. ఈ బిల్లువిషయమున ప్రభుత్వమువారి చర్చను ఖండించుటగాను ఇరువదిమంది సభ్యులకుపైగా తగ్గింపు సవరణలకు నోటీసులనొసగిరి.

రెవిన్యూబోర్డును తొలగించవలెనని నూచించుచు, చాల మందిసభ్యులు ఉపశాఖావ్యయములను పూర్తిగా తగ్గింపవలెనని గోరుచును, కొంతతగ్గింపవలెనని గోరుచును సవరణల ప్రతిపాదించుటకు నోటీసుల నొసగియుండిరి. కృష్ణాజిల్లాలో భూములను పల్లపుఆయకట్టులో తేర్చుటకు ఫీజుపుచ్చుకొనుపద్ధతిని చర్చించుటగాను, ఎం. అబ్దుల్ వాహబు సాహెబుగారు, నామమాత్రపు “తగ్గింపు” ప్రతిపాదనకు నోటీసు నొసగెను. సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, జె. పి. సామ్యుయేలు గార్లు మొదలగు వారు కృష్ణాజిల్లా విభజనమును రద్దుజేయు విషయముల చర్చించుటగాను సవరణల ప్రతిపాదించెదరు. క్రొత్తపల్లిమగోదావరి జిల్లా ప్రధానపట్టణమును నిర్ణయించు విషయము చర్చించుటకు వి. పెద్దిరాజుగారిొక సవరణ నుపపాదించెదరు.

వేర్యర గ్రామముల నొక్కొక్కటిగాజేర్చు విధానము ననుసరించి తొలగించిన గ్రామాలవ్యయముల తిరిగి ప్రభుత్వము వారియాపదవులందు నియమింపవలెనని గోరుచు చాలమంది సభ్యులు “తగ్గింపు” సవరణలకు నోటీసులనొసగిరి. కరణములకును, పెట్టివారికిని నొసగబడువేతనములను హెచ్చింపవలెనని దెలుపుటగాను పెద్దిరాజుగారి పేర నొక సవరణగలదు.

జామప్రదేశములందు నూలువడకు పనిని ప్రవేశపెట్టవలెనని తెలుపుటగాను జి. రామేశ్వరరావుగారిొక సవరణకు నోటీసునొసగిరి.

ఎక్సైజు

మంత్రులయందు విశ్వాసరాశిత్యము

ఎక్సైజుశాఖా వ్యయము డిమాండు చర్చకు వచ్చినపుడు, మంత్రులయందు విశ్వాసరాశిత్యమును దెలుపుటగాను, ఆ ఫీసరుల వేతనములను కీర్తికలోని రు 21000 మొత్తమును తొలగింపవలెనని సవరణ నుపపాదించుటగాను రాజ. సి. ఎస్. నరసింహారాజు, రామలింగారెడ్డి ఎస్. సత్యమూర్తిగార్లు సవరణలకు నోటీసు నొసగిరి. ఎక్సైజుశాఖా పరిపాలనయందు విశ్వాసములేదని దెలుపుటకు నామమాత్రపు తగ్గింపును నూచించుచు కొటిరెడ్డి గారిొక సవరణకును, డిమాండును పూర్తిగా నిరాకరింపవలెనని సత్యమూర్తిగారు మరయొక సవరణకును నోటీసు నొసగిరి. మొత్తముమీద సిద్ధిమాండునకు 44 సవరణలు పట్టికయందు గలవు. మద్దపానము విషయమున ప్రభుత్వమువారి విధానమును చర్చించుటగాను అందులో కొన్ని సవరణలు ద్వేషింపబడెను.

* * *

స్టాంపులు

స్టాంపులశాఖ వ్యయము డిమాండునకు 11 సవరణలు గలవు. స్టాంపుఫీజును తగ్గింపవలెనని గోరుచుద్దేశముతో నలుబదిమంది సభ్యులు, నామమాత్రపు తగ్గింపునకు నోటీసు నొసగిరి.

* * *

అటవీశాఖ

అటవీశాఖ వ్యయము డిమాండు 45 లక్షల 47 వేలు. ఈడిమాండునకు 65 సవరణలు పట్టికయందు గలవు. అటవీశాఖను తొలగింపవలెననియు, పెద్ద యుద్ధ్యోగములలో భారతీయులకు నియమింపవలెననియు, ప్రభుత్వమువారి విధానమును దెలుపవలెననియు గోరుటకు వేర్యరతగ్గింపుసవరణ లుపపాదించబడును.

* * *

రిజిస్ట్రేషన్ శాఖయందు, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులతగ్గింపవలెననియు, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులను నిర్ణయించుటలో శాసనసభవారి ఆనుమతినిపడవలెననియు గోరుటగాను కొన్ని సవరణలు గలవు. ఇద్రిగేషన్ శాఖకు తగిన మొత్తముల ప్రత్యేకించుచుండలేదని ఆసంతృప్తి దెలుపుటగాను చాలమందిసభ్యులు ఇద్రిగేషన్ డిమాండులో నామమాత్రపు తగ్గింపు ప్రతిపాదనకు నోటీసునొసగిరి. ఇద్రిగేషన్ బిల్లు ఎంతవరకు అభివృద్ధిపడినది విషయమును గమనించుటగాను సత్యమూర్తిగారిపేర నొక తగ్గింపుసవరణగలదు.

* * *

గవర్నరుగారి వ్యయములు

జెనరలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ శాఖ డిమాండు (3) నందు గవర్నరుగారి వ్యయములకు సంబంధించినవి. శాసనసభ్యులకు వేతనములను పుచ్చుకొని పనిజేయు ప్రభుత్వోద్యోగులు గల నియమించు విధానమును గురించి చర్చించుటగాను గవర్నరుగారి ప్రైవేటుతేజుటరీపదవికి భారతీయుని నియమించుటగాను చర్చించుటగాను వ్యయమునందు నామమాత్రపు సవరణలకు నోటీసులనొసగబడెను. గవర్నరుగారి అంగరక్షకవర్తమనకును బ్యాంకునకును ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తములను తొలగింపవలెనని సత్యమూర్తిగారిపేర సవరణలుగలవు. గవర్నరుగారి గృహమున సామగ్రికి స్వవేళవస్తువులను కొనవలెననియు, సరియగు జమాఖర్చులు దెలుపవలెననియు గోరుటగాను రు 100 లక్షలతగ్గింపవలెనని సత్యమూర్తిగారిపేర సవరణగలదు. గవర్నరుగారి ప్రయాణములందు స్పెషలురైలుబడ్డలపై చర్చించుటగాను, వెంటటరమణయ్యగారును సత్యమూర్తిగారును సవరణలకు నోటీసునొసగిరి. గవర్నరుగారి దుబారాఖర్చును గురించి చర్చించుటగాను 21 మంది ప్రతిపాదనపట్టణముల నామమాత్రపు తగ్గింపునకు నోటీసునొసగిరి.

చట్టనిర్మాణసంఘములు

చట్టనిర్మాణశాఖల వ్యయముడిమాండు (3) నందు—శాసనసభ్యుల బత్తలను ప్రయాణపుచ్చులను సవరించుటకును తగ్గించుటకును కొన్ని సవరణలు గలవు. నియోజకవర్గము యొక్క అర్హతలగురించిన సమస్యనుగురించి చర్చించుటగాను, సెలవుకమిటీలు ఉచితముడవుములో సమావేశమగుటయందలి అంశమును వెల్లడించుటగాను చాలమంది సవరణలకు నోటీసుల నొసగిరి.

ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకశాఖ

ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘముయొక్క వ్యయమునుగురించిన డిమాండునకు చాలమందిసభ్యులు సవరణలకు నోటీసునొసగిరి. వీరిలో చాలమంది, కార్యనిర్వాహకసభ్యులసంఖ్యను తగ్గింపవలెనని గోరుటగాను నీసవరణల నుపపాదించెదరు. ప్లాపు సెలక్షన్ మబోర్డును తొలగింపవలెనని గోరుటగాను రా. నరేశమొదలియును, ఎం. సి. రాజాగార్లు సవరణలకు నోటీసుల నొసగిరి. వేదవికాలమును ఉచితముడవుమునకువెల్లి ఆచారమును గురించిచర్చించుటగాను సత్యమూర్తిగారు అధికశాఖవ్యయ

మున నామమాత్రపు సవరణ నుపపాదించెదరు. మంత్రులయొక్క ఆంధ్రముఖ్యముగా జేవలపుమెంటు మంత్రులయొక్క వేతనమును గురించి చర్చించుటకు నూచించుచున్నగాను తగ్గింపు సవరణ నుపపాదించుటకు నోటీసు నొసగిరి.

మంత్రుల వేతనములు

మంత్రుల వేతనములలో రు 1000 ల చొప్పున తగ్గించుటగాను ప్రతిపాదనకు సభ్యులపేర్లతో చాల సవరణలు పట్టికయందు గాన్పించుచున్నవి. స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖా మంత్రులయందు విశ్వాసములేదని దెలుపుటగాను సత్యమూర్తిగారు, మంత్రుల వేతనములకు నిర్ణయింపబడిన మొత్తములో రు 1000 ల తగ్గింపవలెనని ఒకసవరణ నుపపాదించెదరు. ఇవిగాక—స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ పరిపాలనమునందు విశ్వాసములేదని దెలుపుటగాను నామమాత్రము తగ్గింపును నూచించుచు 20 మంది సభ్యులు వేరొక ప్రతిపాదనకు నోటీసు నొసగిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమును గురించియు—ఆవిషయమును గురించియు చర్చించుటగాను, రెండుసవరణలుపట్టికయందు గాన్పించుచుండెను.

16 వ తేదీన జరుగు శాసనసభాకార్యక్రమము

(1) ప్రశ్నోత్తరములు, (2) మదరాసు సివిల్ కోర్ట్ల సవరణ చట్టమును, మద్రాసు జిల్లా స్థానికసంఘముల సవరణ చట్టము గవర్నరుగారి రంగీకరించినటుల శాసన సభాధ్యక్షుడు తెలుపుట (3) శాసనసభవారికి వచ్చిన వర్తమానములు (కమ్యూనికేషన్సు) బహిరంగపరచుట (4) పబ్లిక్ ఎకౌంట్సు కమిటీ నియామకమును గూర్చి గ్రహంగా రుపపాదించుట (5) నైనాన్వల్ కమిటీ నియామకమును గూర్చి గ్రహంగా రుపపాదన (6) 1924-25 కు సప్లెమెంటరీగ్రాంటుల నడుగులు (7) 1925-26 బడ్జెటుపై యుపపాదనలు. (8) సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు మద్దపాన కమిటీ రిపోర్టు చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును నిలుపు చేయవలసినదని తీర్మానమును తెచ్చును.

సర్ అబ్దుల్ రహిమాన్

తెరస్కరింపబడుట

బ్రిటిషు పత్రికలు వాఖ్యానము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 18:—బెంగాలుకు క్రొత్తగవర్నరును నియమించిన సందర్భమున సాబరుడెరి పూర్వపత్రిక ఈక్రింది విధమున సంపాదకీయవ్యాసమును ప్రకటించెను:— ఈవిషయమున భారతకార్యాలయమువారు గొప్పపాదపాటావర్చిరి. ఎక్సైజుకమిటీపై కాన్ఫిడెన్సునందలి సీనియరు సభ్యునకే ఆక్టింగు గవర్నరు పదవి ఇవ్వవలయునను నాదమునం దెట్టి ఆర్రుములేదు. కాని బిల్లును ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధిగ వని చేయుచు రను వార్తతోపాటు బెంగాలు ఆప్టు గవర్నరుగా ఎవరు నియమింపబడినో ఆ వార్త మాత్ర ప్రకటించిన ఎక్సైజు చిక్కు లేకుండెడిది. భారతీయులు ఎంతరాజభక్తిగలవారైనను ఖోటీవచ్చిన బ్రిటిషు ఉద్యోగులే గెలుచుచుండెదరును అపవాదమునకు అనుకూలమివ్వబడెను. ఇట్టి దుర్భిప్రాయమునకు లోనై సర్ హెన్రీకెగారు కష్టమును గవర్నరు బాధ్యతను భరింపవలసియున్నది.

నే మ ను ప త్రి క

నేషనలపత్రిక ఈవిషయమై ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— సర్ అబ్దుల్ రహిమాన్ గారిని బెంగాలు గవర్నరుగ బర్తెను హేతు ప్రభువుగారు నియమించినందులకు చింతిల్లుచున్నాము. భారతీయులు బ్రిటిషువారి పరిపాలనమునకు లోబడినవారి యవ్వని బ్రిటిషువారు విడనాడవలెను.

ఈ ది ప్పు ఎ స్సి క లు

జగ్గుల్ పక్షమువారు సగముస్థానములు పొందుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

కయినో, మార్చి 18:—ఈ ప్పు ఎ స్సి క లు జగ్గుల్ పక్షమువారు 101 స్థానములు సంపాదించగలిగిరి. ఇతర పక్షములకు చేరినవారు 101 యొక్క ఎన్నుకొనడి. ఇంకను కొన్ని ఎన్నికల ఫలితములు ప్రకటించబడవలసి యున్నవి. జగ్గుల్ పక్షమువారిలో 108 య ఇతరపక్షమువారి 121 య నూతన శాసనసభయందు ముందేవరని ప్రధానముగా గాన్పించుచున్నది.

భారతశాసనసభ

ప్రజాసాక్షిధులం దైకమత్తా భావమువలన ప్రభుత్వమునకు

జయమొనగూడుట

నల్లమందు పాలనావిధానము పరిశీలించు ను భిక్షులలో సూర్యుపాచారము తగ్గించుటకు దత్తాగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను

25 తేదీతో ముగియవచ్చును

వచ్చేవారమునకు కార్యక్రమము

శ్రీశ్రీ, మార్చి 13:—సర్ అత్యంతమైన ముఖ్యముగా వచ్చే వారములో చేయవలసిన కృషివారులను వివరములుగా తెలియజేసిరి. 16, 17 తేదీలలో ఆర్థికచట్టము విచారించబడును. సర్ జేసెట్ బ్లాక్లకు గారు రాష్ట్రము కప్పముల విషయమున నొక తీర్మానమును గూడ ప్రతిపాదించెదరు. 17 తేదీన ముగియని వ్యవహారము 18 తేదీ బుధవారము గాదు జరుగదు. బుధవార మునాడు స్టేటు కాన్సిలు శిఫారసులతో అంగీకరింపవలసినదని భారత శాసనసభవారి నడుగును దాక్షిణ్యగౌరవము లొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు. మరియు సెల్వగారి సక్సెషన్ సర్టిఫికేటు అప్పజవరణ బిల్లుమీద జాబులు కమిటీకి సభ్యులు నియమింపబడుదురు. తెయ్యక సవరణ చట్టముమీద స్టేటు కాన్సిలులో చేయబడిన సవరణలతో అంగీకరింపవలసినదని కూడ ఒక తీర్మాన ము ప్రతిపాదించబడెను. 17 తేదీన ప్రకటించబడు ఇండియన్ ప్రాప్తి అప్పజవరణ చట్టము ప్రవేశపెట్టబడును. దానిని విచారించి అంగీకరింపవలసినదని తీర్మానమును ప్రతిపాదించబడును. రాబడిపన్ను టారిఫ్ చట్టములమీద సెల్వగారి మిటీవారి నివేదికములు విచారించబడును. ప్రతిక్షిప్త శాసనమును సవరణ జేయు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకై అనుజ్ఞ చేయుటకు కూడ ఒక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడవచ్చును.

18 తేదీన మిగిలిపోయిన వ్యవహారములు 20 తేదీ శుక్ర వారమునాడు గాని 28 తేదీ సోమవారము నాడుగాని జరుగును.

అధికారేతర చట్టములు మార్చి 19 తేదీన చర్చింపబడును. 21 తేదీ శనివారము నాడు సభ జరుగదు.

దివాన్ బహదూర్ రామచంద్రరావుగారికి జవాబు చెప్పవలసిన అధికారేతర చట్టములను విచారించుటకై మరెయ్యక దినము సేర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించెదనని సర్ అత్యంతమైన ముఖ్యముగా చెప్పిరి. యువకుల అంగీకార చట్ట మున్నదని యిచ్చట సుద్ధిమనుగారు రామచంద్రరావుగారికి జ్ఞాపకము చేసిరి.

గ్రాంటులూడిమాండులపై చర్చించుటకు యెక్కువ దినములు కావలెనని రంగాచారిగారు కోరిరి.

అందుకు గవర్నరు జెనరలు అంగీకరించవలెనని సర్ అత్యంతమైన ముఖ్యముగా చెప్పిరి. ఆసభ్యునికే జవాబుచెప్పవలసిన బాధ కమిటీవారి శిఫారసులను అనుబంధం బెట్టుటయొక్క ప్రాముఖ్యతను యిండియా దొరతనమువారు గుర్తించిన ముద్దెమనుగారనిరి. నిజముగా యిదివరకే యిండియా దొరతనమువారు చట్టమును చిత్తుగా తయారుజేసినదియు కాని నిష్పాద్యమైన బాంబాయి ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములు లాభనీయు వాటిని యిచ్చి చట్టమును బాంబాయి నమ్మనే బాంబాయియు ఆ చట్టము గెట్టుటలో ప్రకటించబడుననియు చెప్పిరి. ఈ సమావేశము 26 తేదీతో ముగియవచ్చుననియు కాని భారత శాసనసభ లోను స్టేటు కాన్సిలులోను ఆర్థిక చట్టము కేర్లుమీద అంతయు సాధారణదియందుననియును తుదకు హోం మెంబరు చెప్పెను.

(ఆ. ప్రె)

నల్లమందు పాలనావిధానము

తగ్గించబడిన డిమాండు అంగీకరింపబడెను

బ్లాక్లకు గారి యుపన్యాసము

ప్రజాభిప్రాయము

శ్రీశ్రీ, మార్చి 13:—దాల్ దత్తాగారి యుపన్యాసమును వినిపనారెవ్వరును ఆయనయొక్క మిగులాదిత్యమును విశ్వాసము

ను తెలియకపోయెను. నిజానిజములు హైందవ ప్రజాభిప్రాయము నకు తెలిసియుండిననే మనము నల్లమందువిషయమున స్వాతంత్ర్యాభిప్రాయము కేర్పరచుకొనవచ్చును. చైనాకు నల్లమందును పంపకూడదని నిషేధించినప్పటినుండియు ప్రభుత్వమువారు దీనిని దర్శకముగా నుండుటకు హైందవ ప్రజాభిప్రాయము దొరుకుటలేదు. ఇంగ్లాండులోని స్వయంతాచార హినులను సం తోష పెట్టుటకు యిండియా ప్రభుత్వమును ప్రజలును బలవంతముగ రాబడిని పోగొట్టుకొనవలసివచ్చినదనియు విలువగలిగిన వ్యాపారమును వదులుకొనవలసివచ్చినదనియు క్రొత్తగా ప్రజాభిప్రాయము జయింపబడినది. ప్రజల్లో విష ఖములలో శ్రద్ధ తీసికొనుటనుంచిది. అంతరంగికముగా గాని బహిరంగముగా గాని ఒక చర్యదీసికొనుటకు ప్రజాభిప్రాయముగూడ అనుకూలముగా నున్నయెడల ప్రభుత్వము వారికి సంతోషముగా నుండును.

నల్లమందుపంట

బర్మాసరిహద్దులలో పోరాని కొన్ని ప్రదేశములలో తప్ప బ్రిటీషు యిండియాలో అన్నిచోట్లనుకూడ రై సెన్సులున్నచోట్ల మాత్రమే నల్లమందు పండింపబడుచున్నది. పంజాబులో తప్ప తక్కినచోట్ల నల్లమందు పండించు ప్రదేశములను ప్రతిసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారే యేర్పరచుచున్నారు. ఇచ్చట పండించినవారు తమ నల్లమందును ఒక నియమిత రేటు ప్రకారము ప్రభుత్వమువారికి అమ్మవలసి యున్నారు. పంజాబులో మాత్రము ప్రజలు చిన్న చిన్న ప్రదేశములలో నల్లమందును పండించుకొనవచ్చును గాని వారు తిన్నగా రై సెన్సుతో అమ్మవారికి మాత్రమే తమ నల్లమందు నమ్మవలసియున్నారు. పాలమునుండి రాగానే నల్లమందు ఖాజీఖూరు ప్యాక్టరీకి పంపబడి అచ్చట నది రెండు విధములైన ముడినల్లమందుగా తయారగుచున్నది. ఒక రకము నల్లమందు యెగుమతికొరకు తయారు చేయబడుచున్నది. ఇందులో కాక నల్లమందును రెండవది ఎక్సెన్సు నల్లమందు ఇందులో ఒక పాలు కాక నల్లమందును మూడుసార్లు పాల్లు మాల్యా నల్లమందును ఉండును. ఈ నల్లమందును సెంట్రల్ యిండియా రాజభుడానాలోనున్న స్వదేశసంస్థానములు సప్లయ చేయును. నల్లమందును పండించుట తయారుచేయుట ఎగుమతి చేయుట కేంద్రవిషయమై యున్నది. దీనివలన వచ్చు డబ్బు కేంద్రవిషయముల పోవుచున్నది.

ఎక్సెన్సు నల్లమందును కేంద్రప్రభుత్వమువారు అసలు ఖరీదుకు స్థానిక ప్రభుత్వములవారికి అమ్మవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వము వారి కిచ్చు భరతును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారు ముద్దరింపవలసిన గల భేదము ఎక్సెన్సుపన్నుగనున్నది.

నల్లమందు పాలనావిధానము

ఒక్క అస్సాములో తప్ప నల్లమందు ప్రజాభిప్రాయము లో చేరవచ్చును. ఎక్సెన్సు నల్లమందు విషయమున పాలనా విధానము మంత్రులతోనే నిర్ణయింపబడుచున్నది. నానాజాతి సమితి యెదుట ఫోర్టింజి ప్రభువు జెప్పినట్లుగా మంత్రులైన వాడొక సంస్కరణమును చేసిన యెడల దానిని నిస్సంశయముగా యిండియా ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించి ప్రోత్సహించవలెను. పోయిన 10, 15 సంవత్సరములనుండి యావిషయమున స్థానిక ప్రభుత్వములన్నియు ఒకటే విధమై పాలనావిధానము నవలంబించుచున్నవి. అనగా నల్లమందు ధర పెంచుట బదులు అందరి దగ్గర నల్లమందునుండి శేయుట 1910-11 లో కంటే నల్లమందుధర యిప్పుడు హెచ్చు జేయబడినది. నాపులు అప్పటి వాటిలో 218 పంతుగా నున్నవి. ఎవ్వరుగాని తమ దగ్గర యిచ్చవచ్చినంత నల్లమందు నుంచుకొనరాదు. నల్లమందు త్రాగనివారి వద్ద 1-2 తులములవరకు నుండవచ్చును. నల్లమందు త్రాగేవారివద్ద $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{4}$ తులమువరకు నుండవచ్చును. మొత్తముమీద స్థానిక ప్రభుత్వము ల విధానము యెక్కువ రివిన్యూను రాబట్టుట తీర్చుట నల్లమందు కర్షు

పెట్టుటయని చెప్పవచ్చును. 1910-11 లో 12580 బారువుల నల్లమందు కర్షయి దుప్పి 164.87 లక్షలు వచ్చెను. 1922-23 లో రివిన్యూ 250 లక్షలయ్యెను. నల్లమందు కర్షు 7866 బారువు మాత్రమే. ఈ విధముగా ప్రతిరాష్ట్రీయనుండు నలగుండు కర్షు తగ్గిపోవుచున్నదని మాపించెను.

సంస్కరణముల తరువాత

సంస్కరణములతరువాత నల్లమందు ప్రజాభిప్రాయము లోనికి వచ్చినది. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము తీవ్రమయిన తగు జాగ్రత్త తీసుకొనుచున్నది. కొన్నిచోట్ల నల్లమందు త్రాగుదును పూర్తిగా నిషేధించుటను అక్రమముగా సంపాదించినవారిని శిక్షించుటను ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నవి. నల్లమందు నాపివేయుటకు రాష్ట్రీయ లెట్టిఫని వైన చేసినయెడల యిండియా ప్రభుత్వమువారు రెడ్డుపెట్టజాలరు. మీరు మిక్కిలి తీవ్రముగా కూడ పనిజేయుదురు. నల్లమందు బర్మా ప్రజలకు హానిచేయునని 1893 లో అంగీకరింపబడినప్పడు ప్రభుత్వమువారు చురుకుగా పని చేసి నల్లమందు త్రాగుదు నాపివేసిరి. అనుభవమునుబట్టి అప్పడప్పుడు యేర్పాట్లు మార్చవలసి వచ్చినను త్రాగుదువాండ్లని రిజిస్టరు చేయించుకొనిన బర్మనుల సంఖ్య 1911-12 లో 14109 నుండి 1921 లో 5405 వరకు తడిపోయినది. ఈ కొంచెము గూడ నిలిచి పోయినయెడల బర్మాలో నల్లమందు మందులకొరకు మాత్రమే తయారు చేయబడును.

అస్సాము

అస్సాములో నల్లమందు నాపివేయు చరిత్ర వివరగతది. 1860 లో మొట్టమొదట కొన్ని నిబంధన కేర్పరచబడెను. అప్పటినుండి యీ 50 సం॥లో అస్సాములో జనసంఖ్య రెండు రెట్టెక్కువైనను ఒక్కొక్క దుపయోగించే నల్లమందు 17.4 గ్రాములనుండి 6 గ్రాములయ్యెను. నానాజాతి సమితివారు బౌద్ధముల కొరకు మాత్రమే యుపయోగించవలెనని చెప్పియున్నారితమ యీ సంఖ్యయు యెక్కువగా నేయున్నది.

ఇదివరకవలంబించబడుచున్న విధానము

క్రమమైనదే

కాబట్టి యీ సంగతులవలన పూర్వ మవలంబించబడిన విధానము సక్రమమైనదనియును నల్లమందును తగ్గించుటలో జరుగవలసినవిన్న అట్టి పద్ధతినివలెటిట్టి మరెయ్యక పద్ధతినవలంబించుటలో మిగుల జాగ్రత్త వహించవలెననియు తెలుసు న్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విధానము 1893 లో రాయలు కమిషనువారి శిఫారసుల ననుసరించుచున్నది. ఇండియా మీద బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిచేత బలవంతముగా నియమింపబడినదిగావున దానికికావలసిన డబ్బును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారే యిచ్చుచున్నారు. వారు 200 మంది సాక్షులను విచారించి హిందూ దేశములో నల్లమందు విశేషముగా బాధలను జబ్బులను మరచిపోవుటను నిషా కరిగించుటకొరకును ఉపయోగించబడుచున్నది తెలుసుకొనిరి. సాధారణముగా ప్రతి యిండియా అది బిడ్డలకు వాడబడుననియు అందువలన అపాయములేదనియు అప్పుడు తెలిసెను. నల్లమందునువయోగించి దుర్మితపరులైనవారి నెవ్వరిని కమిషనువారు చూడలేదు. నల్లమందు త్రాగుట దుర్భాషముగా పరిగణింపబడుటచేత హిందూదేశమున నది యెక్కువ అలవాటులో లేదు. కమిషనువారు రిపోర్టు చేసినప్పడు ప్రతివాడును సాక్షులు 27 గ్రెయినుల నల్లమందును సుపయోగించుచుండెను. 1922-23 లో ఆమొత్తము 18 గ్రెయినులకుకూడతగ్గిపోయెను. క్రమక్రమముగా అన్నిచోట్లను తగ్గిపోవుచున్నది. ఎక్కువగానున్న అంబాలా, లూథియానాలలోగూడ మనుషులకంటే తక్కువగానే యున్నది.

ముగింపు

దేశములో నల్లమందు వ్యయముమీద యిండియా ప్రభుత్వము వారి వైఖరి నిగురించి సర్ బ్లాక్లకు గారు తుదకీట్లుచెప్పిరి:— 1893 లో నల్లమందు కమిషనువారు చేసిన శిఫారసులను తిరిగి చూడవలసిన యవసరమున్నదని స్థానిక ప్రభుత్వములు చెప్పేయెడల ప్రభుత్వము వారానూచనను విచారించురు. విషయము ప్రజాభిప్రాయములలో నిదిగావున స్థానిక ప్రభుత్వముల యభిప్రాయములకు తగిన గౌరవముసరిగవలెను. బలమైన వివిధాభిప్రాయములన్ననే తప్ప 1893 కమిషనువారి శిఫారసులను తిరిగి చూడవలెనని కాన గ్రేవుగారు చెప్పిన అభిప్రాయముతో నామట్టుకునే నేతీధింబుచున్నాను.

ఎగుమతివిషయమున 1908 లో యిండియా చైనా లో కయెడంబడిక చేసుకొనెను. అదియే 1911 లో రివైజు చేయ

బడెను. వాని ప్రకారము వైవాహికమును పండింపకుండునట్లు ను కలకత్తానుండి ప్రతిసంవత్సరమును యెగుమతియగు నల్లమం దుపెట్టెలలో యిండియా ప్రతిసంవత్సరమును 51000 పెట్టెలను తగ్గించినట్లును ఒడంబడిక యేర్పడెను. ఈయొడంబడిక ప్రకారము వైవాహికమును 1917 తో పూర్తిగా నిలిచి పోయెను అంతట వైవాహికముగలగుచున్నట్లును, అల్లమండు పంట నాపివేయుక వైవాహికమును ప్రపంచములోని నల్లమండులో 9/10 వంతును పండించుచున్నట్లు యిండియా దొరతనమువారు మాత్రము వైవాహికమును తగ్గించుచున్నట్లును నిశ్చయించిరి. వైవాహికము దేశములకు గూడ తుదకు ప్రైయిట్టు సెటిల్ మెంటుకు గూడ నల్లమండు యెగుమతి క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. 1910-11 లో 42648 నల్లమండు పెట్టెలను తగ్గించుచున్నట్లును. 1922-23 లో 8814 పెట్టెలను మాత్రమే పంపబడెను. కొన్ని చోట్లలో కాపాడిన నల్లమండునుగూడ యిండియా దొరతనము వారు పంపుట లేదు.

ఏదేశపెట్టెలనుండి నల్లమండును తెప్పించుచున్నట్లును హిందూదేశమునమాత్ర మెచ్చటికిని నల్లమండు యెగుమతి చేయకుండు శ్రేణి యిండియా ప్రభుత్వమువారు నల్లమండు ప్రాంతము నాపివేయుటలో సాయపడవచ్చునని నూచింపవచ్చును. ఈవిధానము నవలంబించుటకు పూర్వము దేశమును సభయు నీవిషయమును కాగ్రతగా నాలోచింపవలెను. ప్రపంచమవ్యయగు నీవిషయమున నానాజాతి ప్రముఖులనున్న జాతులతో సహకారము బూనిపనిచేసిన దానికంటె యిప్పుడు నూచింపబడిన విధానమును ఒక్క హిందూదేశము మాత్ర మవలంబించినట్లయిన ప్రయోజనముండునా యనుకరణమును అందరును పూర్తిగా నాలోచింపవలెను. జనీవాసభవారి నివేదికములకై యిండియా ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టుకొనియున్నారు. తప్పక అందులో చెప్పిట్లు చేయుదురు. ఈలోగా నల్లమండు వ్యయమును తగ్గించుటకై రివిన్యూలైన చూచుకొనకుండు ప్రపంచములోని కొన్ని దేశముల కంటె కూడ ప్రభుత్వమువారు పాటుపడినారని గెను చెప్పగలను. ఆచాయము 9 కోట్లనుండి 2 కోట్లనుకూడ తగ్గించినను ఇందునుండి ఆదాయమును తీయవలెనను నుద్దేశ్యము ప్రభుత్వమువారికి లేదు. విషయములను చెప్పియున్నామ గన మీరేవైనా బుద్ధితో విచారించవలెను.

పండిత మాలవ్యాగారు

తమయోగ్యులైన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లనుసరించు నూతన విధానము నవలంబించుట యిండియా ప్రభుత్వముయొక్క విధియై యున్నది.

సర్ బాసిత్ బ్లాక్లెట్టు:—లేదు. వారికి రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము కలది.

పండిత మాలవ్యా:—మాకు రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము న్నుయొడ ప్రభుత్వవిధానముపై నేనుకాలమును వృథావుచ్చన. స్త్రీపురుషులకు చంటిబిడ్డలను నల్లమండుచేయుచున్నవారి యింతతాకా. పశ్చిములు జంటనే సంస్కరింపబడవలెను. 1928 లెక్కలనుకారము అసహాయోద్యమమునుపలన గాంధీగారి రాకవలనను సస్సానులో యిదివరకే అభివృద్ధి గనబడుచున్నది.

సర్ బాసిత్:—ధర లెక్కించుటవలనను ఒక్కొక్క నివర్తనంత నల్లమండుకంటె ఎక్కువ ఉండరాదని ఆస్సాము ప్రభుత్వమువాడ నిష్కాధిండుట వలనను ఆసంవత్సరము తగ్గిపోయింది.

పండిత మాలవ్యా:—మంచిదే అంతవరకొప్పుకొన్నను గాంధీ రచ్చటికి వెళ్ళుటవలననే మధ్యపాననిషేధోద్యమము ఆస్సాములో బయలుదేరినదని నేనుచెప్పినట్లుయిన సర్ బాసిత్ బ్లాక్లెట్టుగారైన కాదన గ ల రాజీ ఆస్సాము లోను కొన్ని యితర రాష్ట్రములలోను నల్లమండు వ్యయమును తగ్గించుటకు యిండియాలో అన్ని రాష్ట్రములలోను వీలత్తగ్గిగూడదు! ఇండియాకు పంపబడు నల్లమండుతయ్యుప్రైయిట్టుసెటిల్ మెంటుకు పంపబడుచున్నదనియు, అచ్చట ప్రభుత్వవారి దేవకాధికారముక్రింద టన్నులకొలది అన్యబడుచు న్నుచును ఆంధ్రప్రదేశ్ గాను చెప్పియున్నారు. అదియేనిజమైన యొడయిండియా దొరతనమువారు యెగుమతిని తప్పక ఆపివేయెను. ఇండియా యెగుమతి చేయవచ్చుయెడల యితరదేశములకుతి చేయుననువాదన పనికిరాదు.

ముగింపును, కాస్త్రవైద్యవిషయములలో తప్ప నల్లమండుపయోగించినయెడల శిక్షార్హమైన నేరముగా చేయవలినదగండితమాలవ్యాగారు చెప్పిరి. పండిత మోతీలాల్ గారు స్వయంపక్షములగుటకు దాక్టరు దత్తగారును యితరులును ఖండింబుగా ప్రభుత్వవిధానమును ఖండించిరి. కాస్త్రవైద్యములను కొంత నల్లమండును పండించవలెను. కావున అంతయు రాక క సం చు త మ తీర్మానము నుపసరించు కొన వలసి న ద ని దొ ర స్వామి

అయ్యంగారికి సలహా నిచ్చిరి. అయ్యంగారు తీర్మానమును పంపించుకొనిరి.

తగ్గించబడిన గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను

శ్రీమంతు మాత్రము 100 రూపాయలు తగ్గించుట అంగీకరింపబడెను. 60 మంది అనుకూలముగాను 52 మంది ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి. తగ్గించబడిన గ్రాంటు అప్పుడు అంగీకరింపబడెను. కాని సభవారు దానిని కాంక్షను చేయుటకు పూర్వము ఆర్థిక సభ్యుడు రంగారామిగారికి జవాబు చెప్పెను, ప్రాచ్య దేశములకు యెగుమతిచేయబడు నల్లమండులో చాల భాగము బ్రిటిషు కాలనీలకు పోవుచున్నదని పండితమాలవ్యాగారు చెప్పినమాట నిజపరిశీలకులకు విరుద్ధమని చెప్పెను. హాగ్ కన్వెన్షన్ ప్రకారము తన బాధ్యతలను చెల్లించుకొనుటలో యిండియా ప్రభుత్వము జనుక బడియున్నదన్నమాటకూడ అబద్ధమే. హాగ్ కన్వెన్షన్ వారు చెప్పిన విషయములనకులు లో బెట్టుటలో హిందూదేశము చేసినట్లు ఏ యితర దేశమును చేయలేదని ప్రపంచమునకు తెలిసిన విషయమే.

పండిత మాలవ్యా:—అమెరికను ప్రతినిధులు సభనుండి విసుగుతో లేచిపోయినదియు, యిండియా బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ల వారు 1920 కాంట్రాక్టు ను చెల్లించలేదనియు ఆంధ్రప్రదేశ్ గారిచ్చిన స్టేటు మెంటురు ఆర్థికసభ్యుడు చూచెనా?

ఆర్థికసభ్యుడు:—అందులో చెప్పబడిన దదియేయైనయెడల అది నిజముకాదు.

పండిత మాలవ్యా:—ఇండియా గ్రేటుబ్రిటను ప్రభుత్వముల చర్యలననే ప్రసిద్ధులు కూర్చిట్టి సభనుండి అమెరికను ప్రతినిధులను రమ్మని పిలిచెనని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా?

ఆర్థికసభ్యుడు:—నాకు తెలియదు.

సభవారప్యడు ఫలాహారమునకు లేచిరి. (అ. ప్రె.)

ఫలహారానంతరము

ఫలహారానంతరమున, అధికారతలల కోర్కెలనుబట్టి నెం 28 కార్యనిర్వాహకసంఘ డిమాండును నె 81 యిండియానుంత్రి యధీనముననున్న కర్నూడిమాండును రేపుఉదయమున విచారించుటకు చర్యలో పీఠిని ముందుచర్చించునట్లు చేయుటకును ప్రభుత్వమువారంగీకరింప నలసినదని రామచంద్రరావుగారు నూచించిరి. హామెమెంబరుపట్టికలోనున్న ప్రకారమే ఒకదానివెనుక నొకటి విచారించబడవలెనని చెప్పెను. అయిన ను నెం 28 కార్యనిర్వాహకసంఘము డిమాండును చర్చించుట కంగీకరించెను. అది ముగిసి న త త దు వాత న రు స గా రామచంద్రరావు చెప్పెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పక్షమున వేరువేరు దావుగనుక నెం 28, 81 డిమాండులు రెండును ఒకదానివెనుక నొకటి చర్చించిన బాసంతునని రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి. పట్టికలో చివరనున్న 81 నెం॥ డిమాండును ముందు చర్చించుటకు సభ్యులు ఒప్పుకొనని హామెమెంబరు చెప్పెను. ఈ పట్టికను సభాయుక్తుడగు గన్నరూ శెనరలు తయారుజేసె ననియు, వారే దానిని చూర్వవలె ననియు అన్యభృదు చెప్పెను. కాబట్టి రేపు ఉదయమున సంస్కరణములను గూర్చియు కార్యనిర్వాహకసంఘము క్రింద యితరవిషయములను గూర్చియు సాధారణచర్యతో సభ ప్రారంభ మగును.

స్థాంపుల డిమాండు

17 లక్షలు తగ్గించమని రామయ్యంగారి తీర్మానము అంగీకరింపబడెను

తరువాత సభలో స్థాంపుల డిమాండుపై చర్య ప్రారంభమయ్యెను. నెహ్రూగారి (ప్రింటింగు ప్రెస్ మెన్సు) నిర్మాణమున కయ్యే ఖర్చులు రివిన్యూమీద గాక కాపిలులు మీద కట్టుమని ప్రభుత్వమువారి నడుగు నిమిత్తము 17 లక్షలు తగ్గించవలసినదని రామయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి. సర్ పురమోతమదానుగారు బలపరచిరి. నెహ్రూగారి (ప్రింటింగు ప్రెస్సు) నిర్మాణముచేసిన కమిటీవారు వ్యాపారపద్ధతిమీద స్థాంపులను పాకగా గాక పోయినను యింగ్లాండులో ధరకే యిండియాలో గూడ అచ్చుత్తర వచ్చునని చెప్పివారని బ్లాక్లెట్టుగారికి జ్ఞాపకము జేసిరి ఓటుకు పెట్టగా రామయ్యంగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 57 గురు అనుకూలముగాను ఓటిచ్చిరి.

అటవీశాఖ డిమాండు

ఇది అంగీకరింపబడెను.

ఫారెస్టు సర్వేయలను భారతీయుల హక్కులకు మొనరచువలసినదని దానుగారు చెప్పిరి. జోషీగారు నూరు రూపాయలు తగ్గించవలసినదని యుభయపక్షంపురు ఆర్థికశాఖ మెత్తవ్యయ పద్ధతిమీద నడుపుటనుబట్టి చెప్పెను. దేవరాయ్ గారిలోని సరిహద్దులను సరిచేసినట్లుయిన హామెమెంబరు ఖమ్మిని సరిపాటు డిబ్బె యింకను మిగులనని భారతీయులు చెప్పిరి.

జోషీగారిని తీర్మానము నుపసరించువలసిన దని యాడుగగా ఆయన ఉపసరించుకొనెను.

పోస్టల్ టెలిగ్రాఫు శాఖలో సేమియు తగ్గించబడలేదు

తరువాత పోస్టల్ టెలిగ్రాఫు తీసికొనబడెను. ఇందులో సేమియు తగ్గించబడలేదు. కాని సర్ పురమోతమదాను భావనాబాదు రామచంద్రరావుగారు కొన్ని విషయములను తెలియజేసిరి. భావనా దానుగారు రేటు చాల యెక్కువగా నున్నవనియు మరల పంపబడు పార్సెల్సుమీద ఆర్థికముగా వసూలుచేయబడి అదియొక వ్యాపారమైనదనియు చెప్పెను. దేశము పెద్దదిగావున అట్లుండుట న్యాయమేనని సర్ బి. యన్. మిత్రగారు చెప్పిరి. డిమాండు అంగీకరింపబడెను. ఇంకో యూరప్షియను టెలిగ్రాఫుశాఖయొక్క డిమాండుకూడ అంగీకరింపబడెను గాని కొద్దిగాచచ్చజరిగెను. 1 లక్ష తగ్గింపుమని రామయ్యంగారిడిగిరి. ఫ్లామి ఆర్థికసంఘమువారచే నది యాభరతే అంగీకరింపబడెనని సర్ బి. మిత్రగారు చెప్పిరి.

అప్పులొందవద్దీ

తీర్మానములుఓడిపోయి డిమాండు

అంగీకరింపబడెను

సభ సాయంతకాలము 8 గంటలకులేచెను. మామూలుఅప్పు మీద నడ్డీకిందను అప్పును తగ్గించుట తప్పును తొలగించుటక్రింద ను బడ్జెటులో చేయబడిన యేర్పాటులో 1 కోటి 88 లక్షలు తగ్గింపబడినదని జమ్నా దాసు మెరూతాగారిచే ప్రతిపాదించబడి పట్టుగాలిచే సవరంబబడిన తీర్మానముపై దీర్ఘమైన చర్చ జరిగెను సర్ పురమోతమదాను భావనాదానుగారు తన బొంబాయి స్నేహితుని తీర్మానమును బలపరచుచు సర్ బాసిత్ బ్లాక్లెట్టుగారు చెప్పిన అప్పు తీర్చునిధిలోని వివరములకు పరీక్షించుటకు అనెల్లించి ఓప సంఘమునేర్పరు ప వ ల సిన ద ని కో రి రి. ఓటుచేయందగిన విషయము ఓటుచేయదగిన విషయములుగా చేర్చబడినవి ఆధికారతలలకూడ ఫిర్యాదు చేసుకొనిరి. బడ్జెటును తయారుజేయుటలో మార్గము 13-6 పెన్నిల ప్రకారము తయారుచేయగా, ఈబడ్జీక్రింద మారపురేటు 13.4 పెన్నిలని నిర్ధారణచేయబడెను.

సర్ బాసిత్ బ్లాక్లెట్టుగారు దీర్ఘప్రస్థానము నిర్దురు యివుడింత మొత్తము నొకసారిగా తగ్గించియెడల అభివృద్ధిచూచకమున యిరిగేమన్ రైల్వేలకు వారి సంభవించుననియు అనుకూలమైన బడ్జీతో అప్పువారకదనియు చెప్పిరి. 48 ఓట్లు అనుకూలముగా వచ్చి 47 ఓట్లు ప్రతికూలముగా వచ్చుటచేత పక్షముగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. స్వతంత్రపక్షములో చాలమంది ప్రముఖులు తటస్థముగా నూరకుండిరి.

తరువాత కొంతసేపటికి స్వతంత్ర పక్షము లోని మెన్సుగంచెట్టిగారు 77 లక్షలు దానిక్రిందనే తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. ఈసారి స్వరాజ్యవాదు లెవ్వరును ఓటుచేయుటకు నూరుకొనిరి. కావున 14 ఓట్లు 46 ఓట్లు ప్రతికూలముగావచ్చి చెట్టిగారి తీర్మాన మోడిపోయెను. ప్రభుత్వసభ్యులను స్వరాజ్య సభ్యులను కరతాళధ్వనులతో యీశ్వరితమునందుకొనిరి. చివరకు అప్పు డిమాండు (పూర్తిగా) ఓటుకు పెట్టగా అధికారు లందరును చప్పట్లుచెరుచుండ 54 ఓట్లు అనుకూలముగా వచ్చి అంగీకరింపబడెను. ప్రతికూలముగా 39 ఓట్లువచ్చెను. ఈ పు సభతిరిగి సమావేశమగును. డిమాండులమీద ఓటుచేయుట పూర్తియగును. (అ. ప్రె.)

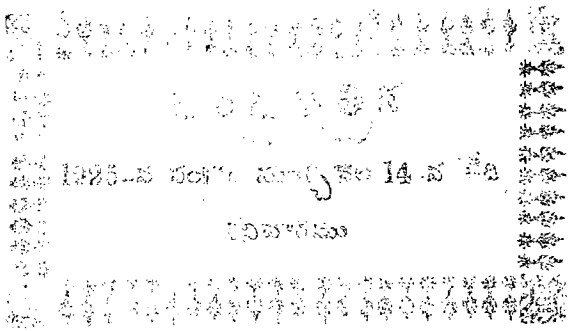
వివిధ రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

ఆస్సాము శాసనసభ

షిలంగు, మార్చి 12:—ఆస్సాము శాసనసభలో మంత్రులు సభా విశ్వాసపాత్రులు గారని నూచించుచు య 3:00 ల నుండి నెలకు రు 2900 య ప్తంప గోరిరి. మతియొక సవరణ రు 2500 లకు నూచించెను. సవరణలు నిరాకరింపఁజే యనలు తీర్మానమే నిలచెను.

సంయుక్త పరగణాల శాసనసభ

లక్నో, మార్చి 13:—అరు జోషిలు జరిగిన పిచ్చుల, వేకు సభ యాదాశువ్యవహారానికి బర్చించుటకు గూడెను. కాని స్వరాజ్యవాది యగు ముకుందలూలుగా రాక్షేత్రోద్యమము, అనుంజనమునకు నుడ్డిచును నివేదికను జర్చించుటకు సభ నాపుకే యుట క ధ్య త్స ని గో కె ను. కాని సభలో మార్చి 80 గాని, 81 గాని చర్చన విసువలంబనని దినికొనుటచేత సభావిభజనమునకు వచ్చింది. అది చచ్చ తీర్మాన నమాపముగ బయలుపడెదమన్ను.

మధ్యరాష్ట్రముల పరిణామము:

మంత్రుల వేతనములను నిరాకరించుట

మంత్రుల వేతనములను మరయొకమారు నిరాకరించినందులకు మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారిని దేశ మభినందింపకమానదు. కొంతకాలమునుండియు, మధ్యరాష్ట్రములనుండి ఓటిపలుకు వినవచ్చెను. బీరారుస్వరాజ్యవాదులు మంత్రులవేతనము స్వీకరింప నిశ్చయించిరి. మధ్యరాష్ట్ర హిందీభాగము వారును యిట్టితలంపునే సూచించిరి. మహారాష్ట్ర భాగమువారుమాత్రము ద్వంద్వప్రభుత్వమును చేపట్టుట కంగీకరింపక దృఢముగ నిలచియుండిరి. తుద కేమి జరుగనోయన, మధ్యరాష్ట్రములేగాక హిందూదేశమంతయు ఆందోళనముజూపుచుండెను. ఆఖలభారత స్వరాజ్యపక్షపు కార్యనిర్వాహకసభ, ఇటీవల పాటలీపుత్రమునందుగూడి, మంత్రులవేతన స్వీకారము పనికిరాదని తీర్మానించెను. దాను, నైహూగార్లు తమ నిశ్చయమును మొగమోటుమీ లేకుండ దెలిపి పరిసితులను చక్కబరచిరి. శాసనసభలలో మెజారిటీగ నుండుపక్షమునకు, ఎక్కుడు ఆక్షరణము లుండక మానవు. మధ్యరాష్ట్రములలో మాత్రమే, స్వరాజ్యపక్షమున కధిక సంఖ్యలు గలవు. ఇతర ప్రదేశములందు అట్టి యనుకూల స్థితి గలుగలేదు. మధ్యరాష్ట్రములో, స్వరాజ్యపక్షము వెనుదగ్గుచో, మిగిలిన ప్రదేశములందు గూడ నిరుత్సాహము గలుగకమానదు.

పరిసితులు కొంత ప్రతికూలముగ నున్నను, మడ్డిమెను కమిటీ రిపోర్టునందగ్గరిని దొలగించుటకు సాధనభూత మయ్యె ననుటకు సందియము లేదు. మడ్డిమెను కమిటీ రిపోర్టును చదివిన పిమ్మట, ఆశ లన్నియు అడుగంటక మానవు. ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతిని చేపట్టుటవలన స్వరాజ్యము సిద్ధించుట దుర్లభ మని తప్పక దోచును. మధ్యరాష్ట్ర హిందీ భాగపు నాయకు లగు రాఘవేంద్ర రావుగారు మంత్రులవేతన స్వీకరింపనాయత్తులై యుండిరి. కాని, మహారాష్ట్ర నాయకు లగు జాకర్ మూంజీగారంగీకరించినగాని, తా మంగీకరింపమని మాత్రము రాఘవేంద్రరావుగారు ప్రభుత్వమునకు దెలిపిరి. జాకర్ మూంజీగారు కాని, నూతన శాసనసభాధ్యక్షు లగు తాంబీగారు గాని మంత్రులవేతన స్వీకారమున కంగీకరింపక, స్వరాజ్యమే తమపరమావధి యని స్పష్టపరచిరి. అందుచే రాఘవేంద్రరావు గారును నిరాకరింపవలసివచ్చెను. మంత్రుల వేతనములు అధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను. మంత్రుల వేతనములను రెండురూపాయలకు మాత్రము నిర్ణయింపవలె నని, వైద్యగారు దెచ్చిన సవరణ అధిక సంఖ్యకులచే నామోదించబడెను. గత సంవత్సరము, మంత్రుల వేతనములను నిరాకరించుటకు ప్రబలకారణ మున్నచో, యీ సంవత్సరము ప్రబలతరకారణము గలదు.

వెనుకటికష్టములన్నియు అటులే నిలచియుండగ, బెంగాలు ఆర్థిక నెన్నవలన స్వరాజ్యపక్ష నిర్మూలనప్రయత్నము జరిగెను. ప్రజలు స్వరాజ్యముగోరుచుండ, వారికి మడ్డిమెనురిపోర్టు జూపబడెను. మితవాదులు సయితము నిరాశాహ్వదయు లగు చుండగ, స్వరాజ్యపక్షమువారు మరల ద్వంద్వప్రభుత్వమును చేపట్టుట పరిహాసాస్పదముగ నుండదా? మధ్యరాష్ట్రములవారి ఆందోళనము కొంత అలజడి గలిగించినను, తుదకు తృప్తికరముగ ముగిసినది. ద్వంద్వప్రభుత్వము విధిలేని కీడని, బీరారు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులగు కన్హిగారు వాక్రచ్చిరి గాని యిట్టికీడును చేపట్టిన మేలుగలుగునని భావించుట దుర్లభము. బెంగాలునందు, మంత్రులవేతనముల సమస్య శాసనసభ నెదుర్కొనుచున్నది. మధ్యరాష్ట్రములపట్టదల, బెంగాలుశాసనసభకు నూతనోత్సాహము గలిగించునని తలచెదము. అస్సాం నందును, మరికొన్ని రాష్ట్రములందును మంత్రుల వేతనములను తగ్గించుప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. మద్రాసుశాసనసభలోగూడ సీ ప్రశ్న త్వరలో రావలదు. విశ్వానరాహిత్య తీర్మానముగూర్చి మరల చర్చజరుగగలదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమునందు విశ్వాసములేనివా రెల్లరును, మంత్రుల వేతనములను నిరాకరించి, ద్వంద్వప్రభుత్వము బనికిరాదనియు స్వరాజ్యమే తమ గమ్యస్థానమనియు జూపుట యవసరము. ఈప్రశ్న వ్యక్తులకు సంబంధించినది గాదు. దేశస్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించినది. అందుచే మంత్రులవేతనములు నిరాకరింపబడుచో, నెవరును గినుకవహింప నక్కరలేదు. మధ్యరాష్ట్రములందు జరిగిన వేతననిరాకరణమున కర్థమేమి? ఇది కేవల మొకక్రీడ యని భావింపగూడదు. ప్రజలకు ద్వంద్వప్రభుత్వ మవసరము లేదనుభావము నిది స్పష్టముగ వెల్లడి జేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి జూపుచో, యిట్టిప్రబలచిహ్నములను గుర్తించి, స్వపరిపాలనమునకు వెంటనే దారిజూపవలెను. నిర్బంధ విధానము మూలమున ప్రజలవాంఛలను నిరోధింప గలమని ఎంచుట ప్రమాదము. భావిపరిణామ మెటు లుండునో జూడవలయును.

నల్లమందు పద్ధతి

ప్రభుత్వమువారవలంబించెడి నల్లమందుపద్ధతిని, సామ్రాజ్యశాసనసభవారు నిన్నటిదినము ఖండించి, జనీవాసభలో ప్రభుత్వప్రతినిధి దెలిపిన దురభిప్రాయములను పోద్రోలిరి. మందునిమిత్తముదప్ప ఇతర వాడుకలకు నల్లమందును నిషేధింపవలయునను అమెరికా ప్రతినిధి యభిప్రాయముతో హిందూదేశ మేకీభవించుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. నల్లమందువాడుకను నిషేధింపవలయునని నిన్న నేడు గోరియుండ లేదు. తీర్మానోపపాదకులగు దొరస్వామి అయ్యగారు దెలిపినట్లు, గోక్షే, గాంధీ మున్నగు నాయకులు చాలకాలము క్రిందటనే నిషేధయమును బయల్పరచియుండిరి. ఆర్థికవేత్త యగు దత్తాగారి ప్రసంగమునందు, నిజసందర్భము లన్నియు వివరింపబడెను. గాంధీమహాత్ముడు అస్సాంకు బోయినపిమ్మటనే, నల్లమందు వాడుక తగ్గెనని, అస్సాంప్రతినిధి సూచించెను. మత్తు పదార్థముల వాడుకవిషయమున, ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగింపవలెనని అధికారులు తదుచుగ

బలుకుచుందురు. కాని, అట్టిప్రయత్నముల జరిపిన వారి నధికారు లెటుల గౌరవించుచున్నారు? ప్రజలలో ప్రచారముగావించినందులకై తమతోబాటు రెండువేలమందిని జయిలులోబెట్టరని, అస్సాంప్రతినిధి సూచించెను. అస్సాంనందే గాక, నితరరాష్ట్రములలోగూడ పరిస్థితు లిటులే నే యున్నవి. మీదుమిక్కిలి అధికారులు, మత్తుపదార్థముల సేవించెడివారిపట్ల నధికసానుభూతి గనుపటచెదరు. కానుగ్రేవుగారు నల్లమందు వాడుకను జంకులేక సమర్థించిరి. ఇట్టి వారు నిషేధోద్యమమునకు తోడ్పడెదరా? బ్లాక్కుగారి హేతువాదము మామూలు దారి నే ప్రొక్కుచున్నది. రివిన్యూ హెచ్చిన, త్రాగుడు తగ్గునట కాని, రాష్ట్రకరిస్థితు లీ సిద్ధాంతమునకు భిన్నము గ నున్నవి. రివిన్యూతోబాటు త్రాగుడు హెచ్చుట సామాన్యమయినది. శాసనసభవారి నిరసన తీర్మానమును, ప్రభుత్వమువారు గౌరవించి, తమపద్ధతులను మార్చుకొందురా? ఫలిత మేమయినను, సామ్రాజ్య శాసనసభవారు నల్లమందువిధానమును నిరసించి తమధర్మమును నెలవేర్చిరి. హిందూదేశాభిప్రాయమువిషయమై జనీవాసభలో గలిగిన దురభిప్రాయమును, వీరు పోరాడి కృతకృతులయిరి.

జనీవా ఒడంబడిక

జనీవా ఒడంబడిక, భావిసంగ్రామము నాపుట కుపయోగపడు నని, లేబరు ప్రభుత్వము వారు భావించియుండిరి. కాని ఏవియో స్వల్పకారణముల జూపి, బ్రిటీషు అధినివేశరాజ్యములవారు ఒడంబడిక సంగీకరింపకబోయిరి. కన్నరేటి ప్రభుత్వమువారు రంతటితో దీనికనలే స్పష్టజెప్పిరి. నానారాష్ట్రసంఘము నందలి మిగిలిన సభ్యులు ఒడంబడిక సంగీకరించుచుండగ, బ్రిటీషు వారు వలదనుటచే, వారిగౌరవమునకు భాగము కలుగకమానదు. ఆస్తిను చేంబల్లేనుగారు జనీవా ఒడంబడిక సంగీకరింపనందులకు, ఏవేవో కారణముల జెప్పచు దీర్ఘప్రస్థానము గావించిరి. గాని, వీరు దెలిపిన హేతువులు కడునిస్సారముగ నున్నవి. ప్రపంచ శాంతికై పరితపించెడి హృదయ మేములను ప్రతిఘటించుట లేదు. మిగిలిన పతి నిధులు ఒడంబడిక సూత్రముల సంగీకరించిరి. బ్రిటీషు ప్రతిపాదనము ప్రపంచమును నిరుత్సాహపరుప నక్కరలేదని, బ్రేజిల్ ప్రతినిధి పలికు. పరియోకవిషయమును గమనింపవచ్చును. ఒకంక ప్రపంచ శాంతిని గోరుచు, వేరొకవంక రష్య సంఘలను ప్రత్యేకపు ఒడంబడికలను ప్రోత్సహపరచుట ఎంత యనర్థదాయకమో యూహింపవచ్చును. గతసంగ్రామమున కిట్టి ప్రత్యేకపు ఒడంబడికలే కారణమయ్యెను. కొన్ని జాతులపై ప్రత్యేకవర్గములక్రింద ఏర్పడి, యుద్ధనన్నధికగా జూచ్చెను. మరల నట్టిస్థితినే కొనసాగించుట వ్యవమా? ఈసంగతిగూర్చి పార్లమెంటుసభలో పిరు సభ్యులొకరు తీర్మానమును బ్రవేశపెట్టి స్త్రుత పద్ధతులను ఖండించిరి. వివిధజాతులును ప్రపంచ శాంతికై మనఃస్ఫూర్తిగ బనిచేసిన గాని, న్యూడి నెలకొనదు. ఛేంబల్లేనుగారి ఉపన్యాసములు ప్రతిపాదనలు, చిన్నజాతులకు నిరుత్సాహము గలిగించుట సహజము.

చమత్కారపు ప్రశ్నలు

శాసనసభలలో సామాన్యముగ హాస్యప్రసంగముల కంతగ తావుండదు. ఉభయపక్షములవారను సామాన్యముగ పోరాటమునకు సంసిద్ధులై యుండును. కాని, కోతులరవాణానుగూర్చి యడిగిన ప్రశ్నలు కొంత సభకు కారణమయ్యెను. డి. పి. సంహాగా రివిషయమై కొన్ని ప్రశ్నల నడిగి యుండిరి. ఈ దేశమునుండి ఎన్నికోతులు రవాణా చేయబడెననియు, కోతులసంఖ్య ఇంకను ఎంతమిగిలి యున్నదనియు, కోతుల జనాభాను తీసికొనిరా యని యు, కోతులను రాబట్టుటకు ఎట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు, కోతులపై ఎగుమతి పన్నును విధించుచున్నారా యను మొదలగు ప్రశ్నలకు బాటను. ఇంతవరకు నాలువేలకోతులు రవాణాజేయ బడియుండు ననియు, కోతులజనాభాను తాము దీసి కొనలేదనియు, ఎగుమతి పన్నును విధించుటకు తాము బూనుకొనలేదనియు, ప్రభుత్వసభ్యుడు నవా బిచ్చెను. అటపై ప్రదేశములలో కోతులను బోవ్తాఫీసు పనుల కుపయోగించుటకు ప్రయత్నము గలదా యను, ప్రశ్న యడుగబడెను. ఆవిషయమై తమకు సమాచారము తెలియలేదని ప్రభుత్వము వారు జవాబు చెప్పిరి. ఇట్టి ప్రశ్నోత్తరములు ఈ సభ సంతాపకరములై యుండవలసినను, విషయము మాత్రము త్రోసివేయదగినది గాదు. కోతులవధకు ప్రజలు సహించరనుట తత్వము. ప్రజాభిప్రాయమును గమనించి, ప్రభుత్వమువారి ఏగుమతి నాపిపైచుట యుక్తము. కోతుల మాంసపిండములను మనుష్యదేహమున జొప్పించుట వలన, ముడు సలులు పడుచువారగుదురను సిద్ధాంతము యథార్థము గాదని, ఇటీవల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారి కేమి జేసెదరో చూడవలయును.

ఇంపీరియలిస్టుపద్ధతి

ఇంపీరియలిస్టుపద్ధతినిఖండించుచు, జాతీయ గౌరవే నడుపబడు సోషలిస్టురీత్యావత్రికలో, భావ గర్భితమగు వ్యాస మొకటి ప్రచురింపబడెను. వ్యాస కర్తలు పార్లమెంటుసభ్యులు. లేబరుపక్షము నయితము ఇంపీరియలిస్టుపద్ధతినే ఆమోదించుచో, పార్లమెంటరీవిధాన మంతరించు నని వ్యాసలేఖకులు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇంతవరకును లేబరుపక్షము పరిపాలనము నూతనవ్యక్త్యము సంతక జూపి యుండలేదు. ఈ సంగతిని హిందూదేశము విషయమున ముఖ్యముగ గమనింపవచ్చును. లేబరుపక్షము పార్లమెంట్రయము గోరుచో, ఇతరులనుగూడ దాస్య విముక్తుల గావింపవలయునని, వ్యాసకర్త గోరుచున్నాడు. పార్లమెంటునందు, ధనవంతుల పలుకుబడియే విస్తారముగనున్నది. అందుచే ఇంపీరియలిస్టుపద్ధతిని వారు విడనాడరు. లేబరుపక్షమువారు తీవ్రవాదోశనము ప్రారంభించుట కింకను వెనుదీయ నున్నారు. లేబరుపక్షము తన ధర్మమును నెఱవేర్చుచో, మూలబడునని వ్యాసకర్త మందలించుచున్నాడు. లేబరుపక్షము వారికనయినను కేలొందురా?

తిరువాన్కూరు మహారాజిగారు: వైకంఠమస్య

తిరువాన్కూరు మహారాజిగారు: వైకంఠ ప్రశ్న విషయమై విశాలభాసము జూపినందుల కెంతయు

సంతసింపవచ్చును. వీరి యభిప్రాయములు, మహాత్మునకు సంతృప్తి గొలిపెను. నిమ్నజాతులకు జరుగుచున్న అన్యాయమును రాజిగారు గుర్తించిరి. త్వరలో నిట్టి యిబ్బందులు తొలగిపోవుటకు గూడ నీమె సమ్మతిజూపుచున్నది. కాని, హైకోర్టు తీర్పులు, శాసనసభవారి వ్యతిరేకపు వోటు, ప్రతి బంధకములుగ నున్నవని ఆమె గుర్తించెను. ప్రజాభిప్రాయము బలపడిన గాని, రాజిగారికి ధైర్యము చిక్కదు. శాసనసభ్యులును దేశనాయకులును ప్రజలలో ప్రబోధము గావించి, తిరువాన్కూరు సంస్థానపు కళంకమునుమాపుట ముఖ్యము. మొత్తము మీద తిరువాన్కూరునందు కడలిక గలిగినది. వైకంఠ సత్యాగ్రహ మనతికాలములో విజయము గాంచు ననుటకు సంద్యము లేదు.

దెబ్బకు దెబ్బ

ఇండిపెండెంటు పక్షమువారికిని, స్వరాజ్య పక్షమువారికిని, సామ్రాజ్యశాసనసభలో జరిగెడి కలహము లింకను అంతరింపకుండుట, శోచనీయము. ప్రభుత్వములకు సంబంధించిన గ్రాంటునందు, కోటిరూపాయలకుపైగ తగ్గింపవలయునని పతేలు గారు దెచ్చిన సవరణ తీర్మానమునకు, స్వతంత్ర పక్షమువారనుకూలముగ వోటుజేయక, తటస్థులుగ నుండిరి. అందుచే, పతేలుగారి తీర్మాన మోడి పోయెను. పిమ్మట, ఇండిపెండెంటుపక్ష ప్రముఖులగు వణ్సుఖిచెట్టిగారు, దెబ్బదీపడుటలు తగ్గింప వలయునని తీర్మానము దెచ్చిరి. ఈ పర్యాయము స్వరాజ్యపక్షమువారు తటస్థులుగ నుండిరి. చెట్టిగారి తీర్మాన మోడిపోయెను. ఒకవంక ప్రభుత్వము వారును వేరొకవంక స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ చప్పలుచరచిరట. ఈరీతిని ఉభయపక్షములవారును ఒకరినొకరు సాధించుకొనుచుండ, లాభముపొందెడి వారెవరు? అధికారవర్గమేగద!

అధికపు గ్రాంటులు

మద్రాసు ప్రభుత్వమున కిదివఱకే ధన సప్తమేర్పడి యుండెను. ఈ మారయినను రాష్ట్రకర్షములు దొలగిపోనిచో, ఎనభై యెనిమిది లక్షల రూపాయలు సప్తము గలుగును. ట్రాన్సు ఫర్డ్ శాఖాభివృద్ధికి ధనము లభించుట దుర్లభ మగునని జెప్ప నక్కరలేదు. రాష్ట్రకర్షముల విషయమై తుద తెలుల నిర్ణయింపబడునో చెలువ వీలులేదు. పరిస్థితు లీ తీరుననుండ, రాబోవు మద్రాసు శాసనసభలో నాల్గులక్షల ఏభై యెనిమిది వేల రూపాయల నప్పి మెంటరీగ్రాంటును, శా. గ్రహముగారు ప్రవేశ పెట్టుచున్నారు. ఈ మొత్తము హెచ్చుఅల్ల వెన్నుల కొరకును పెన్నులకొరకును గావలయునట. లీకమీషనుసిఫార్సులమలులోనికేవచ్చిన సామ్యంత గావలయునో ఇంకను నిర్ణయింపలేదు. ఇట్టి సీతిలో ప్రజాభివృద్ధి కవసరమగు శాఖలకు డబ్బేమి మిగులునో యూహింపవచ్చును.

విరుద్ధచర్య

మడ్డిమెను రిపోర్టును గూర్చి చర్చించుటకు ఇండియాప్రభుత్వమువారు శాసనసభ కవకాశమీయరయిరి. అజ్జెరమెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుట మూలముననయినను శాసనసభాభిప్రాయము వెల్లడియగునటుల జేయవలయునని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు ప్రయత్నించిరి. కాని, శాసన

సభాధ్యక్షు లిదియు బనికిరాదని శాసించిరి. అధికారవర్గమువారి చెన్ని నిరోధముల గలిగించినను, శాసనసభ్యులయభిప్రాయము వెల్లడిగాక మానదు. ప్రజాభిప్రాయ మిదివఱకే వ్యక్తమయినది. మెజారిటీ రిపోర్టు సంగీకరించిన మా ఫీ గారు సయితము మైనారిటీ రిపోర్టుతో నేకీ భవిం చు చు న్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జూపెడి జడుపువలన, మడ్డిమెను కమిటీ రిపోర్టు నిస్సార మయిన దని మరొక స్పష్ట మగుచున్నది.

మరణవార్త

డాక్టరు నకాటు సేనుగారు చనిపోయి రని, రూటరు మరల తెలుపుచున్నాడు. వెనుక నిట్టి వార్తను పంపినప్పటిక, ఇయ్యది అసత్యమని దెలిసెను గాని, రూటరు ఏవంగతిని మరల చెలుపడయ్యెను. మరల వీరు నూతన మరణ సమాచారమును చెలుపు చు న్నారు. ఈ మారు ప్రచురించిన వార్త నిజమనియే భావించెదము. నకాటు సేనుగారికి ప్రాచ్యనాగరికము నందును, సాంప్రదాయములందును ఎట్టియభిమానముగలదో, వారి కడపటి సందేశమువలన దెలియ గలదు. ఆసియా పునరుద్ధరణమునకై వీరు పరితపించుచుండిరి. ఆసియా సందేశము ప్రపంచము నుద్ధరించ గలదని, వారికి ప్రబల విశ్వాసముగలదు. వీరి మరణము, చీనాయందే గాక, ప్రాచ్యఖండమునందంతటను తీరని కొరంతను వాటిల్ల జేయగలదు.

కాశీలోని ఆంధ్ర పండితుల విమర్శ

గద్వాలసంస్థానమును రాజిగారి కిమ్మనుట

కాశీ, ప్రయాగ మొకలగు త్రైతములందలి పండితులు మహాశివరాత్రినాడు సమావేశమై గద్వాలసంస్థాన విషయమున నైజాంగారిచర్య అక్రమమనియు, రాజిగారికి సంస్థానపాలనాధికారమిచ్చి తీరవలె ననియు తీర్మానించి గద్వాలలో ధర్మస్థాయము లుండ నీయవలెనని తలంపున్న కోస్తాబ్బవాడ్లుపరము చేయగూడదని తీవ్రముగా విమర్శించుచు నైజాంగారి కొంత తీర్మానమును తంతిద్వారాపంపిరి. తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను. దేశమంతలి యాంధ్రులెల్లరును నైజాంగారి చర్యను ఖండించుచునే యుండగా నైజాంగారు సహించి తమపక్షమును మార్చుకుంటు న్నాయముగా లేదని కాశీనుండి మాళొకు ప్రాయచున్నారు.

ప్రతి ఎక్సెసు పన్ను

ఔముసలిక లభిప్రాయములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతిహార)

లండను, మార్చి 18:—ప్రతి ఎక్సెసుపన్నును రద్దు చేయవలయునను బొంబాయి యంత్రాలయాశిశారుల కోరికను విమర్శించుచు ఔముసలిక (నాణ్యబంధము) ఈ క్రింది విధమున సంపాదకీయ వ్యాసమును ప్రకటించుచున్నది. ప్రతి ఎక్సెసుపన్ను రద్దు అయిన తదనుగుణ్యముగ తిగుమతి సుంకమును తగ్గింపవలసియుండును. ఈ ప్రతిపన్ను తగ్గుటకు ప్రజలు ఇతరపన్నులను అంగీకరించెదరను విషయమై ఎట్టి సంశయములేదు. ఉప్పుపన్నును కడలిన సవత్సరముననువలె 2 శ్లో రూపములకు హెచ్చింపవచ్చును. ఈపన్నుపక్షము జపానువిల్లుల పోటీకిని సంబంధ ముండుటచే ఈ పన్నుపై టాక్సోబోర్డు వారి సలహా పుష్కలములు ఉచితము. బ్రిటిషు గుడ్లల వ్యాపారమునకు కొంత ప్రత్యేక సౌకర్యము కలుగు విధమున తిగుమతి సుంకములను మార్పు విషయమును గురించి కూడ టాక్సోబోర్డు య పరిశీలించవచ్చును.

మదరాసు వార్తలు

సెనేటు సభ:—ఇదివరలో ప్రకటించినట్లుగా మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి సెనేటుసభ 16 వ తేదీ 8-80 గంటలకు సెనేటుమండలిరమున కూడును.

శ్రీ సచ్చిదానంద సంఘము:—మైసూరువారి యాజమాన్యముక్రింద శేపు 5 గంటలకు తిరువట్టిళ్ళరునిపేట కా ర్పొరేషన్ స్కూలు హాలులో భగవద్గీతాభ్యాసమును గూర్చి పి. వీరరాఘవన్ బి. ఏ. వి. ఎల్. గా రుపన్యసింతురు.

శ్రీ త్యాగ బ్రహ్మసభ:—మైసూరు యాజమాన్యముక్రింద శేపు 5 గంటలకు పి. సి. ఆర్ సమరాజశెట్టిగారి హిందూ బాలికాపాఠశాలలో బ్రహ్మశ్రీ ఎల్. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారి వీణ, శ్రీనివాసయ్యగారి వ్యవంగముతో పాట కచ్చేరి జరుగును.

జగన్నాథభక్త సభ:—ఎగ్మూరు వేదవిలాసమునం దు శేపు 4-15 గంటలకు కనీష్ఠాదు హరికథను బ్రహ్మశ్రీ విశ్వనాథ భాగవతగారు చెప్పదురు.

తెలుగు సంవత్సరాది పండుగ నాడు 15 25-వ తేదీ బుధవారం 4-15 గంటలకు కోలాట్ సోదరీమణుల పాటకచ్చేరి జరుగును.

శ్రీ సంగీతశాల - గాలవఝుపి చరిత్ర:

ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారం అనగా శేపు సాయం త్రం 4 గంటలకు బార్డిటవునులో ఆర్యునియను వీధిమందు గొడ్డాలలో శ్రీమతి పి. సరస్వతీబాయిగారు గాలవఝుపి తరీత్రనుగూర్చి కాలక్షేపము చేయుదురు.

అకాలి సహాయ నిధి

ధీర్ల హిందుస్థాన ట్రేడుప్రతిక ప్రతిభికి ఆంధ్రదేశ మనందును తమిళనాడునందును వసులగు విరాళములను పంప నలయునని కోరుతు హరివాసునింగారు తూత్తుకుడిపండి తంలివార్త పంపుచున్నారు.

వర్షము:—మదరాసులో నిన్న ఉదయమునుండి సా

యంత్రమువరకు మంచి వర్షము కురిసినది. రోజంతయు చల్లగ నుండి కిత్తకాల మనిపించినది. నుమారు 4, 5 దుమ్ములవర్షము పడియుండవచ్చును. రాత్రిగూడ వాన 4, 5 దుమ్ములు కురిసి యుండవచ్చును. నేడు వర్షము మరల నాలుగుగంటలకు ప్రారంభమైనది. ఉదయమునుండియు మబ్బుగ నేయుండెను. సింహ శంప్రాంతముల తుపాను వట్టినట్లు తెలియుచున్నది.

ఎకడమిక్ కాన్ఫరెన్సునభ్యంతరము:

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ ఎకడమిక్ కాన్ఫరెన్సునభ్యంతరము నిన్న జరిగినది. దేశభాషల నభివృద్ధి చేయుటకు నూచల గానింప నియమింపబడిన కమిటీరెపోర్టు మొదట చర్చకువచ్చెను. ఎడ్యూకేషను ఓరియంటల్ స్టడీస్ ఆండ్ రిసెర్చి కై యూనివర్సిటీయిన్స్ట్యూట్ ను స్థాపించుటకు, ఓరియంటల్ స్టడీసుకు ఫెలోషిప్స్ ప్రసాదించుటకు, పబ్లికేషన్ కమిటీనియామకమునకు, సాయము 20000 గ్రాంటు నిండులకై యిచ్చుటకు సంస్కృతములో ప్రొఫెసర్ ను నియమించుటకు, దేశ భాషలకుగూడ ప్రొఫెసర్ నియమించుటకు కమిటీరెపోర్టులో చేయబడిననూచన లామోదించబడెను.

తరువాత యూనివర్సిటీకోర్సుల వరువులకు విద్యార్థుల కర్ణదళ దేవదనువిషయము చర్చకువచ్చి తుదకు మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షయం దు శ్రీధరగుంటయే యి నిర్ణయింపబడెను. సెప్టెంబరు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షల తీసివేయువిషయము చర్చకు వచ్చి ఆవిషయము కమిటీకి రిఫరుచేయబడును. డివర్షయినవారికి ఆటెండెన్సునియము లేకనే మాడేండ్లవర్సిసున్నచో మైసేటుచదువుటకు వీలగునట్లు చేయుటకుగూర్చి ప్రత్యేకము గా తీర్మానించుటకు వీలులేదనియు అర్హులగువారికి అట్లుచేయుటకు ఎక్సెప్షన్ నియమింపవలయు స్టాడింగ్ కమిటీ వారు మూచించిరి. ఈ మూటని ఆంగీకరింపబడెను. తరువాత వాల్టర్ కమిటీ సలహా లుచర్చించబడెను. ఎల్. ఎం. ఎస్. పరీక్షను తీసివేయు విషయమునుగూర్చి యీదినము చర్చ జరుగును.

హోతరు మరల చెన్నపురికి వచ్చుట

22 వ తేదీ ఆదివారమునాడు చెన్నపురికివచ్చును

24 వ తేదీని చెన్నపురినుండి బయలుదేరును

శ్రీ శ్రీ కస్తూరిరంగయ్యంగారి మడ్డిమెనుకమిటివారి సలహాలు

పటమును వెలిబుచ్చుట

నేనను నత్రిక అభిప్రాయములు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఈనెల 22 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మెట్టు పాలెము మెయిలులో మహాత్ముడు సెంట్రలుస్టేషనుకు వచ్చును. 24 వ తేదీ మంగళవారమునాడు చెన్నపురినుండి బయలుదేరునుని తెలియుచున్నది.

22 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 1/2 గంటలకు హంటు గాడ్డు లో హిందూ పత్రికా కార్యాలయమున శ్రీ శ్రీ కస్తూరి రంగయ్యంగారి పటమును మహాత్ముడు వెలిబుచ్చును. ఆనాడు సాయంకాలము 4 1/2 కు కాస్టాపాలిటను క్లబ్బులో మహాత్మునికి సన్మానము జరుగును. సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు తిలకు ఘాటు తిరుపతి శ్రేణి సముద్రతీరమున లో బహిరంగసభ జరుగును.

23 తేదీ సోమవారమునాడు మానవత్వము పూనునగాన విక్రందించినము.

24 వ తేదీ మంగళవారమునాడు కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రచారకులభ జరుగును కాలనిర్ణయము ముందు ప్రకటింపబడును. మధ్యాహ్నము 3 1/2 కు తిరుపతి శ్రేణి శ్రీల సభ జరుగును నూలు పోటీ ప్రదర్శనము జరుగును. ఫలనిర్ణయము ముందు ప్రకటింపబడును. సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు మైలాపూరు లజా అంజనుభానులో తోటమందు జరుగును.

22 వ తేదీ ఆదివారమునాడును, 24 వ తేదీ మంగళవారమునాడును మధ్యాహ్నము 12-2 గంటల మధ్య సందర్శనములు జరుగును.

తక్కిన ఏర్పాటులు ముందు ప్రకటింపబడును.

నగరమునందలి కాంగ్రెసు ప్రచారకులను వలంటీరులను యీలాగా సరిగా కట్టుబాటు చేర్చువలెనని నేడు శ్రీ మాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రకటనార్థము మాట వ్రాసిరి.

నాయకులసభ

24 వ తేదీ మంగళవారమునాడు పగలు 10 గంటలకు (ద్రవిడ రాష్ట్ర) కాంగ్రెసు నాయకులు మున్నగువారందరూ మైలాపూరులో ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి బంగళాలో మహాత్ముని కలసికొనవలెను. ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి బసలకు భోజనములకును ఏర్పాటు చేయుటకు సహజాదార్యముతో శ్రీనివాసయ్యంగారే పూనుకొనిరి.

రాజగోపాలాచారిగారి ఆశ్రమము

21 వ తేదీని పురుషోత్తములో శ్రీమత్ రాజగోపాలాచారిగారి ఆశ్రమమున మహాత్ముడు మనచేయును. అదల మహాత్ముని దర్శనం గోరువారు బచటికి వెల్లి దర్శింపవచ్చును నేలంజిల్లాలో శంకరీదుర్గము లైలుస్టేషనుకు 14 మైళ్లలో పురుషోత్తమున్నది. తిరుచెంగోడు మీదుగా వెళ్లవలెను. పురుషోత్తం జమిందారును దేశభక్తికు నగు రత్నసభాపతి గౌండల గారచటికి వెళ్లవారికందరికిని భోజనాదులకు ఏర్పాటు చేయుటకు పూనుకొనిరి. మహాత్ముడు లైలులో సంచారము చేయునపుడు రాత్రిలో నిద్రాధంగము కలిగిండుట గొప్ప పాతకమని మరల హెచ్చరించుచున్నాను.

23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు చెన్నపురిలో బ్రాహ్మే 31 వ గృహమున నున్న (ద్రవిడ రాష్ట్ర) కాంగ్రెసు కార్యాలయమున రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యకర్తలసభ జరుగును అని పి. వరదరాజులు నాయకుగారు ప్రకటనార్థము నేడు మాట వ్రాసిరి.

వివాహమునకు కన్యకావలెను

వలసాటిశాఖకుచేసె 12 లేక 18 సం||రముల బ్రాహ్మణికన్యకలు 1.కి 16 100 ల వరులబడిగల 22 సం||రముల వయస్సుగలిగిన వలసాటి బ్రాహ్మణుల యనునకు కావలెను. వివరములకు శోధించు విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వగుడు ఆంధ్రప్రతిక, పోస్టుభాష్య నెం 212 మద్రాసు,

లండను, మార్చి 18:— మడ్డిమెనుకమిటి మైసూరటి

రిపోర్టును విడుదలించు నేమనుప్రతిక ఇల్లు(నాయమన్నది:— మడ్డిమెనుకమిటి మైసూరటి నివేదికము రాష్ట్రీయలందు అన్ని శాఖలు, లాండురెవెన్యూ పోలీసుసహా ప్రజా శాఖలుగ నుండవలయునని సలహా ఇచ్చుచున్నది భారతవైస్యమును పరిపాలించు బాధ్యత సంపూర్ణమున బ్రిటిషువారియందే యున్నంతకాలము విమర్శకులకు జవాబుచెప్పట అసాధ్యము. కాని ఒక విషయ మను గమనించవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు విశ్వంస నోహాయములను, ప్రతిష్టించనలయున నమ్మకొని యున్నారు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు లాండు రెవెన్యూ పోలీసు శాఖలపై అధికార మిచ్చిన పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభను స్వాధీనపరచుకొనిన గొప్పచిక్కు ఏర్పడవచ్చును. తమకున్న పోలీసుశాఖపై గలఅధికారమును మిలిటరీవారిపట్ల స్వరాజ్య పక్షమువారు దుర్వినియోగ మొనర్చవచ్చును.

రా క పో క లు:—జమ్నాదాస్ ద్వారాకదారుగారు

బొంబాయికి, తేదీ ఎవిల్లిట్టానెస్ గారు కూర్చున్నతో సహా కొలంబోమీదుగ ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లిరి. ఇండియా-ప్రభుత్వపు రైల్వేబోర్డు కమిషనర్ సింగారు భారత్తో సహా మదరాసుకు వచ్చిరి.

పి. ఆర్. శెట్టిగారు నేటిదినము ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి. తిన్ననూరునందు జరుగుచున్న వ్యయనాయ ప్రదర్శన (పొరంభ మహోత్సవమును 6-పుటకు వ్యవసాయశాఖ డైక్టరు ఆనువైకుగారు నేటిదినం ఉదయం తిన్ననూరునెల్లి మధ్యాహ్నము 12.30 చెన్నపురికి వచ్చిరి.

వివాదకరమగు మరణము

ఇంజనుడ్రైవరు లైలుక్రిందపడి చచ్చిపోవుట

మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర రైల్వే ఇంజనుడ్రైవరు బుల్లనుగారు సాబ్బుకొటారునెడి ఆర్క్కోణమునకువచ్చి గూడ్సు బండిలోయుండిరి. తిరువల్లూరుస్టేషనువద్ద విడతీయవలసిన వాగ నులను విడతీసి ఇంజనును మెయిలులైనుకు తీసికొనివచ్చిరి. ఇంజ నును మరల బండివద్దకు తీసికొని పోవలయునని బుల్లనుగారు ప్రయత్నించి ఇంజనును పరీక్షించుటకు ఇంజనెరిగిరి. ఎదుటి లైనునందు టెంకులూరు మెయిలు వచ్చుచుండెను. టెంకులూరు మెయిలు తిరువల్లూరులో నిలవదు. టెంకులూరు మెయిలు అతి వేగముతో వచ్చుచున్నందున బుల్లనుగారు తప్పించుకొనుటకు పూర్వమే వారు బండిక్రింద పడిపోయిరి. గుర్తించుటకు వీలు లేని విధమున శరీరము ఛిన్నాభిన్నమైపోయెను. టెంకులూరు మెయిలు ఇంజను డ్రైవరుకుగాని అబద్ధయందున్న ఇరిటలరు గాని ఈ వివాదసంఘటనను తెలియదు. సరియగువేళకు ఆ బండ్లు సెంట్రలైజేషనుకు వచ్చుచేతను, బుల్లనుగారి కశేమరము ఆర్క్కోణమునకు తీసికొని పోబడినది. ఆంధ్రప్రతికయు నేటిదినము సాయంకాలము ఆర్క్కోణమున జరుగును.

శ్రీ స్మృతి మూర్తిలు

50 మూర్తుల డబ్బీ 1-క రు, 0-10-0

ఇది స్వచ్ఛమును నేహాళేశేపు కస్తూరి, మందిగోరాజు సహా, ఆదివచ్చికాన, పావుదాన, మందికుంకుమపువ్వు మొక అనువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇది శైక్యము, శైతన్యభావము శ్రేష్ఠజన్యము చలివర్ణము, ముద్దుపాలము, అదిర్లము, మామ్రము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అశ్లేష్ట వల్లెలలను తొలగిస్తే మామ్రము. ప్రతివారూను సామాన్యముగ తాడెదగినవి. ప్రతిగృహమున నుండునగునవి. చుట్టుపక్కల గృహమునం దుండవలెను.

అమృతాంజనం దీపో, బొంబాయి - మదరాసు.

అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను

మహాత్ముని సూచనలు

త్రివేండ్రములో ఘనమగుస్వాగతము

నిన్న త్రివేండ్రములో వేలకొలదిగా ప్రజలు మహాత్మునకు ఘనమగుస్వాగతమొసగిరి. విద్యార్థులగు యువకులను యువతులను వందలకొలదిగా వచ్చి స్వార్థస్థులు గావించిరి.

విద్యార్థుల సన్మానము

మహాత్ముడు మహాత్ముడు మహారాజావారిపైనుకాలే జీకె వెళ్లెను అచట విద్యార్థులు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. “ప్రకృతిరాసాయనిక శాస్త్రపరిశోధనలనుగూడ పరిమితకలదు. ఆపరిమితిని గ్రహించుటకే మిగులప్రయత్నింపవలెను. బ్రతుకుతెరువుకొరకు యువకు లీరాసాయనికాదిశాస్త్రముల నభ్యసించువాడగు. సర్. జె. సి. బోసు, ఆచార్య పి. సి. రాయ గార్లవలె శాస్త్రాభిమానముగలవారే అభ్యసించి వారిరితినే పని చేయవలెను. సాధారణముగా మనదేశమున మధ్యతరగతులవారే విద్యనభ్యసించుచున్నారు. అందువలన కార్మికవృత్తులన వారు మరచిపోవుచున్నారు. కార్మికవృత్తులగౌరవమును వారు గుర్తించుటలేదు. గ్రామములలో ప్రతిముంటను రాట్టమును త్రిప్ప వ న టు ల చే యు ట కు మీ రు మీ జ్ఞానమును వినియోగింపవలెను. అని మహాత్ముడు నుడివెను ఆక్రింగు ప్రిన్సి పాలు జేయు ప్రైదుగారు మహాత్మునకు వందన మొనరించెను. పిమ్మట మహాత్ముడు మహారాజాగారి బాలికాపాఠశాల కేగెను.

బాలికాపాఠశాల సందర్శించుట

పిమ్మట దివాను రామవయ్యగారితో భక్తివిలాసమున సంభాషించెను. సాయంత్రముగ్రామమునంతను చూచుటకు మోటారు కారులో బయలుదేరెను పిమ్మట ప్రజలు బాలులతోరియించిరి గృహస్థులందరను తమ గృహములను బాగుగా నలంకరించిరి. కంటోను మెంటు మైదానమున వేలకొలది ప్రజలు చేరి యుండిరి. బండ్లు అగి ఖోయివని. మహాత్ముడు మున్నగువారికి వేదికపయి ఆసనముల నున్నది. పౌరులపక్షమునను కేరళీయ హిందూసభ, భిలాఫతు సంఘము హిందీసంఘము మానవసేవాసంఘము కాంగ్రెసుసంఘములపక్షమున మహాత్మునకు సన్మానపత్రములు సమర్పింపవలెను. రైల్వే స్టేషన్లో జేపయ్యగారు పౌరుల సన్మాన పత్రమును చదివితెచ్చుపెట్టెలో నుంచి మహాత్మునకు సమర్పించెను.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మొదటి భిలాఫతువారికి మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. హిందీఅభ్యుత్థాన వివరించెను. శ్రీనారాయణ గురుస్వామి వంటివారుగూడ ఎజవాలు అనుకారమున వైకం విష్ణులలో తిరుగగూడదనుట ఎంతో అవమానకరము? ఎజవాలులో చాలమంది బ్రాహ్మణులకంటెను చాలకుచిగాను నీతిమంతులు గాను నున్నారు. అట్టివారి సందర్శిని నివేదించుట చాల అక్రమము. నాకు చాల విచారము కలుగుచున్నది. భారతదేశమున హిందువులే అస్పృశ్యత నేర్పరిచిరిగాన భారతీయులను విదేశీయులు పంచమలనుగా చూచుచున్నారు అని వెనుక గోళ్లగారుగూడ నుడివెడి. నానూచలను వైకం సదాచారు లంగీకరింపలేదు. వైకం సభల్ల హిందువులలో హెచ్చుమంది ఆభిప్రాయము ప్రకారము చేయుదు లేదా దివానుగారిని పరిష్కర్తగా చేర్చి పండితసభను జరుపుదు లేదా శాస్త్రపరిక్షగావింపుడని నేను కోరితిని. మహారాజగారును దివాను గారునుగూడ కేక్తిచించనలేకుండ సహాయ మాచేయవలసి. శాసనముచేయుటకు వారికి గలయిబ్బందులను తెలిపిరి. అని సహాతుకముగనే యున్నది. ప్రబాధిప్రాయము నుకూలముగా నుండినట్లును గూడ చేసెనమనిరి. కాని అందులకు చాలకాలముపట్టును నియమబద్ధుడగు రాజుకుగల యిబ్బందులను నేను బాగుగా నెరిగియున్నాను. ప్రబాధిప్రాయమును తలసికొనుటకు ప్రయత్నింపుడని నేను మహారాజగారిని కోరితిని. అది వారికి సాధ్యముగ నోకాదో తెలియదు కాని అది వారిముఖ్యకర్తవ్యము. ఈ సంస్థానమునజుతువులను బలియియ్యగూడదని మహారాజగారి రాజ్యాపిండినందులకు నేను మనఃపూర్వకముగా వారి నభినందించుచున్నాను అని మహాత్ముడు నుడివెను.

పిమ్మట మహాత్ముడు చిన్న మహారాజగారిని మహారా (బాలుడు) గూడ సందర్శించిరి. (అ. ప్రె.)

ఆనందనికేతనము-మలనరం

శ్రీయుత కా. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి విరాళము

12 వేది ఉదయము 5-30 గంటల బండిలో బయలుదేరి చాగల్లు వెళ్లితిని. అప్పటినుండి ఒక వర్షాంగురమునడచి శ్రీయుతులగు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, శనివారపు నుబ్బారావు, తల్లా ప్రగడ నరసింహ శర్మ, తల్లా ప్రగడ కామేశ్వరరావు, ముదుగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి వెన్నేటి సత్యనారాయణ, తాడిమేటి కుటుంబశాస్త్రి, లక్ష్మంసాని గంగరాజు, మాచిరాజు నూర్యనారాయణ గార్లును, తల్లా ప్రగడ విశ్వకుందరమ్మగారును, తదితరులను మార్చునియున్న యొకపాలములో ప్రవేశించితిని. జాలములో నోక్క చిన్నిపందిరి గలదు. కొద్దిమంది రైతాంగముగూడ అక్కడ జరగనున్న శుభకార్యమును జూచి ఆనందింప ఆతురతతో వేచియుండిరి. 6.35 కేక 4-45 నిమిషములకో శంఖు స్థాపన ఉత్సవము. “ఈకార్యమును మీరు జరిపింపుడు, ధర్మముగా నుండును” అని దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు శ్రీయుత తల్లా ప్రగడ నరసింహశర్మగారితో కలసియ్యగా శర్మగారు నవ్వును తమ అసమృద్ధిని తెలియజేసిరి. బ్రాహ్మణోత్తములు మంత్రములు పఠించుచుండ శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు శంఖుస్థాపనను గావించిరి. పిమ్మట దగ్గరనున్న గోక్షుండిలో స్నానములుచేసి పండిరి క్రిందను మెల్లగాజేరి కొంతకాలము కుశలప్రశ్నలతో కాలము గడపితిమి. ఇంతలో ఏలూరునుండి 10 గంటల ప్రాంతమున హేజీలు రామారావుగారు విచ్చేసిరి.

“ఆనందనికేతనము” కొరకు 2, 3 గంటలక్రింద శంఖు స్థాపన ఉత్సవము జరిగిన యొకరము పాలమును శ్రీయుత లక్ష్మంసాని గంగరాజుగారును, వారిసోదరులును ఉచితముగా ఇచ్చిరిని తెలియజెప్పెను. శ్రీయుత నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు రు 1200 సొమ్మును ఖర్చుపెట్టి పెంకుటింటి నోకానాని కట్టింప వాగ్దానము చేసిరిని విశ్రు లాకరు నెల విచ్చిరి. మల్లవరం గ్రామస్థులను లక్ష్మంసాని సోదరులను కలిసి యింకొక పెంకుటింటిని నిర్మింప నిశ్చయించుకొనినట్లు నాకు తెలియజెప్పెను. చాగల్లు, నెలటూరు రైతుసోదరులు రాతిని, దానికి తోలుటకు బల్లకు ఉచితముగా నివ్వ నుద్ద్యుత్తులయియున్నట్లు గ్రహించితిని. వెయ్యేల, ఒకరితోనొకరు పోటిపడి నెలలోగా ఆశ్రమమును పూర్తిగావించి మహాత్మునిరాకకై ఎదురుచూచుచున్నట్లు స్పష్టపడెను. నాగేశ్వరరావుగారు రు 1200 ల సొమ్ముతో పెంకుటింటిని కట్టించుట, లక్ష్మంసాని సోదరులు 1200 రూపాయల నెలగల ఒక ఎకరము భూమిని దానము చేయుట. ఇన్ని చూచినట్లుయితే “ఆనందనికేతనము” నకు అదృష్టపు రోజులు వట్టినట్లు కనిపిస్తుంది. అవతలివొడ్డున శీతానగరం- ఇవతలివొడ్డున మల్లవరం- ఇద్దరికీపోటి. ఎవరు ఎక్కువ దేశసేవ చేస్తారా చూడాలి. ఆనందనికేతనమును సుమారు 18 మాసములక్రిందట్లు మ. రా. రా. తల్లా ప్రగడ నరసింహశర్మగారు స్థాపించిరి. తరువాత తల్లా ప్రగడ ప్రకాశరావుగారు ఎం. ఏ. గారు అందులోజేరిరి. ప్రకాశరావుగారు ఋషిలూటివారు. ఎప్పుడుచూచిన ఆనందమే. కోపముతో వీరికితెలియదు. ఆంధ్రదేశములో “సత్యాగ్రహి” శబ్దము శ్రీయుత దినుమర్తి హను మంతరావుగారికి, మ|| రా|| రా తల్లా ప్రగడ ప్రకాశరావు దుగారికినూత్రమే నాకు తెలిసినంతవరకు వర్తించుంది. తరువాత దుదొంగటి జగ్గన్న శాస్త్రిగారు వీరిలోజేరిరి. జగ్గన్న శాస్త్రిగారు బి. ఏ నీరుచువువును శహాయనిరాకరణములో జేరిరి వీరిసేవ “పల్లెటూరు” పత్రికతో వీరికిగల సంబంధము అందరికి తెలిసినవిషయమే. వీరికి యోగాభ్యాసముమీద జాలాభిమానము. దానిలో కొంతవరకు వీరికి పరిచయముగూడ కలదు. వీరికి సంస్కృతములో మంచిజ్ఞానము కలదు. సరసింహశర్మగారు రాజమహేంద్రవరపట్టణముందుగల శేషాయి మెట్టమీద నోకాయంటిని అద్దికీతినీకొని వారీపనిని ప్రారంభించిరి. మొదట ఒక్క పిల్లకాయనూత్రమే కలదు. ఇప్పుడు 21 మంది బాలురున్నారు. బ్రాహ్మణులన్నారు. బ్రాహ్మణోత్తరులున్నారు. పంచమములున్నారు. వీరికి చదువుచెప్పతారు. నూలుతీయుట నేతనేర్పుట నేర్పుతారు. కుటుంబనిచెపుతారు. అచ్చుఆఫీసుపని నేర్పుతారు. శర్మగారు స్వంతధనమును ఖర్చుపెట్టి ఒక అచ్చు ఆఫీసుకొన్నారు. శనివారపు నుబ్బారావుగారు వారి పల్లెటూరిపత్రికా ప్రెడిటరు వీరికి బాగా చవుకగానమ్మిరి. శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు 400 రూపాయలు ఖరీదుగల కేసులనిచ్చిరి. ఈఆశ్రమము అభివృద్ధిలో

నికీవచ్చుటకు చాల అవకాశములు గలవు. శి మైక్లలోపుగ వల్ల వరండుట్టు 15 గ్రామాలున్నాయి. కమ్మవారు, మాలవారు అక్కడ ఎక్కువ. కమ్మవారింట్లో రాటాలున్నాయి. అప్రాంతములందు దూది బాగాపండుతుంది. ఏకులకొరకు రాజమహేంద్రవరముకాని, ఏలూరుకాని పరుగెత్తనక్కరలేదు. అక్కడనే తయారుచేసేవాడు చాలామంది యున్నారని అక్కడివారు నాతోచెప్పినారు. అక్కడివారులూగూడ కొంచము ధనశంకులనిగూడ తెలిసికొంటిని. ఇట్టిసందర్భములలో నిర్మాణకార్యక్రమము బాగుగా జరుగునని నాకు నమ్మకము కలదు. ఒంటి గంట బండిలో నాగేశ్వరరావుగారును, శనివారపు నుబ్బారావుగారును వెజవాడ వెళ్లిరి. పునులూరి కోదండరామయ్యగారు ఆబండిలోదిగి ఆశ్రమమున కిచ్చిన ఫలమనుచూచి సంతోషించిరి.

రాజమహేంద్రవరము, 18-8-25. } పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావు

నోటి ను

గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల తాలూకా పెడనందిపాడు పోస్టు యిలూకా కాకుమాను కాపురముడు మాజేటి శేషయ్య వ్రాయించి దాఖలు చేసుకున్న దరఖాస్తు: అర్జి అయ్యా నేను 16-2-25 లేదిన వ్రదయం రయిలుకు వంగవోలునుంచి బాపట్లకు వచ్చుచుండగా వేటపాలెం వచ్చేవరకు నాతాలూకు పట్టుపంచన కట్టివున్న చేతివిత్తులుకున్నా అందులోవున్న ప్రాంశేరినోటు 27-8-21 గల కొల్లా పాపయ్య నాపేర వ్రాయించి యిచ్చినది రు 16-0-0 గలది 1 న్ని 28-6-22 లేడ్ని పంకులూరు పేరంటాలు కుమార్తె నాగన్న నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన రు 175-11-4 గలది ఒకటిన్ని 26-12-22 లేడిన కొల్లా పాపయ్య నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన రు 128-10-0 లు గలది 1 ట్ని 4-7-22 లేడ్ని జూతూడి కాపురముడు వే జండ్ల నరసింహంగారి కుమార్తె వీరయ్య నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన రు 100-0-0 విలువగల బిల్లుకాకబాలియ్యకు వక టిన్ని ది 6-4-24 లేడ్ని కాకుమాను కాపురముడు దూడకుల పెదలూలుసా హెబు నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంశేరినోటు వకటిన్ని అనగా రు 186-0-0 లు గలదిన్ని వీనికి సంబంధించి కబాలియకు వకటిన్ని మాజేటి నుబ్బారాయుడు 14-8-19 లేడ్ని నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన యింటి అద్దె వుత్తరం వక టిన్ని రుందుభి సంగి వైకాఖ కు 12 లు తాకేఖుగల గొట్టి ముక్కుల చిల్లత్తున్న నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన రు 48-14-5 గల ప్రాంశేరి నోటు వకటిన్ని 17-4-19 లేడ్ని కానుగులనాయుడు నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంశేరి నోటు వకటిన్ని పెదపాలెం కాపురముడు పులికొండ కోటయ్య నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన రు 18-0-0 లు గల ప్రాంశేరి నోటున్న 22-8-24 లేడ్ని మామిళ్ల పల్లి రంగయ్య ను య్యరు గార్రియను తల్లి రామమ్మ నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన భూమి వడంబడిక వుత్తరం అనగా నామకకూ ఆమెపేర నేను వ్రాయించి యిచ్చిన మాగాని విక్రయంకు బదులు ఆమె నాకు వ్రాయించి యిచ్చిన బదులు వుత్తరం వకటిన్ని 18-12-24 లేడ్ని సదా మామిళ్ల రంగయ్య నుయ్యరుగార్రియను తల్లి రామమ్మ నా కాతాను వాడుకున్న లెక్క బాపతు అమ్మ మొత్తం రు 1600-0-0 లకు నాపేర వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంశేరి నోటు వకటిన్ని, రు 4-0-0 లు విలువ గల రూపాయా బ్యాంకి నోట్లున్నా వెరకే పది హేడు వురు పులు పెట్టివున్న కట్టకు వేటపాలెం దిగవారు యెవరో తీసుకుని పోయినారు గనుక సదరుపురువులు నాకు యిచ్చినవారికి నేను నూరు రూపాయలు బహుమతిగా యిస్తాను.

నూడేటి శేషయ్య
డి 20-2-25

ఇట్టి వే నవనాథరితము లగు నవలలఁ బకటితరువార బకటి రేండుమాఁసుల కొకటి ప్రకటించ బడుచుండును.
అదేమిటి లక్ష్యణనామి, ప్రకాశకుడు.

రాష్ట్రీయశాసనసభలు

మట్టిమనుకమిటి మెజారిటీనలహాలు

(నిన్నటితరువాయి)

రాష్ట్రీయలందు బిల్లులు

భారత ప్రభుత్వశాసనము 81 న సెక్షను ప్రకారము గవర్నరుగారు ఒక బిల్లును పూర్తిగాని కొంతవరకుగాని యే మైన సవరణలుజేసిగాని పునర్విచారణకు బంధపర్చును. లేదా రాజప్రతినిధి పరిశీలనకై ఆర్డరును నిలిపియుంచవచ్చును. ఈ ని బంధనలు జరిగిరానని చింతాపడినా రాజేపించిరి. గవర్నరు గారి, రాజప్రతినిధిగారి పిటోజేయకుండ బిల్లులు పునర్విచార ణకు బంధుటకు తగినంతమాత్రము అనిబంధనలుంచవలయునని సాక్షిగోరెను. ఇప్పుడున్న అధికారములను తగ్గించుటయుక్రమని మాకు దోహతులేదు. అనిబంధనలు లేకున్నయెడల గవర్నరుగా రు బిల్లులు పూర్తిగా అంగీకరింపవలెను. లేదా త్రోసివేయుటలే ను. అతిటోజేకుడుటకే యానిబంధనలు యేర్పరచబడినవి. ఇట్టిఅచారమే అమెరికా మానెజెట్టుకొట్టుకొంగ్రెసులోను, ఆస్ట్రేలియా, జామికా, ఫ్రాన్సులోను గలదు. ఇంతేగాక యానిబం ధనలు యిప్పటి ప్రభుత్వనిర్మాణాభివృద్ధి కనుకలగు గ నున్న వనియే మాతలంపు.

రాష్ట్రీయలందు బిల్లుల సాక్షియందు విషయమున వద్రాసు ప్రభుత్వమువారు యీ క్రిందితెలుపున యుచుగూర్చి కాసనముగావలెనని కోరుచున్నారు:—

- (1) ఏదైన ఒకటి ఒకశాసనసభచే అంగీకరింపబడి గవర్నరు రింకును అంగీకారముపొందనపుడు దానిని పూర్తిగానే కొంతవరకే కొత్తశాసనసభ పునర్విచారణకు బంధపర్చునా?
- (2) గవర్నరుగారు బిల్లును తిరిగి పంపినపుడు శాసనసభ గవర్నరుగారు నూచించిన సవరణలను త్రోసివేసి యితర సవర ణలను గావించవచ్చునా?

ఇప్పుడున్న శాసనముప్రకారము యీప్రశ్నల కీక్రింది విధముగ ప్రత్యుత్తర మియ్యవచ్చును:—

(1) అట్టి పరిస్థితిలో గవర్నరు ఆబిల్లును కొత్తశాసన సభకు తిరిగి బంధపర్చును. కాని పునర్విచారణకు పూర్తిగానేపం పుట మంచిదని మాఅభిప్రాయము. లేకున్నయెడల ఆబిల్లు:యిది నిబంధనలలో యిప్పుడులేనినానిని కొత్తశాసనసభ నంగీకరించు నటుల జేయవలసియుండును.

(2) గవర్నరుగారు బిల్లును పూర్తిగా విచారణజేయవలె నని పంపినపుడు దానిలో సేభాగమునకైనను సవరణలనుపా దింపవచ్చును. కొంతభాగమును పరిశీలించవలెనని పంపినను ఆ భాగములకే సవరణల నుపపాదించవచ్చును. ఇకను గవర్నరు గారు నూచించినసవరణలను త్రోసివేయవచ్చును. లేదా సవరిం పవచ్చును.

ఇప్పుడున్న శాసనమునందు జేమైన సందేహము లున్నయెడల యీ అభిప్రాయములందు జేరునటుల విశేషము జేయవచ్చును.

ఇవట మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు గావించిన మరిరెండు చిన్న సలహాలనుగూర్చి చెప్పవలసియున్నది:—

- (1) మద్రాసు ప్రాంతంనుఆర్డరుప్రకార మట్లుజే ముట ముఖ్యమైనను, బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు ముందు దానిని ప్రకటిం పవలయునని ప్రత్యేక నిబంధనము చట్టములందు లేదు
- (2) చట్టమునందు 84 వ సెక్షను ప్రకారమును, భారత నేతములో శాసనసభలకే గావించబడిన శాసనముల నైజమును గూర్చి యెట్టి సంశయములు లేకుండునటుల విస్తరింప జేయవల యును.

ఈ రెండుసలహాలలో తేనియేగాని మేముంగీకరింపబాల ము. మద్రాసుప్రాంతంను ఆర్డరులకును చట్టమునకును విభేదముగ నుండుటచేత మొదటిసూచన గావించబడినది. ఇందులకు ప్రాంతం గు ఆర్డరును చట్టమునందలి నిబంధనలకు సరిపోవునటుల మార్పు కొనుటయే యుక్తమని చెల్లెదము. 84 వ సెక్షను నిబంధనల విస్తారముగ నున్నటులనే మాకు గాన్పించుచున్నది.

న మెలివిభాగము

రాష్ట్రీయ శాసనసభలకును, భారతశాసనసభకును, ఒక పట్టెలగ్రాంటు మొత్తముగో జెబువిగిలినయెడల మరియొక పట్టె క్రిందికి మార్పులకు అధికారముగలదు గాని యియ్యది రె స్టారేషను అధికారమునకు లోబడియుండును. ఈఅధికారముల కుగల హద్దులన్నటిని మేము వివరింపవలెను. ప్రభుత్వనిర్మా ణవిషయములందు నీయధికారములుముఖ్యము. కావున మాకెట్ల మున్నను, ఈఅధికారమును జేపంప జేయవలెనని సలహానిచు

టకు మేము విచారించబడినవిషయములోనికీరాతేదు. బాంబా యి శాసనసభలోని భారతీయసభ్యులను బాంబాయి మంత్రు లును గవర్నరు కీయబడిన అధికారము నాయన కాన్సిల్లో సమాజేరి వినియోగింపవలెనని జేసినసూచనను మేముంగీకరింపబా లము. కారణము పార్లమెంటువారి అధికారములకు ప్రభుత్వ ధికారిగావున గవర్నరుకిచ్చిరి. కాని ప్రభుత్వనిర్మాణాక పక్ష మునకు జేసికీగాని యాయలేదని మాతలంపు. ప్రజాయత్తశాస లందు గాన్పించికి వ్యయమునుజేయు సభికారము సెక్షన్ 72 వ జేయ వలెనని బెంగాలుప్రభుత్వము జేసినసూచన నంగీకరింపబాలము. ఈవిషయమున సర్ పి సి. మిత్తరుగారు జేసినసూచన గమ నింపదగియున్నది. ఏదైనమొత్తమును గ్రాంటుజేయనపుడు గ తనవర్గపు బడ్జెటుమొత్తము నుజేయవలెనుగవర్నరుకు ను, భారతశాసనసభ విషయమున గతవర్గమును బడ్జెటుమొత్త ముపైగా నూటికి 5 వంతున సెక్షన్ 72 యిప్పుడుగవర్నరుజేస రలు కధికారమిచ్చుచును యిప్పుడున్న నిబంధనలను మాన్వలె నని అయినకోరెను. ఈసూచన జపానుప్రభుత్వనిర్మాణము న నుసరించి యున్నది. ఇందులకు చట్టమునే సవరింపవలసి యున్న ది. అపని మేము జేయదగినది గాదు.

గ్రాంటుల వోటింగు నిబంధనలవిషయమై బెంగాలుప్రభుత్వ మువారికోవిషయమును చెప్పిరి. భారతశాసనము 72 జి సెక్ష ను ప్రకారము శాసనసభ ఒకజియందు నంగీకరింపవచ్చును లేదా త్రోసివేయవచ్చును. లేదా అగ్రాంటు మొత్తమును పూర్తిగా తగ్గించియో లేక గ్రాంటులో కొన్ని విలువలకు తగ్గించియో తీసివేసియో జేయవచ్చును. ఈనిబంధనయందు గ్రాంటు మొత్త మును అనుబంధింపబడుట యేర్పాటులేదు. అందుచేత తగ్గిం చుటకు 'తీసివేయుటకు' భేదముచేయబడినది. శాసననిర్మాణ నిబంధనలందు అట్లుగాక యేగ్రాంటును గాని అందేవిలువలను గాని పూర్తిగా తీసివేయుటకో తగ్గించుటకో ఉపపాదము జేయవచ్చునని గలదు. అనగా గ్రాంటుమొత్తమునంతను కొట్టి వేయుట కుపపాదించవచ్చును. ఇట్లుజేయుటకున సభ యెటుట నున్న ఉపపాదనకు ప్రతికూలముగ పూర్తిగా దానిని త్రోసి వేయుచు నుపపాదించరాదను నిబంధనను ప్రతిక్షులముగ నాద రించుట నుగను. గ్రాంటుమొత్తమునంతను వోటికేయవలె నని యుపపాదించగా అది ఏజిటేయిన విషయమును బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. కాని అట్లుజేయకును గూడ వోటునుపెట్టగా అజిటేషన్ ఏజిటేషను. ఇట్టిసమయమున యేగ్రాంటును గాని తగ్గించవలయును. లేదా గ్రాంటులోనే విలువలనుగాని తీసివేయవలయును లేదా తగ్గింపవలయు నని ఉపపాదనలు జేయవచ్చును. అని యేర్పాటుండునటుల నిబంధనను సంస్కరింపవలెనని మేము తలంచెదము. ఈవిధముగనే భారత శాసనసభ యూ 43 వ సెక్షన్ 4 వ గావలయును ఇట్టి సవరణ జేయుటలకు శాసనసభల యధికారములకు భంగ మేమియు నుండదు. అప్పటికిని వారు అసలు గ్రాంటు ఉపపాదనమునే వోటుకుపెట్టినపుడు త్రోసివేయవచ్చును.

శాసనసభల కాలసరిమితి

ఇప్పుడున్న ప్రకారము రాష్ట్రీయశాసనసభలకు భారత శాసనసభయు మాడెండ్లన్న యెక్కువకాల మొక్కసారి యుండ రాదని గలదు. ఈ కాల మొక్కసారి యుండరాదని గలదు. ఈ కాలము బహు కొద్ది యనియు విదేశము జేయ వలెననియు మాయెటటు సాక్ష్యము నగు ను విషయబడిన. విదేశము యెడల నియోజకవర్గమునకు శిక్ష జాపకాక ముండవని ఆక్షేపణ గలదు. మాడెండ్లయిన యెడల మంత్రి లేదైన ఒక యభివృద్ధికార్యమును పూర్తి జేయుటకు న్యవధిబాల దనియు, శాసనసభ్యులు శివ గాయుటకు వ్యవధి బాలదనియు ఆక్షేపణ గలదు ఇప్పుడున్న నిబంధనలనే మాన్వ వుండవలెనని నున్నది.

శాసనసభ్యులకుగల అధికారములు

భారతదేశములోని శాసనసభలకు సామాన్యములో నితర చోట్లవలెనే అన్ని విషయలైన స్వాతంత్ర్యములను హక్కులను నుండునలెనని యెవ్వరను నూచించలేదు. ఈ విషయమున తమ తమ హక్కులను నిర్ణయించుకొనవలెననియు, బ్రిటిషుకామన్ను సభ్యులన్నవారి కన్న యెక్కువ జేసికొనరాదని మాత్రము నిర్ణయింపబడినది. బ్రిటిషు ఇండియాప్రభుత్వనిర్మాణము నందుగూడ నిట్టి నిబంధనయే జేయబడును. కాని అట్లు జేయుట ప్రస్తుతము అకాలమునజేయుటకును. శాసన సభలకు సభ్యుల కును కావలసినంత రక్షణమును భారతశాసన మొసంగలేదని యే నూ నమృతము. ఇప్పుడున్న శాసనము ప్రకారము శాసన సభలందు వాక్యాన్వితంత్రియగుండు. ప్రసంగములందుగాని వోటులందు గాని న్యాయస్థానమునలని భయము యేమియు నుండదు. ఇప్పుడున్న నిబంధనల ప్రకారము సభలో క్రమ భంగములేకుండ జూచుటకు అధ్యక్షుల కధికారము గలదు. దానితో నావిషయము ముగియను.

భారత దేశములోని శాసనసభల సభ్యులు (క్రిమినల్ కోడు విచారణలందు జ్యూరీలకుగాని అసెస్సరుగాని యుండ నుండజేయవలెనని మాతలంపు. ఇయ్యది రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు కొందరును నిషేధించుటకు జేయు శాసనమువల్లనే జరుపవచ్చును.

తేమన్న 1898 (క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు 820) సెక్షను ను సవరించి అందు నిషేధించబడిన వారిలో శాసనసభ్యులను గూడ జేర్చవచ్చును.

ఈ విధముగనే 1908 సివిలుప్రోసీజరుకోడును సవరించి శాసనసభ్యులను శాసనసభజరుగు కాలమున గాని సభలు జరుగుట ముందుగాని పిదప గూర్చి ఒక వారము కోజూల పాటు సివిలు కారణములచే అరెస్టుజేయకుండ జేయవలయును.

భారతదేశములో శాసనసభల కార్యవిధానమును చర్చ ను ఖండించుచు విచారణలు గావించుట బ్రిటిషుపార్లమెంటు సభల ప్రవృత్తిప్రకారము లేవచ్చును. ప్రభుత్వపక్షముగాని ఆపధి కారపక్షముగాని యివిషయకు విచారణలకు బాలగచునీయు న్నది. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభలను పాశ్చాత్యవిధానలని యుండుటచేత పత్రిక లిప్తమునవిరుటల ప్రాయశంప కొంత కట్టుబాటుజేయుట అసమర్థమేయగును. కాని యిందులకు మే మేమియును గలహాని ను నుజేయలేదు.

శాసనసభలలో వోటును సంపాదించుటకు యిప్పుడు దు రాచారములు ప్రజాయున్నవని విందుము. సభ్యులకు లంచము లిచ్చిభూమిపెట్టి వోటుపంపించుచు ప్రభుత్వములకు తావుతలం డ అట్లుజేసిన శిక్షించుటకు శాసనము జేయవలయునని మాతలం ద ఆభిప్రాయము. ఈవిషయమును హక్కుకు భంగపరచియుట విచారించవలెనని మేము సలహానిచును. ఈనేరములసామాన్య ముగ న్యాయప్రకారము శిక్షార్హములగు జేయవలెనని మాత్ర ము చెల్లెదము.

ఈసభ్యుల ఒక అగ్రగ్రహము శాసనసభలో నొక ఉపపాద నమును వోటును పెట్టినయెడల మోక్షోర్థ అడ్డునువచ్చినటుల అంధకమును చెప్పినది. శోర్థకు అగ్రగ్రహనివై ఇంజన్లు ఉ త్తగవుజే నుట కధికారము గలదాయను విషయమై అప్పీలు జేయుగా నతి యిరకారములచేత త్రోసివేయవలెను. ఇంక ను ఆరిషయము పరిష్కారము గాకేదు. ఒక్క ఇష్టమాత్రము అనుకూలముగ జేప్పెను. ఈవిషయమై సంతకములు లేకుండ జేయవలయును. శోర్థులు అసమర్థులుగల శాసనసభాసభ్యు లతో జోక్యము గలగజేసికొనకుండ నాటకపరయను ఇండి యుగాని ఇంగ్లాండులోకాని శాసనము గావించవలెనని మేము నూచించుచున్నాము. శాసనసభలందు అదివరలో జరిగి నకార్యముల న్యాయాన్యాయములనున్నియుండుటకు న్యాయస్థా నముల కధికారము లేకుండ జేయవలెనని మాత్రము మేము నూచించుటలేదు.

భారతప్రభుత్వశాసనము 110 సెక్షను ప్రకారము గవ ర్నరు జేనరలుకు గవర్నరులకును యితర ఉన్నతాధ్యక్షుల కును యాయబడిన రక్షణము అంత్రాప్రభుగను అంత్రాప్రభు కుగన్నదిని జేయవలెనని. వారలపై మోక్షోర్థల ఒరిజినలు జ్యూరీస్ డిక్షను కధికారములేను. ఇయ్యది భారతప్రభుత్వము కలకత్తాలోనున్నపుడు చూచునకొన్నను యిప్పుడే నిస్స యోజనముగనున్నది. ఈక్షణము పూర్తిగ నుండలేదన్న (1) వ సజ్ సెక్షను (2) (3) (4) క్లాజులలో చెబుచబడిన విషయ ముం దేన్యాయస్థానములుగాని చర్యజీసికొనగూడదని మేము లిలంచుచున్నాము.

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్

గుంటూరు నర్సయ్యల నెం 5

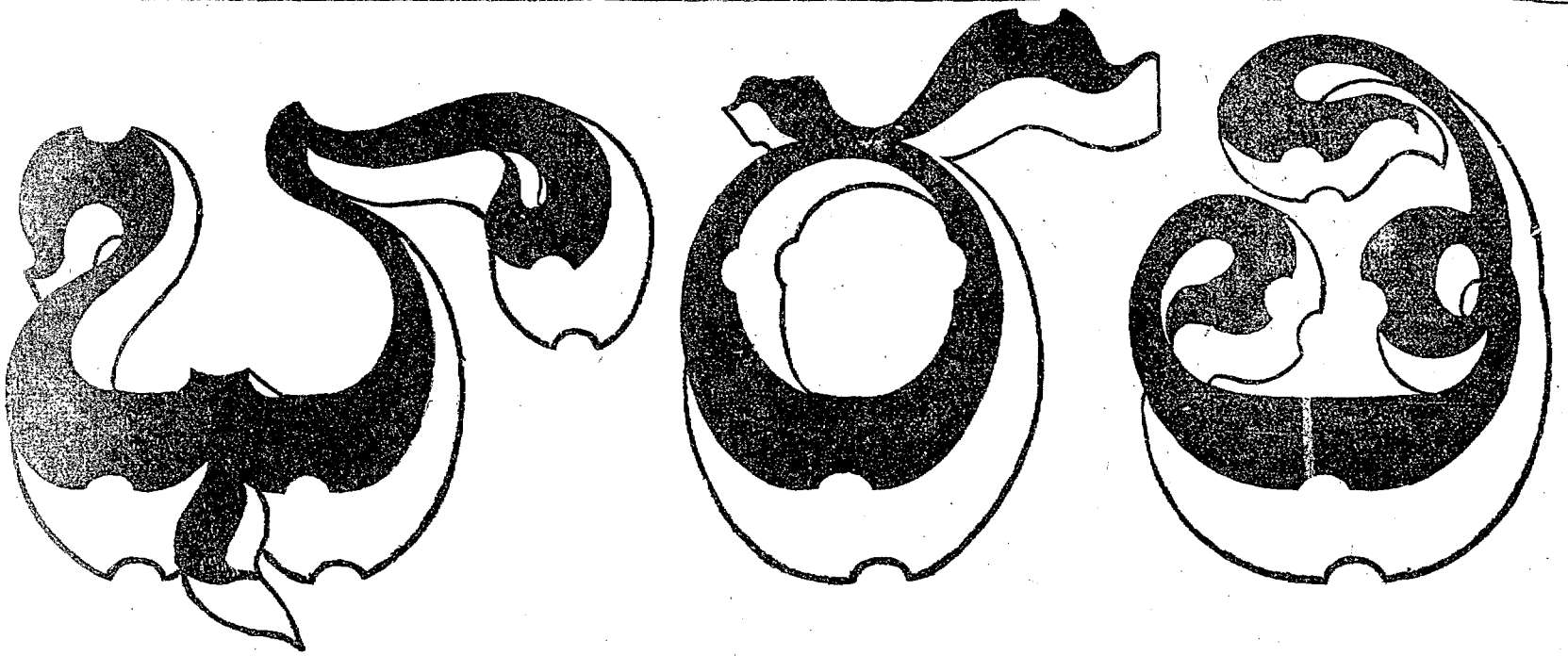
మనబ్యాంకుయొక్క 18-1-25 వ తేది జరిగిన లేజనాడ సభలో గ్రామాదులలో ఖద్దరు చిల్లరగా అమ్మువానికి ప్రతి నెల అతను అమ్మిన మొదటి నూరురూపాయల కిప్పుకుమీద 15-0-0 రూపాన్ ఇచ్చుటకు తీర్మానించితిమి. అ తీర్మానమును ఆ. భా. ఖాదీబోర్డువారు ఆమోదించినారు. ఈనెల 18 వ తేది నుండి అమలులోనికి వచ్చును.

కానమీ విజిల్లాలలో ఎంతెందు ఖద్దరు చిల్లరవిక్ యవార్లు హోదగలలో, ఎంతెందు క్రొత్తవారి నియమించె దలో, వారి వారి చిరునామాలు, వారికి ఎక్కడెక్కడనుండి ఖద్దరు ఇచ్చుచున్నారో వెంటనే తెలుపవలెను. వారివల్ల పుచ్చుకొనవలసిన ఖర్చులన్నవారు ప. ప. ప. ప. జల్లు నమూనా లున్న 15 కోజులలో అమ్మివేయించి పంపెదము.

ఈనోకట్ల జాబితా పూర్తిగా ఆ. భా. ఖా. బోర్డుకు పంపవలసియున్నది. వారికి జాబితా పంపితేకాని కమిషన్ ఇచ్చును.

ఉత్పత్తిస్థానముల గల జిల్లాలవారు అయ్యుత్తిస్థాన ములలో ఎవరెవరి ఏ ఏ పరతులతో సేర్పాటు చేసినది కూడ వారికుణగతములతో సహా తెలుపవలెను. దీనినిగూడ ఆ. భా. ఖా. బోర్డుకు పంపవలసి యున్నది. జరూరు.

కన్వతా వెంకటచలపతిరావు వ్యవహార

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

నచిత్ర సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

మాదివత్రిక గోరువారు అణాలు 0—10—0 ప్లాంపును పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపబడును.

మాదివత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదారుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మనహామిచుకొని తక్కిన సొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

పాల్గుణ మాస సంచిక విషయానుక్రమణిక

నిర్వేదము—శ్రీవేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; కవిజనాశ్రయము—చిలుకూరి నారాయణరావుగారు; మేఘము—నీరిపి అంజనేయులుగారు; భీష్మపత్రిక—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు; నాచింత—పెనుమర్తి వేంకటరత్నముగారు; కాళిదాసు-భవభూతి—పి. వి. రత్నముగారు; శతపత్రము—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; ఛందశ్యాస్త్రవిమర్శనము—వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; విశ్రాంతి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; హరిశ్చంద్ర—కాశీసోమయాజుల సుందర రామమూర్తిగారు; వేంకటేశ్వరవియోగము—నాదెళ్ల వెంకట్రావు గారు; కృతి—వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు; పెద్దనకవీంద్ర! నీవెట్లు పెద్దవైతి?—కీ. శే. కృష్ణమాచార్యులుగారు; అలోచన—శ్రీ పానుజేవరావుగారు; బావకత్తె—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; పూర్ణిమ—పోడూరు రామచంద్రరావుగారు; శ్రీకాళహస్తి - శివరాత్రి—వేలూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; వేంగీచాళుక్యులు—మల్లం నల్లి సోమశేఖర శర్మగారు; కీ. శే. సత్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు—ఆ. జాషువాగారు; ద్వాదశలింగములు—వ. వేంకటరంగయ్యగారు; దొంగట—త్రిపురాన వేంకటసూర్య ప్రసాదరాయ కవిగారు; ఆంధ్రులార్యుల!—మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్యగారు; రాగము—గాధా

వర్ణుల రామావధానిగారు; సూత్రకాల వ్యవసాయచరిత్ర - వెండ్లాల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; కలహంస—భండారు వీరరాజేశ్వర రావుగారు; మనకర్తవ్యము—పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు; అదియ యిహ పరానందదాయకపథంబు—భమిడిపాటి సుబ్బారావుగారు; శిల్పము—న్యాయపతి శ్రీనివాసరావుగారు; ద్వాదశజ్యోతిర్లింగములు—నిడుద వోలు సుందరముపాతులుగారు; మృచ్ఛకటిక ప్రదర్శనము—గూడనల్లి రామబ్రహ్మంగారు; సుభాషిత సుధాలహరి—; బాల్యస్మృతి—కృష్ణుడు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; ధర్మమేవ జయతి—డి. యశ. శర్మగారు; ఆంధ్రగ్రంథముల పట్టిక—; కీ. శే. దామెర్ల రామారావుగారు—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు; కవికొండల వేంకటరావుగారు; యల్. సాంబశివరావుగారు; అనుముల. వేంకటశేషకవిగారు; ప్రాచీనాద్భుత విషయములు—; శ్రీజగద్గురు సూత్రములు—; అభినవాంధ్రనటశేఖరులు; గ్రంథవిమర్శనము—; చిలుక—వెలగ పూడి దానయ్యచౌదరిగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు—; సత్యనారాయణస్వామి—బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతం గారు.

చిత్రపటముల వివరణము

త్రినర్ణ చిత్రములు:—బోధినత్యోపుష్పసమర్పణము (అజంతాచిత్రము); పద్మాసనబుద్ధుడు, చిత్రకారుడు—శ్రీయుత డబ్ల్యు. పి. ఆర్యదాసుగారు. సాధారణ చిత్రములు:—కీ. శే. దామెర్ల రామారావుగారు; కీ. శే. సత్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు; మృచ్ఛకటిక నాటకమందలి పాత్రధారులు, శ్రీసీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము, ఏలూరు; శ్రీయుత స్థానం సరసింహారావుగారు - రోషసార; శ్రీయుత నెల్లూరు నాగరాజ రావుగారు - పాపారాయణుడు; శిల్పచిత్రములు; మేనక - విశ్వామిత్రుడు, వేణుగాన కృష్ణుడు, సత్యభామ-కృష్ణుడు, సరస్వతి, గ్రీకు లోహశిలావిగ్రహముల చిత్రములు ఇతర చిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

మధ్యపరగణాల మంత్రులు

శాసనసభలో మంత్రులకు నిరుటివలెనే రు 2 లు జీతమేర్పాటు గావించబడెను

స్వరాజ్యపక్షము మంత్రిపదవుల సంగీకరింపలేదు

చీరారు స్వరాజ్యవాదులుగూడ మిగతవారితో గలసి ఓటుజేసిరి

నాగపూర్ము, మార్చి 18:— 11 గంటలకు ప్రభుత్వ మందిరమునుండి వచ్చినవార్త రాఘవేంద్రరావుగారు గూడ మంత్రుల నియోజనమున కంగీకరింపనటుల వెల్లడి జేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమనిజేదికను బ్రచురింతురు.

తెలంగారి యధ్యక్షతక్రింద మధ్యపరగణాల శాసనసభ నేటిమధ్యాహ్నము గూడినది. సభాకార్యక్రమ మవలంబించక పూర్వము గౌ॥ బి. పి. స్టేండనుగారిటుల నిజేదించిరి. “నిన్నటి సభాసంతరము గవర్నరు, మాన్మీ రాఘవేంద్రరావుగార్లను ప్రస్తుతసందర్భములందు జన్మించుటకు తనగృహమునకు రాగోరెను. తండ్రిగారినిగూడ నమ్ముటకు గోరెను. అటులే వారు మువ్వరును వచ్చి, వారి యుద్దేశ్యములను గవర్నరునకు తెలియబరచిరి. మాటల సందర్భమున మాన్మీగారు చారి పక్షమును మంత్రివర్గ నియోజనమునకు సంభూర్ణవృత్తిరేఖలయినటుల స్పష్టమాయెను. మాన్మీగారును, వారిపక్షము యొక్క సహాయము లేనిదే తాను మంత్రివర్గ నియోజనమున కొడజవనని రాఘవేంద్రరావుగారనిరి. పిమ్మట గవర్నరు మంత్రులవిషయమై సభవారి యభిప్రాయ మెట్లున్నదో గ్రహించుట కైట్టిక్రమము నలంబించి వరలో దానినిగూర్చి చర్చించెను.

భూమి శిస్తులను వసూలుజేయు ఖర్చులపై సభవారి సమ్మతి దీసికొనగనే యధ్యక్షుని మంత్రుల జీతములపై సమ్మతిదీసి కొనునటుల గోరెట కంగీకరింపబడినది. సభవారి యుద్దేశ్యము మంత్రుల నియామకమున కంగీకరించుచుచో, గవర్నరు కాలముంది సభ్యులుగల పక్షముననుండి మంత్రుల నేర్పట ప్రయత్నించును”

ఈనిజేదనమున పిమ్మట భూమిశిస్తుల వసూలుజేయుటకు ఖర్చును సభవారు సవరించినటుల, 81 ఆమోదములను, 27 మృతిలేకుండునట్లుచే (సవరణ) నామోదించబడెను. పిమ్మట నిష్పక్షియంగీకారము ననుసరించి స్టేండనుగారు మంత్రుల జీతపు ఖర్చును (బ్రతిపాదించిరి.

కొండలు సభ్యులు, హతాత్తుగ గలిగిన సందర్భముల నాలోచించుటకు గొంత యవకాశమును గోరిరి. అధ్యక్షుండండల కంగీకరించెను.

ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించి, భారతీయాశయములు నెఱవేఱవలెను

మజలగలసికొని, సభవారు స్టేండింగుగా ప్రతిపాదన యొక్క మంచిచెడ్డల నాలోచించిరి. ఇద్దరుమంత్రుల జీతములకును, ఖర్చులకు గాను రు 99,000 లు కేటబడినవి.

కె. పి. వైద్య (స్వరాజ్యవాది) గారిక సవరణ సుప జాదించిరి. మంత్రులజీతము నిరుటివలెనే రు 2 లకు దగ్గించవలె నను సవరణను బ్రతిపాదించెను. దానిని బలపఱచిన సభ్యులందఱును ద్వంద్వపరిపాలనము పరాజయ మందెనని నొక్క జెప్పాచు, దాదాయవ్యయ పట్టిక సంగీకరింప బొందుటకైట్టి కారణములు గలచో, యనన్నియు నేటికిని దేశము నానహించియేయు న్నవనిరి.

ఆర్. ఆర్. జగనంతుగారు సవరణను ధిక్కరించుచు మంత్రుల నియామకమున కంగీకరింప గోరెను. గౌ॥ యమ్. బి. జోషీగారు, భారతదేశ స్వరాజ్య సమరమునకు, మధ్యపర గణాలు రంగస్థలముగాదనియు, స్థానిక ప్రభుత్వ మొకవేళ స్వ పరిపాలనమిచ్చుట కంగీకరించినను, యటులచేయుటకు సమర్థత లేదనియు నుడిచిరి. అధికారమునంతను, సంపూర్ణముగ నిరంకుశుల హక్కులను నేయుటకంటె యే ది యో నో క మంత్రివర్గ ముంచుకొనుట మేలంగాదా? ప్రస్తుతము మార్పుజేసిన రిపబ్లికనులు, నిరుతు ప్రంతసమార్పముల ననలంబించుటవలన గలిగిన ఫలితములను సభ్యులను గమనించి మంత్రుల నియామకమున కంగీకరింపగోరిరి.

డా॥ యమ్. బి. కేరు (స్వరాజ్యవాది) కె. పి. పాండే (మంత్రుడు) అనంతి మొదలగు వారందరూ సవరణను బలప

రచుచు నిరుటిపందర్భము లెంతమాత్రము మారలేదని చెప్పచు నుడిచివను నిజేదికను తీవ్రముగ ఖండించిరి.

పిమ్మట బి. జి. కపర్దీ (చీరారు) మాట్లాడుచు స్వరాజ్యవాదులలో కొందరు తమ విధానములందు మార్పులను జేయవలయునని యూహించుచున్నారనిరి. దీనివలన నాపక్షమువారు ద్వంద్వపరిపాలనమున కంగీకరించుట లేదు. కదవరంగమునదిగి మెఱుగువారిన కత్తితోవైనను బోరాడ గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యవాదులం దెట్టి భేదములును లేవనిరి కాని చీరారు సభ్యులు మాత్రము వికలవృద్ధయుముతో ప్రభుత్వము వారి సూచనల నంగీకరించి వ్యవహార సామూహమునకు దోడ్పడునేమో జూడదుల చియున్నారు.

స్టేండనుగారు స్వరాజ వాదులవిధానము ఎంతమాత్ర ముపయోగకరములుగావని యనుభవమునలన గనుపడుచున్నదని రి. పరిస్థితులు పూర్తిగ మారినవి కావున మంత్రుల నియామకమున కంగీకరించుచో నిరుడు మీరవలంబించిన పద్ధతికి విరోధముగా నుండదనిరి.

మంత్రుల జీతముల కంగీకరించుచో చాలమందిగల పక్షమునుండి మంత్రివర్గము నేర్పునని గవర్నరు నిశ్చయము జేసి జెప్పెను.

మంత్రుల జీతము రు 2 లుగ నేర్పాటు జేయు సవరణ సభవారి సమ్మతి కుంచబడెను. 37 గు రామోదములను, 28 మృతిలేకుండు నగుటచే సవరణ నెగ్గెను. సభ జరుగుచుండెను.

నాగపూర్ము, మార్చి 18:— శాసనసభవారు మంత్రుల జీతములను ద్రోసివేసినపిమ్మట నెత్తెనాఖర్చులక్రింద 28 లక్షల లోను రు 8000/- లు తగ్గించి యామోదించిరి. సభ కేవలినలు కాపుజేయబడెను.

నాగపూర్ము, మార్చి 18:— మంత్రులజీతములను 9 నోట్లు హెచ్చుగల సంఖ్యచే ద్రోసివేసిరి. చీరారు స్వరాజ్యవాదులు మిగతస్వరాజ్యవాదులతో కలసి సమ్మతులనిచ్చిరి. 87గురు మంత్రులజీతముసాలకు రెండురూపాయ లాండునటుల నిర్ణయించు సవరణ కనుకూలముగను25గురు (ప్రభుత్వోద్యోగీయ సభ్యులుసహా) మంత్రులజీతము పూర్తిగ నుండుట కనుకూలముగను యిచ్చిరి. సవరణ యంగీకరింపబడెను. (అ. ప్రె.)

జీవమువలె ప్రాణాధారమైనది:—మీ బిడ్డలు బాగుగా పెంచబడుచున్నారా ఆనునది మీకు నిజముగా తెలియవలెను. మీ బిడ్డలయందు మీరు యెంత విశ్వాసముగా నున్నను తగని యాహారము లిచ్చుటచే వచ్చెడి వ్యాధులను పొగొట్టుకొనవలరు. తల్లిపాలలో గుణమునందుగాని, లేక పరిమాణమునందుగాని లోపమున్న పుడు వేరే తృప్తికరమైన ఆహారము గ్లాక్సోమాత్రమే. ఈఆహారము గట్టికండను, అనేక ఎముకలను, నిజమైన మంచితోగ్గమును బిడ్డకు కలిగించును.

Glaxo

గ్లాక్సో అన్నిటికిని మించిన పాలాహారము
“చిక్కిన బిడ్డలకు బలము, నిద్రును”

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ బెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకొకొక్కేలు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు

1886

వంగరాష్ట్ర మంత్రులు

ఇద్దరుమంత్రులను జీతము 128000, ఇద్దరుకార్యదర్శులకును 48000, ఇతకోవ్యోగులకు 8000, ఇతరఖర్చులు 28000 దీని నాక్షేపింపగోరుట క్షీర్ణము శాసనసభ్యులు 16 వ తేదీలోగా తెలుడవలెనని దొరకనమువారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

లండనుట

28 వ తేదీగల బొంబాయి టపాలతో బయలుదేరిన చీరారు అను స్త్రీ మగు కొన్ని ఆచయము 7½ కు మాన్వేల్చు చేసెదది. పి. ఓ. స్పెషలుప్రెయిసుగా వెల్లిన ప్రయాణముల నేడు మధ్యాహ్నమునకు లండను చేరెదరు, టపాలు రేపు లండనులో బటువాదాయగును. (అ. ప్రె.)

అనహాయవాదుల విడుదల

ఇంగ్లాండు యువరాజు చెన్నపురికి వచ్చినపుడు అల్లరి చేసిన పింగళి లాలాకా అనహాయవాదులను నలుగురిని అరెస్టుచేసి కేసుచేసిరి. వారిందరూ నిర్దోషులని 18 వ తేదీని నాగ పట్నంలో జిల్లాజడ్జి తీర్పుచేప్పెను. (అ. ప్రె.)

డైరీబుక్కు- (1925) ఉచితము

కేలండరును, తారీఖులువారిగా గలిగి చిన్ననెఱుకను ద్రించి చాలామందికి పంపియున్నాము. పోస్టుఖర్చులు భారంబి డైరీచితముగా పంపెదము, వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును. పి. ఇ. ప. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి- నెల్లూరుజిల్లా

దంతమార్గము

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0 ఈతాకమార్గముతో పండ్లతోముగనలన చిగుళ్లు గట్టితము. అట్లునుండి రక్తము కారకుండును నోటువర్గంధములే ముందును. వండ్లుముక్కములతో తేల్చగా నుండును. ఆమ్ముకొండనము దీనిలో ముగతాడు పోలెదా

జూబులు

అనంతపురమునకులములోని

కాంగ్రెసు సంఘములవారికి హెచ్చరిక

నూలుచందా చెల్లించి సభ్యులుగ చేరినవారి సంఖ్య మన మండలమున అత్యల్పము. మార్చి నెల ప్రారంభమునకు 60 మంది సభ్యులు చేరినట్లు స్థానికసంఘములనుండి వచ్చిన పట్టి తెల్పుచున్నది. కొన్ని సంఘములవా రిప్పటికిని యింకా చందాదార్ల పేర్లుగాని నూలుకాని పంపలేదు. జనరల్ బాడీ మీటింగు యీ నెల 22 వ తేదీ జరుగవలెనని నిర్ణయించి యుంటిమి. కాని ప్రెకారములచే 29 వ తేదీకి మార్చబడినది. ఈనెల 20 వతేదీ లోపల అన్నిసంఘముల కార్యదర్శులును తదితరులను చురుకుగా పనిచేసి సభ్యులనుజేర్చి ప్రతిసంఘమువారును జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీకి 5 గురు సభ్యులవంతున ఎన్నుకొని జూచి తాను పంపవలెను. స్థానికసంఘముల నుండి జిల్లాసభ్యుల పట్టిరాగానే ప్రతిమొదలకు ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానము పంపవలసియుండును. కాలము సమీపించుచున్నది. కాన త్వరపడుదు.

ఇతర మండలములకుం తె మనజిల్లా వెనుక పడకుండునట్లు వుత్సాహముతో జేయుగోరెదను. జిల్లాసంఘముచే నిర్ణయింపబడే తేదీనాటికే సక్రమముగా నూలును జిల్లాకార్యాలయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి రిపోర్టును పంపుతూ 25 వంతు కోటాను గూడ పంపవలెను.

వెల్పుకొను ఆత్మారామప్ప,

కార్యదర్శి, మండల జాతీయోపసంఘ కార్యాలయము, అనంతపురము.

జంగారెడ్డిగూడెం ఆసుపత్రి

గోదావరిజిల్లా యేజిస్సీ పోలవరంబివిజ్జా యిలాకా జంగారెడ్డిగూడెం గ్రామంలో ఆసుపత్రివుంచి నేటికి 12 సంవత్సరము లయినది. ఈ ఆసుపత్రి మాతౌలాకాబోర్డు పోషణలో నున్నది. గతసాలన బోర్డులో డబ్బులేని కారణమున ఆసుపత్రి తీసివేసి డాక్టరుగారిని కంపవుండరుగారిని కాకినాడ పంపినారు. అందువల్ల ప్రజలయొన మాభాషలు శ్రీ గవర్న మెంటువారికి విశేషపర్చుకొనగా మామందు దయాభరయ తిరుగా ఆసుపత్రి వుంచి కాకినాడ పంపిన డాక్టరుగారిని కంపవుండరుగారిని యిక్కడకు పంపి మామూలు ప్రకారం ఆసుపత్రివనులు జరుగవలయుట వుత్తర్యులు దయచేయించినారు. 18 రోజులు మాత్రం ఆసుపత్రి మూయబడియున్నది. అప్పటి లగాయరు యథావిధిగా ఆసుపత్రివనులు బహు అనకులముగా జరుగుచున్నది. ఇదేమి పాపమా మాదురదృష్టమా! పిరైవరునెల 20 తేదీ బోర్డు మీటింగు పోలవరం మకాములోచేసి యీ ఆసుపత్రి తీయగలండులకున్నా యీ గ్రామముకు 3 మయిళ్ల దూరములో నున్న కొయ్యలగూడెంలోనో 12 మయిళ్లదూరములోనున్న కన్నా పురములోనో రూరలు ఆసుపత్రి వుంచుచున్నదిగా ప్రపోజలుచేయున్నట్లున్నా యేజిస్టులు ఒకటవతారీఖునుంచి ఆసుపత్రి మూయుచున్నామనిన్ని మాగ్రామ ప్రెస్సరుగారికి అర్ధరు వచ్చినది. ఇదేమి యన్యాయమా తెలియకున్నది. ఇప్పుడు యీ గ్రామవాసులమున్నా, యాయట్లుపట్ల గ్రామవాసుల మున్నా ఒకవైద్యసభ గావించి యీ ఆసుపత్రి తీయుటవల్ల వుండే బాధలు శ్రీ గవర్న మెంటువారికి విశేషపర్చుకొన్నాము గాని, మాకింతవరకేమి కాబాటు వచ్చియుండలేదు. ఆసుపత్రి లేనిచోట అవసరమునుబట్టి రూరలుస్కీము యేర్పర్చునన్నారే గాని వున్న ఆసుపత్రి తీసివేయుట యేటిన్యాయము. ఈ గ్రామముకు 30 మయిళ్లలో పోలవరంబోనున్నా 40 మయిళ్లలో పూరులోనున్నా 32 మయిళ్ల యేలూరిలోనున్నా తప్ప ఆసుపత్రిలు యెచ్చటనూ లేవు గదా? లేనిచోట అవసరమును బట్టి రూరలు ఆసుపత్రి స్థాపించకూడదా? అట్లులేదు సరేగదా వున్న ఆసుపత్రినితీయుటయెంత అన్యాయమా బోర్డుమెంబర్లయినా ఆలోచించినవారున్నారా? కోను, మాడిగ, మాలగయరా వీధిప్రజలు యీ రూరలుస్కీమువల్ల యేమిప్రయోజనం డెబ్బుగల మహా భావులు యెచ్చటనైననూ వైద్యసహాయమును పొందెదరు. డబ్బులేని కూటికి గడవని వీధిప్రజలు వాళ్లకు వైద్యసహాయంకావలసి నచ్చినప్పుడు వారిగతియేమి కానున్నది. ఈ ఆసుపత్రిలో యటువంటిజబ్బులకు చికిత్సలు జరుగుచున్నచో యెంతమంది ప్రజలు ఆసుపత్రిపొల్చుచున్నారో యీవగయరా విషయములు బోర్డువారు యేమయినా విచారించినారా? బోర్డులో డబ్బులే

కపోతే శ్రీ గవర్న మెంటువారి క్రిందికి తీసుకొని యెందుకు పోషించకూడదు? మార్చి ఆఖరు కావస్తాయున్నది. కడుపులో ఆందోళన బంబులుచేరుతున్నది. కనుక ఇందునుగురించి పునర్విమర్శించి ఆసుపత్రి నిలువనే యుంచుట శ్రేయోదాయకము.

రత్నాకరం వెంకటాచార్యులు.

కొచ్చర్లకోట రామచంద్ర వేంకట కృష్ణారాయ యుచితపు స్త్రీభాండాగారము - కాకినాడ

విజ్ఞాపనము

క్రీ.శేషులైన పోలవరపు జమీందారు శ్రీరాజా కొచ్చర్లకోట రామచంద్ర వేంకట కృష్ణారావు బహద్దరు, బి. ఎ., గారు రమారమి రు 10,000 లు విలువగల తమ యమూల్య పుస్తకసమదాయమును సర్వజనోపయోగముగనటల నుచిత పుస్తకభాండాగారముగానెలకొల్పి స్థిరముగా నుండుటకు గోదావరిజిల్లా సంఘమువారికి బ్రష్టీలుగా తమ మరణకాసనమునందు నియమించి అయ్యది కాకినాడ పురముందరమునం దుంపించు కోరిరి. ఆవిధమున శ్రీరామచంద్ర వేంకటకృష్ణారాయపుస్తక భాండాగారము 1920 సం॥ న స్థాపింపబడి, నిర్విఘ్నముగా జరుగుచున్నది. ఈభాండాగార,పాశ్ర్త్యము ఉపయోగములను గూర్చి దొరతనమువారి మంత్రులు, జిల్లాలోని యధికారులు, పండితులు, ఖండారతరములనుండి వచ్చిన మహానీయులు శ్లాఘించియున్నారు. దీనిపోషణమునకు కాకినాడ మున్సిసిపాలిటీవారు ప్రతిసంవత్సరము రు 360 కాశ్వేతవిరాళము నిచ్చుచున్నారు. ఈమధ్యకాలమున జిల్లాసంఘమువారు సుమారు రు 3,000 విలువగల గ్రంథములను మొదటి గ్రంథసమదాయమునకు జేర్చి వృద్ధిచేసిరి.

ఈ భాండాగారము స్థాపింపబడినప్పిమ్మట 1921 సం॥ ర మన 3,196 గురును, 1922 సం॥రమున 3,891 గురును, 1923 సం॥రమున 3,008 గురును, 1924 సం॥రమున 3,034 గురును గ్రంథములను చదివియున్నారు. కాకినాడ పురముందరమున దీపుస్తక భాండాగారము స్థాపింపబడి యుండుటవలన భాండాగారపు వీరవాలుకు చేరియున్న ప్రదేశము జిల్లాసంఘమువారి యొక్కయు నితరులయొక్కయు సభలకు తరుచుగ కావలసి యుండి గ్రంథపఠనమునకు వచ్చినవారికి విఘ్నము గలిగి పాఠకులు నిరత్యాహులగుచున్నారు. ఈయడంతులే లేనియెడల పాఠకుల సంఖ్య వృద్ధియగుట నిశ్చయము. ఈలోపములను నివారించుటకు నెల్లూరు లక్ష్మణరెడ్డి పురముందరమునవలె ప్రత్యేకపఠశాలయు దానికీలయు సామగ్రియు నావశ్యకములై యున్నవి. ఈభాండాగారపు వీరవాలు నున్నచోటనుండి కదపనక్కరలేకుండ, పురమందరమునచ్చేర్చి యుత్తరభాగమున వైశాల్యముగల ప్రత్యేకశాల నొకదాని నిర్మించుటకు బ్రష్టీలు తీర్మానించి ప్లానుతయారుచేయింపగా రు 3,000 లు కావలెనని మదింపుచేసియున్నారు. ఈకార్యము బహుజనసాహాయ్యముచేత కొనసాగవలసి యున్నది. ఈపుస్తకభాండాగారము గోదావరిజిల్లా సంఘమువారి వశమునందుండుటవలన నది జిల్లాలోనివారందరి యభిమానమునకు నాదరణపాత్రమైయున్నది. రు 25 లకు తక్కువగాని విరాళముల నొసగి మాయుద్యవమునకు తోడుపడుటకు జిల్లాలోని జమీందారులను భూస్వాములను ధనికులను భాషాభిమానులను మిగుల నిందుమూలమున ప్రార్థించుచున్నాము.

యల్లాజ్యోత్సుల కామేశ్వరరావు,

అధ్యక్షుడు.

నాళం రామలింగయ్య,

ఉపాధ్యక్షుడు.

దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు,

కార్యదర్శి.

నేటకంటి శ్రీనివాసకోటిరావు,

సంయుక్త కార్యదర్శి.

శ్రీ ఉప్పలపాటి వెంకటప్పలస్వమీపారాజు,

దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లు.

కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ్యులు.

గోదావరిజిల్లా సంఘము, కాకినాడ.

వెల సినా 1-కి వేలకు మందు రు. 0 4-0
ఈమాసెన రెలకురావిన పేలు ఈపి నెలము, చర్చ
మునకు వెలకులకు వసీ యుండక వెలకులు పెగును
అమ్మతాంజనం డిపో బొంబాయి-నుదరాను

ప్రాచ్యభాషా పట్టభద్రులకొక విన్నవము

మహాశయలారా!

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రాచ్యభాషల యందుఁ బట్టపరీక్షల కొక ప్రణాళిక నేర్పరచి 1915 సంవత్సరమునుండి యంతదనుక పదిమాఱులు పరీక్షలుఁగావించిరి. నేటివఱకును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారిచే నంగీకృతములైన సంస్కృత కళాశాలలు 19 కలవు. ఈ కళాశాలలలోఁ బట్టపరీక్ష యందుఁ గడతేరిన పట్టభద్రులసంఖ్య 350. దీనినిఁ బట్టిచూడఁ బ్రతివత్సరము మద్రాసు రాజధానియందు సగటున 300 ముగ్గురి యెదు మాత్రము ప్రాచ్యభాషలయందుఁ బట్టములఁ గైకొనుచుండిరిని తెలుచున్నది. మొత్తముమీఁద, ప్రతికళాశాలయందుఁ బ్రతివత్సరము పట్టభద్రులగువార లిద్దరైన లేరనుట కడువిచారకరము.

ఇందులకుఁ గారణ మూహింప నింతదనుక నార్థిక గౌరము మాపట్టకుండుటయే యని యెల్లరెఱింగిన విషయమే. నాలుగు వత్సరములు కాలేజీకొర్రున బూర్తిచేసి బి. ఏ. పరీక్ష యందు తీర్ణుఁడైనవాఁడే యుత్తమపాఠశాలయందైన నుపాధ్యాయుఁడుగఁ జేరినచో గమయానుకూలముగ నజూనది మొదలు తొంబదివఱకుఁ బ్రతిమాసమునను గలింపఁగలఁడు. అట్లు ప్రైవేటు సర్వీసు నంగీకరింపక గవర్న మెంటు సర్వీసునందుఁ చేరినచో మొదటివత్సరము నెలకు ముప్పదియైదు రూప్యము అను రెండవవత్సరమున నలువదియైదు రూప్యములను సంపాదించి పరంపరాభివృద్ధి నొందుచుండును.

అదేవిధమున విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించిన గ్రంథరాజములను నాల్గువత్సరములు చదివి ప్రాచ్యభాషల యందుఁ పట్టభద్రుఁడైనవానికి నుద్యోగము దొరకుటయే దుర్లభము. అధనా దొరకిన నత్యల్ప శతనముతో లభించును. కనుక బి. ఏ. పట్టమునుగాని విద్యప్రశస్తి పట్టమునుగాని గైకొనుటకుఁ గష్టముగాలము మున్నగునవచ్చియు సమములు. కానిఫలము మాత్రము భిన్నముగనున్నది. కావుననే విద్యార్థిభాషు లందఱును బి. ఏ. పట్టములను సంపాదించుటకే ప్రయత్నింతురు. కాని ప్రాచ్యభాషాపట్టముల నార్జింపఁ బ్రయత్నింపరు.

ఇట్టి స్థితిలో దీనింగూర్చి గుంటూరు ప్రాచ్యభాషా పట్టభద్రసంఘమువారు కొంత యాందోళనము చేయుఁగాఁ దేలిక ఫలితమేమన? ప్రభుత్వపాఠశాలలయందుఁ బండితుల నియమింప నవసరము కల్గినపుడు ప్రాచ్యభాషా పట్టభద్రుల నియమింప వలసినదనియు స్కూలు ఫైనలు ప్రభృతి పరీక్షలకుఁ బరీక్షకొఱ పరీక్షకుల నియమించు విషయమున నావశ్యకముగు చర్యను దీసికొనుడనియు మద్రాసు విద్యాశాఖాధ్యక్షులు డిస్ట్రిక్టు ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసర్లకును, గవర్న మెంటు ఎగ్జామినేషను సెక్రటరీకిని నుత్తర్యులు బంపిన ట్లాసంఘమువారు దెలియఁజేసిరి.

1925 జూలైనుండియు స్కూలు ఫైనలు ప్రభృతి పరీక్షలకుఁ జదువు ప్రతివిద్యార్థియు మాతృభాష నవశ్యము పఠింపవలయునని మద్రాసు విద్యాశాఖాంగమంత్రులు హేళాపురము మున్నగు పట్టణరాజములయం దుపన్యసించిరి. కావునఁ దైవత్సరము ప్రతిపాఠశాలయం దిధను మొక పండితునియిన నియమింపవలసిన యావశ్యక ముండును. కావునఁ చేజక్కిన సమయమును జారవిడువక రాబోవు జూలై నెలలోపుగనే రాజధానియందంతటఁ బ్రాచ్యభాషాపట్టభద్రుల ధీ దిగువ తీర్మానములఁ గావించి మద్రాసు విద్యాశాఖాధ్యక్షునకుంపవలసినది. విలువైనవారు సదరు విద్యాశాఖాధ్యక్షునితోను మంత్రివర్గమునితోను ముచ్చటించుట యుచితము. ప్రస్తుతము ప్రాచ్యభాషా పట్టభద్రుల యభివృద్ధికి వలయు తీర్మానములు ఈదిగువ దెలుపుచున్నాను.

1. "హైస్కూలు తరగతుల బాలరకు నింగీషు మున్నగు నవి బోధించుటకు బి.ఏ. ప్రభృతి పట్టభద్రులే యర్హు"ని ఎడ్యుకేషన్ రూల్సునందు 18 వ నూత్రిముకలదు. అవిధముననే హైందవభాషల బోధించువారు గూడ ప్రాచ్యభాషాపట్టభద్రులై యుండవలయునని ఎడ్యుకేషన్ రూల్సునందలి 18 వ నిబంధనను గంపర్చించవలసినది.

2. మద్రాసు విద్యాశాఖాధ్యక్షులు సి. నెం 2889/24 13.9.24" నెంబరున ప్రాచ్యభాషా పట్టభద్రులంగూర్చి ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్లకు జారీచేయించిన హుక్మును బ్రతిపాఠశాలా కార్యదర్శికిఁ బంపి యమలుజరుపవలసినది.

3. గణితము, దేశచరిత్రము మున్నగు నాక్షణము బోధించు నుపాధ్యాయులకిచ్చినట్లే యంగధాదిభాషాబోధకులకుగూడ వేతనాదుల నిష్పించవలసినది.

విద్యా వి. శ్రీరామశాస్త్రి గుంటూరు.

నిరీక్ష వార్తలు

ప్రపంచశాంతిని నెలకొల్పుట

నానాజాతిసమితి ప్రయత్నములు

ఒడంబడికయొక్క విలువ

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వైఖరి

చేంబరులేనుగారి స్టేటుమెంటు

లీఫ్ట్లు, మార్చి 12:—బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రి ఆఫ్ఝిస్ చేంబరులేనుగారు నానాజాతిసమితి కాన్ఫరెన్సు ఒడంబడిక యొక్క బ్రిటిషువారికిగల అభిప్రాయములు వెల్లడిచేసిరి. ఒడంబడికను బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు చక్కగా విచారించియున్నారు. మున్నవర్తిత్వము, ఆయుధవిస్త్రసలను శత్రుత్వము లేకుండ జేయుటలోను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమువారు మాటలలోనే గాక, క్రియలలోను కూడ అది ఆదర్శమునకు సరిగా ఉన్నదని గవవరచిరి. క్రేటు బ్రిటనునందు తరువాత వచ్చిన పరిపాలక వర్గమువారు స్వపరిపాలనాదొమియనుల ఆమోదంతో మధ్య వర్తిత్వమును శేవముఖ్యమంత్రిప్రాయముగా ఒప్పుకొనుటయేగాక అలవాటులోగూడ నుంచిరి. ఆయుధములవిస్త్రంపవలసినదని మోదజేయుటయేగాక జాతీయరక్షణ కనావ్యమైనంతవరకు విస్తరించుట యున్నారు. ఎల్లరకును సౌఖ్యముకలుగుటకు గాను క్రేటుబ్రిటను యొంతెంతకాగమినరైవో అందరకును తెలిపినవిషయమే. కావున యిప్పుడు హిందూజాతియతోను స్వపరిపాలనా దొమియనులతోను చర్చించినవిషయ బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను ఒప్పుకొనలేదనిగా దానివర్ధకుల కిష్టములేకగాని దానియుద్దేశ్యములకిష్టములేక గాదు.

అపరాధములను విధించుట

ఒడంబడిక యిప్పుడు మార్చబడినందున నానాజాతిసమితిలో సభ్యులవాద్యత తక్కువగుచున్నది. నానాజాతిసమితివారు క్రొత్త తగాదాలను పరిష్కారముచేయవలసివచ్చుచున్నది. అందువలన తీర్మానములను క్రొత్తగా ధిక్కరింపవలసివచ్చుచున్నది. కావున బలవంతముగా అపరాధములను గట్టుటకు క్రొత్త యవకాశము లేర్పడుచున్నది. కాబట్టి ఒడంబడికలో ఆయుధ విస్త్రన విషయమేగాక యీ యపరాధములను విధించువిషయముగూడ పూర్తిగా నిరూపింపబడలేదు.

నానాజాతిసమితి యిప్పుడు మొదటయేర్పరచిన వారు తలచినట్లుగా లేదని ప్రపంచ మెల్లరకును తెలిసినవిషయమే. ఈ సమితిలో కొన్ని రాజ్యములు సభ్యులుగా నుండకపోవుట వలనకలుగు కష్టముల నూ హిం చి యే వారు కొన్ని కట్టుదిట్టముల నేర్పరచియుండిరి. కాని విడువబడిన రాజ్యములలో బలముగల జాతులందునగాని అందు ముఖ్యముగా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లుండుననిగాని వారెన్నడును తలంపలేదు.

రాజ్యము లెడముగానుండుట

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు స్నేహభావముతో మూలముగా నిలిచియున్నను కొంతమంది అమెరికనులు సానుభూతి జూపియు నేవజేసియు సహాయము జేసియున్నారు. అమెరికను ప్రజలయొక్క దయ జాతిసమితికి సంబంధించిన అనేకవిషయములలో జూపబడినది. ఇప్పుడును వెనుకను చూచినట్లయిన జాతిసమితి బలహీనము గానుండి యెట్టి సమస్యల నెదుర్కొనవలసివచ్చినను కష్టపడలేదు.

ఈవిధముగానే అన్యత్వము కలిసిరావచ్చునని అనుకొనవచ్చును. కాని పెద్దపెద్ద రాజ్యములు కొన్ని సభ్యులుగా లేక పోవుటను ఆశ్చర్యచేసినయెడల మరికొంత ధనవ్యయమును భరింపవలసి వచ్చును.

ఇండియా, డొమినియను ప్రతినిధులు

తనకు పై ప్రతినిధులతో ఒడంబడికను గూర్చి స్వయముగా ముచ్చటించుటకు వ్యవధి లేకపోయెను. కాని డొమినియనులతో తంతిమాలముగా ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరిపితిని. కేనడా యీ యొడంబడికను ఒప్పుకొనుట లేదు. ఈయొడంబడిక సామ్రాజ్యమునకు లాభకరముగ నున్నది. కాని యందు చేయబడిన సవరణ లంత ముఖ్యమైనవికావు. క్రియార్పమును

దాన్యు యేర్పాట్లను చేయలేదు. సిద్ధాంతములను మాత్రము నిరూపించిరి.

ఆయుధవిస్త్రనము

కేనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు, దక్షిణఆఫ్రికా, భారతదేశము యీయొడంబడికను వైవిషయమునుగూర్చి అంగీకరించలేదని వారుపంపిన తంతి ప్రత్యుత్తరమువలన తెలియుచున్నది. ఇంతవర కీవిషయమై వివిధప్రతిపక్షముల యభిప్రాయములు నాకు తెలియలేదు. అందుచేత నీయొడంబడికను ప్రత్యేక అవసరములనుబట్టి ప్రత్యేకపు యేర్పాట్లను జేసి ఒడంబడికను సరిపుచ్చుటయే మంచిని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ యేర్పాట్లన్నియు జాతిసమితివారి యుద్దేశ్యముల ననుసరించు ఒడంబడిక లో చేప్పబడిన ప్రకారము స్వీయ శత్రుత్వము యేర్పాట్లు చేయబడలేదు. ఈయుద్దేశ్యములు యీయొడంబడికను సంబంధించిన జాతుల నన్నింటిని దగ్గరగా చేర్చుకొని ఒడంబడికను చేసికొన్నచో యెడతెగని శాంతిని చేకూర్చును. ఇకముందు యెట్టి యుద్ధప్రయత్నములను లేకుండజేయుటకు యంతకంటె శీఘ్రమగుఉపాయ మింకొకటి యుండజాలదు.

అమెరికనుల తాటస్టము

జాతిసమితివారు లాభకరముగను ఆభివృద్ధికరముగను పనిజేయుచున్నారు. ఆర్థిక అపరాధములను గట్టుట లాభకరమేగాని పలుకుబడిగల ఆర్థికసంఘములన్నియు జాతిసమితిలో చేరకపోవుటచే అంతయు నూరిపోయినది.

వ్యక్తులు

తమంతటా మేకారణములేకుండ మీదబడుటవలన గలుగునట్లుమును వారే ప్రాంతవలెను. సరిహద్దులను చులకనగా ముట్టడించుటగాని కట్టుదిట్టము లేకుండజేయుటగాని ఒప్పుకొనరాదు. సామ్రాజ్యాధికారముగల రాజ్యములన్నియు తమ స్వంతస్వవహారములను పరిష్కరించుకొనుటకు ఒప్పుకొనవచ్చును. కాని దానిని అన్నివిషయములలోను అన్ని సమయముల యందును ఒప్పుకొనుట యవిశేషముగా నుండును. ఘోరముగ యుద్ధమునందును నిర్నిమిత్తముగ మీదబడునట్లుమును జాతిసమితి తమవిషయమును జూపుటకు యేలయవకాశము నీయకూడదో తెలియకున్నది.

జాతిసమితి ముఖ్యకర్తవ్యము

యద్దమువలన సహకారమును యేర్పరచుటగలదు. శాంతిమాన్యమునే యవలంబించి మైత్రి నేర్పాటుచేయుట ముఖ్యము. ఈయొడంబడిక నిలుచునా?

ఈయొడంబడిక నంగీకరించిన వెంటనే ఆయుధముల నెందుకు తగ్గించవలెను? ప్రాంతవిధానము ఘోరముగ వ్యర్థమైనపుడు క్రొత్తవిధానము నేలప్రకటించెట్లువలెను. ఈయొడంబడికనే నిలుపుచేసిన రక్షణకు అవకాశముగనుండును. కాని సమయము వచ్చినప్పు డీయొడంబడికను పశుబలముచే సమర్థించెదరా యని ప్రతిపక్షం లడిగెదరు. ఇట్టి సందేహమును జాతిసమితియందు విశ్వాసములేని సభ్యులును లేక దొంగదొంగుగ మీదబడువారును గలిగియుండవచ్చును. వారిదృష్టిలో పశుబలమే సంతోషమును కలుగజేయునని గోచరించుచుండును. దీని నీయొడంబడికవలన యెటుల భాగుజేయగలమా ప్రభుత్వమువారు గ్రహింపలేదున్నారు. మనకు యేయపరాధ విధానమును విధించినను అక్షేపించుచున్నారు. కాని యేవో అట్టివిధానము అవసరమే. లేనిచో జాతిసమితి ఉపద్రవమునకు పాలుగావచ్చును. ఈకష్టపరిస్థితుల నన్నింటిని సమర్థించుకొని బయటపడుటకు జాతిసమితి సహకారమునుబడసి పనిజేయుచు ప్రత్యేకపరిస్థితుల ననుసరించి ప్రత్యేకపు యేర్పాట్లను అదనముగ జేసికొని ప్రవర్తించుట యే మార్గము. జాతిసమితి యుద్దేశ్యము శాంతికంటె యుద్ధమే ముఖ్యమునకొన్నచో జాతిసమితి ముఖ్యముగ చేయవలసినపనికి అభ్యంతరము కలుగును.

ప్రాంత సమర్థించుట

జీనీవా, మార్చి 12:—బ్రయండుగారు చేంబరులేనుగారి యువన్యాసమును గుర్తించి ఒడంబడికను సమర్థించిరి. ఈయొడంబడిక యిదివరకు జేసికొన్న ప్రాతయొడంబడికను మరంత విస్తరింప జేయుచున్నదేగాని క్రొత్తదిగాదనిరి. బ్రిటిషువారి ప్రకటనమున యిదమిట్లమని యేదియు నిర్వచింపబడలేదు. ప్రాంత ఒడంబడికనే సమర్థించుచున్నది. కాని సవరణను జేయనన్నచో అక్షేపించుకొన దలచుకొనలేదు. ఈయొడంబడిక కనుకూలముగ ప్రాంతప్రభుత్వమువారి ప్రకటనను చదివి విసిపించిరి.

ఇటలీ అంగీకారము

చేంబరులేనుగారు జేసినవిమర్శనలను గొన్నింటిని యిటలీ ప్రతినిధి అంగీకరించెను. జాతిసమితివారి యాదరణక్రింద సంతృప్తి పుటాడంబడికల విధానమును గూడ ఒప్పుకొనిరి.

జపా నింకను యేదియు నిశ్చయింపలేదు

జపాను యీయొడంబడిక నింకను పూర్తిగా పరిశీలింపలేదు. నిరు డీయొడంబడికను ఆమోదించిన ఉదారభావములను జపానుప్రతినిధి ఆమోదించెను.

బెల్జియము నిశ్చయము

తుదకు ఒడంబడిక ఫలశ్రుతిని గాంచునని బెల్జియము ప్రతినిధి దనమనోనిశ్చయమును తెలియజేసెను.

దక్షిణ అమెరికా పరిస్థితులు

దక్షిణ అమెరికా ప్రతినిధులు జాతిసమితియొక్క సంఘభావము నంగీకరించిరి. బ్రిటిషువారి ప్రకటనమును ప్రపంచము ను నిరుత్సాహపరచి రాదనిరి.

భారతదేశ పరిస్థితులు

సక్రమపరిస్థితులను నెలకొల్పుట

రీడింగు వ్యభిచారి నుతించుట

లండన్, మార్చి 12:—భారతదేశముగూర్చి రాబర్టు సారన్ గారిట్లు చెప్పిరి. భారతదేశములో ప్రస్తుతము మనకష్టములు విస్తారముగనున్నవి. అచట మనభారమును విహించి సక్రమ పరిస్థితులను నెలకొల్పగలిగినవా రెంతయు వంద్యులు. రీడింగు ప్రభువులును స్వదేశమునకు కొంత విశ్రాంతికొరకు త్వరలో వచ్చుచున్నాడు. ఇత డిట్టికష్టసమయమున అతిభైరవ్యులతో ప్రవర్తించగలిగెను. తన దేశయుల కృతజ్ఞతను మారగొనిరి. తాను అధికారమును స్వీకరించినప్పటికంటె యిప్పుడు భారతదేశమున శాంతిపరిస్థితులు చాల చక్కగా నున్నవని తృప్తిగ నుండగలడు.

భారతదేశ వ్యవహారములు

ఆర్యసమాజముపై ఆంక్ష

లండన్, మార్చి 9:—ఫిబ్రవరి మొదలు 21 లేదీ వరకు ఆర్యసమాజ మతస్థాపకుడగు ఋషి దయానందసరుని వర్ధంత్యుత్సవమును జరుపుట పూర్తియైనప్పటికిని స్థానిక ఆర్యసమాజములను బహిరంగసభ జేసికొనుటకు సిపివారు మేజిస్ట్రేటు యేల నిషేధించెనో తెలియజేయుటని లాన్సుబరీగారు కామన్సుభలో నడుగగా యీ యుత్సవమును జరుపుచున్న సభ్యులు కొందరు బహిరంగసభలందు పూర్వాచారవ రాయలులకు మనస్సంకటమును కలిగించు ప్రచర్యనలను మాజీ లాంతరుమాలముగ జూపుటచే అట్టి యుత్సవాలను జేయవలసివచ్చెనని వింటురుటన్ ప్రభువు బదులిడెను.

కాన్పూరు రాజద్రోహవిచారణ

విచారణలో అసెసర్లు భారతీయులు న్యాయమూర్తి తీర్పుతో యోగ్యవింశక భిన్నాభిప్రాయము జూపినను ముద్దాయిలను శిక్షించిన రైట్స్ అసెసర్ల అభిప్రాయములకు లోబడి తీర్పుజెప్పాలని విధి న్యాయమూర్తికి లేదని వింటురుటన్ ప్రభువు చెలియజేసెను. ఒక అంక్లేయరు హత్య గావించినందుకు 12 మాసములవరకును ప్రధానన్యాయమూర్తి విధించిన సంగతియు యీరాజద్రోహపు నేరములో ముద్దాయిలు ఉత్తరములు వ్రాసినమాత్రమునే యెక్కువశిక్షను విధించిన సంగతియు తెలియునాయని లాన్సుబరీగారు రదుగ, ఆ విషయమునకు దీనికిని సంబంధము లేదనియు అనుకూలముగ గాని ప్రతికూలముగగాని న్యాయమూర్తి తీర్పుల విమర్శించుట పాడిగాదని వింటురుటన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

రంగూనులో చిట్టగాంగు వాస్తవ్యుడగు సర్ బతాశీ బలాకారీ గారివద్ద కొన్ని పిస్తోలులతోటాలు ఉన్నవని అరెస్టు జేసి రెండు నెలలవరకు చెరసాలయందుంచి విడిచిపెట్టిన సంగతిని తెలియజేయుచు దండనాధికారి యీతనిపై దెచ్చిన ఫిర్యాది సాక్ష్యము నమ్మదగినదిగాదని వచించిన విషయమును దెలుపుచు యీవిషయముగూర్చి పోలీసువారిపై యేమిచర్య జేసికొనిరని యడుగ దీనినిగురించి తమకేమియు తెలియదనియు విచారించెదమనియు వింటురుటన్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

బ్రిటీషు సైన్యము

వ్యయమును తగ్గించుట

సైనికులకు ఆవగుట

లండను, మార్చి 12:—1925-26 సం॥ సైనిక వ్యయము క్రింద 44,500,000 పౌనులు మదింపు చేయబడెను. 1924-25 సం॥ 45,000,000 పౌ॥ చేయబడెను. రెన్యుయల్ ఆక్టికి 160000 పౌనులగును. ఇందులో యిరాకల్ వైమానిక వర్తమానము నియమించిన భారత్ సైనికుల వ్యయముగూడ చేరియున్నది. బ్రిటీషు సైన్యములో 2 వేలనుండి 3 వేలవరకు సంఖ్య తగ్గినది. ఇండియాలో బ్రిటీషు సైన్యములు మాత్రము అనుకొన్న ప్రమాణము నకు సమీపించినవి. 12 నెలలనుండి సైన్యములో జేరుట కంతగా యోగ్యులను వచ్చుటలేదు. 34000 మందికిని 20000 మాత్రము బచ్చిరి. రిజర్వు సైన్యము సంఖ్య 94000. పెరిటోరియల్ సైన్యము 140000.

ప్రెంచివారి భయము

జర్మనుల యొడంబడిక సూచనలు యిరుపమున సంధియొడంబడికను తని కనుకూలముగ మార్పుకొనుటకు యెత్తిన యెత్తుగా గాన్పించుచున్నది పరామలు భయపడుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఈ యొడంబడికను చేసికొనరాదని ప్రెంచు పత్రిక ఆశ్చర్యపడుచున్నది. ప్రెంచదేశమును ప్రెంచ ప్రాచ్య సరిహద్దును భాగిజేసిన ప్రమాదము కలుగునని హెచ్చరించుచున్నది. యూరప్ దేశము ప్రస్తుతవిషయభావనండి తప్పించుకొని బయటపడుటకు ఈ యొడంబడికను గూర్చి పాటుబడుటకు ప్రజ లింకను అలవడలేదు.

టర్కీలో ప్రెంచి రాయబారి

పారిస్, మార్చి 12:—పూర్వము అధినివేశపు ప్రాత మంత్రి ఆల్బర్ట్ సురాత్ గారు టర్కీలో రాయబారిగ నియమింపబడిరి.

లా హోరు అప్పీలు

జాడీమలుకమిటి అంగీకరించుట

లండన్, మార్చి 12:—ఇండియా మంత్రి పై మియాన్ గులాంరహుల్ ఖాన్ గారు దెచ్చినయభియోగ ప్రతీక్ష్యపై అప్పీలును జాడీమలుకమిటివా రంగీకరించిరి. అప్పీలుదారుని దివ్యాటి కమీషనరు పంజాబు పై నాన్వియుల కమీషనరు నిరాకరించిన భూమిని విడదీయుటకు అధికారము గలదా యను విషయము పై ఆశ్చర్యము ఆధారపడియున్నది. వాది రసపుత్రుడగునా లేదా యనువిషయము రెండవది. దావాలో జేర్పడిన మహిలనకు ఇతడే హక్కుదారుడనియు రాజపుత్రుడనియు న్యాయమూర్తులు ఒప్పుకొనిరి. సబుజ్జీచే మొదటితీర్పు అప్పీలుదారుని కనుకూలముగ జేయబడెను.

బ్రిటీషు వర్తకపు లెక్కలు

లండన్, మార్చి 12:—ఫిబ్రవరిలో దిగుమతులు 110147000 పౌనులు జరిగెను. ఎగుమతులు 89880000 పౌనులు జరిగెను. జనవరిలో దిగుమతులు 128907000, ఎగుమతులు 69550000 పౌనులు జరిగెను.

పనిలేనివారలకు పాధిని గలుగజేయుట

క్రొత్త మార్పులు

లండన్, మార్చి 10:—రాత్రి 12/50. రెండుసంవత్సరములలో 3 పర్యాయములు ఫీమా గట్టినవారికే ఉపాధిని గలగజేయుటకు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. లేక ఎప్పుడైనను పరే 30 పర్యాయములు సొమ్ముగట్టినవారి కిచ్చెద మనుచున్నారు. ఇట్లుచో ఇప్పుడు జరుగుచున్న దురస్థాయము తొలగనని వీరి యభిప్రాయము.

కాని ఈసొమ్మును ఇట్లు పాడుచేయుటకంటె అధినివేశములందు భూములను సాగుజేయుటకుగాని మరితరపనులకుగాని లాభకరముగ ఉపయోగింపవలెనని ల్యూయిబర్ గారు చెబుట ఆశ్చర్యముగ సభ్యులకు వోచెను.

జర్మను ఒడంబడిక సూచనలు

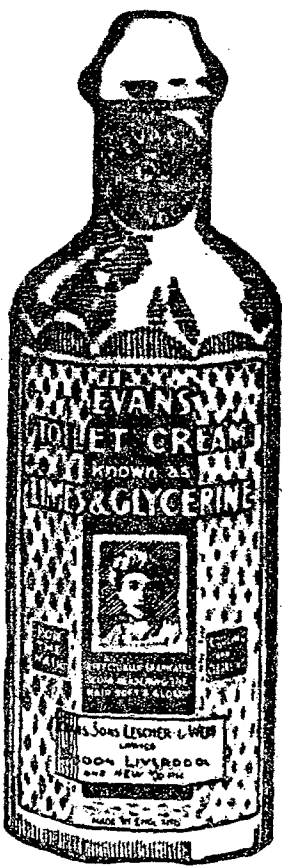
డాక్టరు సైన్స్ గారి యభిప్రాయములు

అభయపు టొడంబడికను చర్చించుచు డాక్టరు సైన్స్ గారి రిట్లు చెలియజేసిరి. జర్మనీ తన ప్రాచ్యసరిహద్దులను మరల సవరించుకొనజాలదు. ఇష్టములేదు. కాని జాతిసమితి కాపనము లలో విధించబడిన 9 వ నూత్రము ప్రకారము తనహక్కులను వదలుకొనజాలదు.

వ్యభావికముగా

పెరుగుటను

వృద్ధిజేయును

మీ శిరోజములు మిక్కిలి జిడ్డుగానున్న, తప్పక మసక చేరుటకు మీలుగలదు. అందుచే శిరోజములు పెరుగుటకు ఆటంకముగను. ఇవాన్సు లైమ్స్

అందు గ్లెసరైన్

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది. అది శిరోజములను పరిశుభ్రముగాను, ఆరోగ్యముగాను యుంచి, అవి వ్యభావికముగా పెరుగుటను వృద్ధిజేయును.

మీరు ఒక బాష్టి శిరోజునప్పుడు దానికి ఎట్టిని తిలుగుటకు గనునింపుడు. అదియే మీకు పూచి?

ఇవాన్సు నన్ను,

లెక్కర్ & వెబ్, లిమిటెడ్.,

లండన్, అందు లివర్ పూల్.

ఇండియా ప్రెసిడెన్సీ ఎఫ్. డబ్ల్యూ. ఫిన్ మాన్

పోస్టుబాక్సు నెం 313,

బొంబాయి.

మోహిని తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం శివో, బొంబాయి - మదరాసు

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

రథోత్సవము

మార్చి, 12:—మొన్నటి ఏకాదశి రోజున మా నరసాపురంలో శ్రీ రాజగోపాలస్వామివారి రథోత్సవము జరుగవలసివడి. రథము యథాప్రకారము అలంకరింపబడి ఆనాడు సుమారు మూడు గంటలకు మంగళవాద్యములతో రథము బయలుదేరినది. కాని మారు గజములమారము రాకమునుజే మాసబుకలెక్టరుగారి ఆశీసున వెదురుగానున్న రోడ్డుప్రక్క గోతిలో విగబడెను. అగోతిలోనుండి రథమును బయటకుతీయుట అసాధ్యమాయెను. తుట్టుకుదకు అనగా రాత్రి తొమ్మిది ఘంటలవేళ రథమును వెనుకకు లాగగలిగిరి. అప్పటికి ప్రజలకు విసుగుపుట్టి ఎవరిదారినివారు ఇళ్లకు వెళ్లిరి. సుంపులు సుంపులుగా సాయం త్ర మగుసరికి ఇళ్లనుండి పిల్లలు స్త్రీలు రథముపోవు మార్గమంటు కని వెట్టుకొనియొండి రథము గోతిలో దిగబడెనను వార విని వీకటి పడినవెంటనే తిరిగి యిండ్లకు చేరుకొనిరి. రథోత్సవము జరుగలేదు. ప్రజలు భగ్గుమనోంధులైరి. రోడ్డుప్రక్క గోతులు ఆరోడ్డు భాగచేయునప్పుడు అధికారులచేత పెట్టబడెను. రోడ్డుప్రక్కను గోతులు ఎంత అపాయకరములూ మాయూని యనువారికి తెలియజేలేదు. మనుష్యులకు కాళ్ళు చేతులు విరిగిన యూనియనువారిమీద దావాలుకూడా వచ్చుచేసెను. వెంటనే అగోతులను పూడ్చినవెననే నేను హెచ్చరికచేయుచున్నాను.

ఒకవిందు

మాడాక్టరుగారైన తిరువలరావుగారు ఇంగ్లాండునకు పోవుసందర్భమున నిన్నటిదినము మాటెలరోడ్డుత పాకాలలో ఒక టీపార్టీ జరిగెను. మాసబుకలెక్టరుగారైన సెంగోదాయన్ వి. సి. యస్. గారు మాముఖ్యసభుజుడై న్యాయతి బలరామదాసు బియ్య బియ్యో గారు సెలవులో నున్న సబుజ్జీ రామరావు. బియ్య బియ్యో గారు రెండవ సబుజ్జీ చిర్రావూరి వరదరాజులు బియ్య బియ్యో గారు మాడిప్పిల్ల మనసబు ద్వారకాధిపిడిపాటి కృష్ణమూర్తి ఎమ్మెయ్యో బియ్యో గారు ఇంకా చాలమంది న్యాయ వారులు వర్తకులు ధనికులు భూస్వాములు ఉద్యోగములు మొదలుగా గలవారందరు ఆర్రుట హాజరైరి. న్యాయతి బలరామదాసు గారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. మాడాక్టరుగారికి కొందరుకలసి బంగారపువాది గొలుసు యివ్వబూతుకొని పాలూరి రామరావుగారిని వాటిని యిచ్చుటకు ప్రార్థించిరి. అందు మీద రామరావుగారు వాచిగొలుసులను డాక్టరు గారికిచ్చుచు చక్కని ఉపన్యాసము నొకదాని నిచ్చిరి. సభను ముగించుచు బలరామ దాసుగారుకూడ డాక్టరు గారినిగూర్చి ప్రశంసించి వారికి ఆయురారోగ్యములను ఉన్నతపదవులను ఇవ్వవలెనును ప్రజలంతరపున జేసిరి.

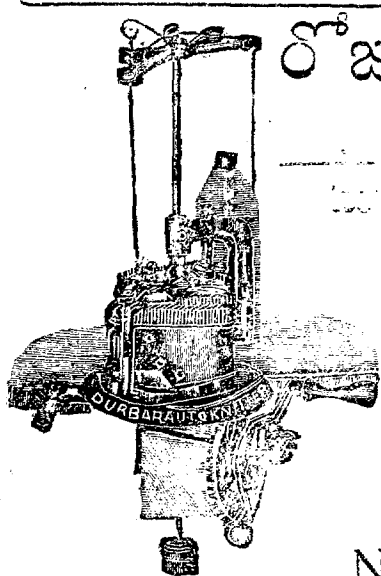
ఆంధ్రస్త్రీల బహుమతిపరీక్ష

ఈపరీక్ష వచ్చేనెల 9, 10 తేదీలను జరుగుననిన్ని దరఖాస్తులో వెంటనే పంపవలసినదిగా నున్నది ఇది వరలో ప్రకటింపబడినప్పటికి ఇంతవరకు దరఖాస్తులేమియు వచ్చియుండలేదని వినుటకు శోచనీయముగానున్నది. ఈపరీక్ష విషయమై ప్రతి ఆంధ్రస్త్రీలలో ముఖ్యపట్టణములనున్న ముఖ్యమగు వారాపత్రికలలోనున్న ప్రకటన చేయించినప్పటికి ఆంధ్రస్త్రీలు క్రోధపించినట్లు కనబడలేదు. పూర్వము యీపరీక్షకు వందమందిపైగా ఆంధ్ర నారిమణులు వచ్చేవారు. ఇప్పుడు ఏకారణమువల్లనో వీరు ఈ పరీక్షను ఆదరించుట మానినారు. ఈపరీక్షను ఏటేట జరుపుటకుగాను శ్రీ పితాపురం మహారాజాగారు ఇదివరలో వెయ్యి రూపాయలనిచ్చియున్నారు. ఇప్పటికి ఒక్కదరఖాస్తు మాత్రము చేరినది. ఇంక దరఖాస్తులు రానియెడల ఈపరీక్ష జరుపబడదు. బహుశః ఈపరీక్షను ఇకముందు తీసివేసెద రని ఎంచెదను. ఇప్పుడు స్త్రీవ్యవస్థ ఆంధ్రదేశములో విస్తరించిన హేతువుచేత ఈపరీక్ష ఇకముందు అవసరముండదని అనుకొనుచున్నాను.

నంబూరు

(ఒకవిలేఖరి)

ఈపురమున నొకవైశ్య గృహస్థుని మందిరమున స్వర్గీయ బమ్మ నాగేంద్రముగారి దత్తనమారుని వివాహము జరిగియుండెను. ఫాల్గుణ బంధి (11-8-25) వండిత సన్యాసము (సదస్యమునందు ప్రథమమున పెండ్లి మహారునివైపు గాంధీ పూజా నిధికి రూ. 20-0-0 యాపై రూపాయలున్న కన్యాదాత మ॥ పాట్టి శేషగిరిరావుగారు 100 పది రూపాయలున్న భక్తి పూర్వకముగా చేరినది విన్నుట విద్వాంస సత్కారముగావించి యుండిరి.

రోజుకు రుకెలను గడించవచ్చును

మీరు మీయింటి వద్ద నేయుండి

మీ ఆటో దర్బారును ఉపయోగించి

రోజుకు రుకెలను గడించవచ్చును.

అనుభవము అనవసరము

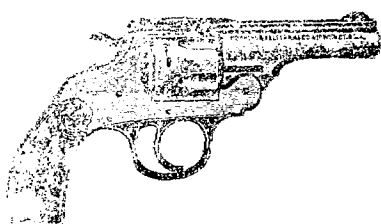
నేడే ప్రాప్తికృతులను వ్రాయుడు

GENZ WHEELER & Co.,
15, Clive Row, CAICUTTA.

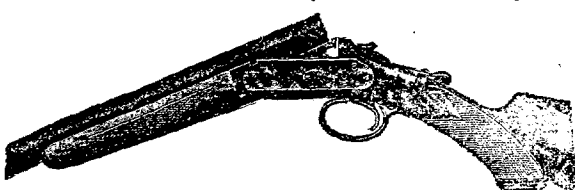
No. 8 Broadway (Upstairs) Madras.

రెండు వాళ్ళు ఒకటే కునుకే వున్నప్పుడు
కొంతమందికి చేయబడినది. (8068)

కానాదిభములకు రిహార్స్లు చేయవలెను
బదులీటూలు చూపువది [ప్రాచీనము గలదికి వును]

ధరలు
కరసము.
శ్రీమలగు
శివితము

వారము ౩౫, ౩౪, ౩౩ అంగుళములలో బోరకును శివుని. శేఖరా నెట్టుకోగలిగినది కూడ బోరకును.
యం. ని. గామానుజం శ్రేణి అందు కంటేని, సం. ౧౨, ప్రాచ్య, మద్రాసు.

నమ్మకమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్తానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిరతి మానిఫెస్టేషన్ కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చై నాబాబురొడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద ఆనేకరకములు కొత్తమాదిరి గాజులు, మెడలగులు, కానుకలు అట్టిగ చై కలు మొదలు బంగారు నగలు
స్వ, నగరత్నములు వేసిన ఆనేకమాదిరి అట్టిగలు, జడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనములు, పతకము
లు, మొదలగునవిన్ని వెండి రైలుకూజాలు, టంబ్లర్లు, పేలాగిన్నెలు కాపిసెట్లు మొదలగు ప్రామాణ్యములున్న ఆనే
రకములు కాపుగొలుములు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారునకున్న
చాదివేడికిని రత్నములు మొదలగునాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపను తీసుకొనుటకును.

పాపైట్లు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శరణపాటి కోటయ్య అందు బ్రదర్స్.

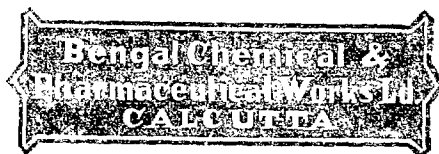
మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన ఔషధమునీయును. దీనిని ఉపయోగించి ముంపులును, ఆరోగ్యమును సాంధ్య రేకు
లేనిదొరకే ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది. రహస్యమైన ఔషధములకాదు. పౌరములచేతనే పంపబడును.
బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0-18-0 చి. పి. వార్షికము రు. 1-2-0.

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఆన్సూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

(1)

మొత్తం ఆస్తి ... రు. 2,29,00,000 లకు పైగానేగలదు.

1922-24 సం॥రములలో జరిగిన బుసిసెస్ మొత్తము రు. 80,00,000 లకు

వార్షిక ఆదాయము ... రు. 43,00,000 లకు

బాగుగా స్థిరపడిన కంపెనీ. దానిలో మీరు భీమాచేయుట మంచిది.

1548

బెంగళూరు బ్యాంకి
152 కమ్యూనికేషన్ ఏజెన్సీ.

మద్రాసు బ్యాంకి
9 & 10 సెకండులైను బీచి.

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో

భద్రమై నట్టియు

672

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటల్ లులోనే

భీమా చేయించుకొనుడు.

దీర్ఘ కాలమునుండి

అనేక కారణాలను

విస్తారమైన

మూలధనము గలిగియున్న

గావ్ పాండూదేశీయ

భీమాకంపెనీ.

Apply for full particulars to

Oriental assurance Buildings, F. E. Vaid Branch Secretary

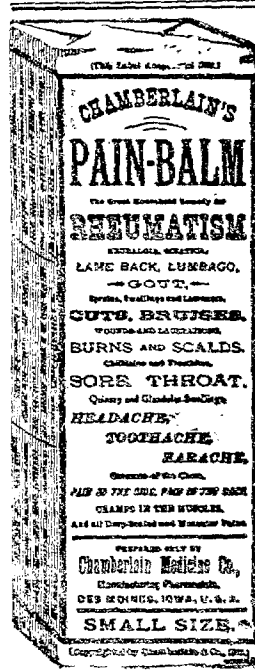
Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:

No. 3, South Parade, Bangalore.

Trivandrum Branch:

Trivandrum.

చేంబరేన్ గారి
పెయిన్ బామ్

కాత మెప్పులు, నడుమ
కొప్పి, కాలినగాయములు
చిలనొప్పి, వండనొప్పి
నడుకులు, బెచ్చి
ముప్పుగునవి దీనివలన
తప్పుక గుర మగును.

అన్ని జాగాలలో
ప్రకటనమునకు
కిరి దొరకును. (1)

సక్సన్ దంతచూర్ణము:- శల్లు వ్యాధులను
పోగొట్టుటకు ఇదియే.

నంచి ఔషధము. 1 డెజను రు. 1-4-0.

టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి,

కం. 1 ఆలంబా క్లబ్ హౌస్ తిరువల్లి క్లబ్ బీ మదరాసు.

నిష్పత్తు వాతయగు ఇంగ్లీషు

వైద్యురాలు

ఆశ్చర్యమైన గుణము

డాక్టర్ అన్నతామస్ అన్యగారు తిరునల్ వేలి-
ఇంగ్లీషు ఔషధములన్ని గుణములేనందున తమ "లోధ"ను
నా సోదరికివాడితిని. ఆమెకు ఆశ్చర్యమైన గుణమునిచ్చినందుకు
సంతోషించుచున్నాను. ఇకవీరదు ఈ ఔషధమును నాతోగు
లకువాడెను. ఈ ఔషధవివరములకు క్రిందివివరము వ్రాయ
మసినది.

"కేసరీ కుటీరం"

ఆయుర్వేద ఔషధి ఔషధకాల, యెగ్గూరు, మదరాసు.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములు

1947

ఎప్పుడును శ్రేష్ఠముగా నుండుటకు ఆయుర్వేదశాస్త్రమునందు ప్రాచీనములచే తెలుపబడిన ప్రకారము వాటిని తయారుచేయుటయే ముఖ్యకారణము. అందుచేతనే అవి వైద్యులచేతను ఇతర ప్రజలచేతను ఇది స్థాపించబడిన 1890 సం॥రమునుండి విడువక వాడబడుచున్నవి.

ఒకసారిపరీక్షించిన, మీకును నమ్మకము కలుగును.

గుజరత్ ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ

అహమదాబాదులోనున్న వైద్యరాజ జత శంకర్ లీలాధర్ గారిచే స్థాపించబడినది.

1925 సం॥రం మద్రాసు, 1902-1921 సం॥రములందు అహమదాబాదు, 1918 సం॥రం మట్టా, 1914 సం॥రం కలకత్తా, 1914 సం॥రం డెల్లీ, 1916 సం॥రం పూనా మొదలగు స్థలములందు జరిగిన ఆల్ ఇండియా ఆయుర్వేదీయ సమావేశములందును, హిందూ జాతీయ మహాజనసభలందును అనేక స్వర్ణ, రజితనతకముల నిచ్చియున్నారు. "ప్రతిచోటను ఏజెంట్లు కావలెను"

మహాత్మా గాంధీగారి అభిప్రాయము.

ఈ ఔషధశాలను రెండవసారి పోయిచూచితిని. వైద్యరాజగారి ఉద్యమము నిజముగా చాల గొప్పది. ఔషధశాలయందు పరిశుభ్రత, యేర్పాటు చాలాభాగుగానున్నది. యోగులు అచ్చటనే యుండుటకు కూడ ఏర్పాటులుచేయబడినవి. ఆ ప్రకారము చేయువారు యింటివద్దకంటెను శ్రేష్ఠతరమైన చికిత్స పొందగలరు. వైద్యరాజగారు ఔషధములతో కూడ ప్రకృతిచికిత్సను కూడ అవలంబించుట మిక్కిలి తృప్తికరమగు విషయము. ఇచ్చట ఔషధ సేవకంటెను, ఆహారనియమములు మిక్కిలి శ్రద్ధతో గమనించబడుచున్నది. 30-6-1916. మోహన్లాల్ కరంచంద్ గాంధీ.

అన్ని ఉత్తరములు ఈదిగువ విలాసమునకే వ్రాయవలెను. పూర్తివివరములు గల క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

D. DESAI & Co.,

17, Edayapalayam Street, P. B. No 515 P. T. Madras.

ఉత్తరములు వ్రాయు పద్ధతినిగురించి ఏల కలత జేందెదరు?

కె. ఎమ్. బెనర్జీగారు

1770

WIDE-WORLD ENGLISH CORRESPONDENCE

సహాయముచే సవర విధమున చక్కగా నేర్చుకొనడు.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతులను గురించి పూర్తిగా అన్ని విషయములు గల గ్రంథము.

విషయములు: వ్యాకరణము, త్రములు, భాషా సంప్రదాయములు మొదలగువాటినిగురించియు, ప్రాక్టికల్

లెటర్-రైటింగు అందు జనరల్ ఉపాధ్యాయము వృత్తిగా వ్రాయబడిన పూర్తి ఆధ్యాపకములు గలవు. ఇవిగాక అన్ని విషయములగురించి మాదిరి ఉత్తరములు, వ్యాపారసంబంధమైన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు మొదలగునవి విశేషముగా గలవు. చిన్నవర్తకమునకుసంబంధించిన వర్తకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు, కోర్టులు, ఇన్ కమ్ ట్యాక్సు, మునిసిపాలిటీ టులుం బము, బడి మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, వ్యాయమునకు సంబంధించినవియు, సామాన్యమైనవియు యందు లో గలవు. ఇది విద్యార్థులకు మిక్కిలి అమూల్యమైనది. ఒకటికి ధర రూ॥ 1.12-0. వి.పి. లెటర్లుఖర్చు ప్రత్యేకము. ప్రతిచోటను ఏజెంట్లు కావలెను. "ఉత్తరములు అంగ భాషలోనే వ్రాయవలెను."

INDUSTRY OFFICE (Book Dept.) 22, SHAMBAZAR BRIDGE ROAD CALCUTTA

జర్మనీ

Contessa-Nettel

శ్రేష్ఠమైన

మేక

కనెక్ట్-నెట్టెల్

కామరా

మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన జేయిన్, ఇతర లెన్సులచే ఆమర్చబడినది.

ఉపయోగించుట చాల సులభము.

1949

For Rs 8-4-0 Only

and upwards according to quality & size

HAUFFS CHEMICAL & TROPICAL PLATES

హాఫ్సు కెమికల్ అందు ట్రాపికల్ ప్లేటులు.

Available in all Common grades & sizes Highest speed H. & D. 500

MIMOSA TROPICAL PHOTO PAPERS

మైమోస ట్రాపికల్ ఫోటో పేపరులు.

Made in all Common grades & sizes.

KINDERMANN'S PHOTO ACCESSORIES

కిండర్మాన్సు ఫోటో పరికరములు.

For every Photographic need

MOUNTS

మాంట్లు

Most artistic & Beautiful

Rates very cheap Catalogues & price lists on application

(Sole Agents for India & Burma)

Bombay Berlin Trading Co.,

25, Mount Road, MADRAS.

Head Office: "DADY HOUSE," Church Gate Street, BOMBAY.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 14-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు	88 8 0 ముత్యము
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	15 8 0 15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	17 0 0 17 4 0
డిల్లీవి ,, డిటా ,,	18 4 0 18 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0 9 0 0
శావులు ,, ,,	20 0 0 24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	,, 10 8 0 11 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0 12 8 0
నెసలు ,, డిటా ,,	18 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0 16 0 0
ఉలలు రు 164 ,,	8 4 0 8 8 0

3. నూనెవస్తువులు

శువులనూనె బా 1-కి	,, 154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14 0 0 22 0 0
కొండాపురంవేరునెనగపప్పుబా1కి,,	55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0 58 0 0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిషకానూనె 120	
అముదము బా 1-కి	,, 184 0 0 185 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	,, 145 0 0
కూరపసుపు ,,	,, 100 0 0 105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి)బా1కి,,	110 8 0 115 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి రు 50,55	
కాళహస్తీపాయకట్టు	,, ,, 70,75
తెల్లము బా 1-కి	రు 85 0 0 52 8 0
చింతపండు బా 1-కి	,, 80 0 0 52 8 0

5. ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి	,, 82 0 0 88 0 0
చదరంప	,, 82 0 0 85 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులం	,, 74 0 0 74 12 0
బంగారము, తులము 1-కి	,, 21 10 0 21 14 0
నవరము 1-కి	,, 18 14 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా	,, 295 0 0 300 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌ గలవి	84 8 0 85 4 0

7. రంగులు అలిజరైన

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	,, 70 0 0 72 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా	,,
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,	

8. దూది

బొండావేస్తుబారువ 1-కి	రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,,	,, 240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	,, 8 0 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	,, 6 0 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	,, 8 3 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	,, 7 12 0
నూశయేనుగ నెం 20	,, 10 10 0
జపాన్ నెం 20	
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను	,, 18 6 0
గోకాకు నెం 12½	,, 8 10 0
నర్సాపే నెం 24½	,, 11 4 0
14½ క్వింట్ పక్టీ	,, 8 0 0
నెం 20 పెన్సి సింహం యీలె	,, 10 10 0
నెం 22 ,, ,,	,, 10 14 0
నెం 12½ పెన్సి సర్కసు	,, 8 8 0
నెం 14½ ,,	,, 8 12 0

Powell's Extract of Golden

8421

పవలుగారి అమోఘమైన కేసో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద బోషధములనుండి తయారు చేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుమర్చునట్టి దివ్యబోషధము.

గుణము:— 6 మోతాదులకేసోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని చాడవలెను.

శీతలమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

వీధి వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-3-0

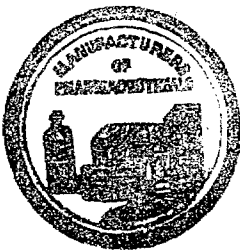
మా దివ్యబోషధములు నుప్రసిద్ధమైన కాజుమలన్నిటిలోను దొరుకును.

మా చిత్రచిత్రిత క్యాటలాగునకై వ్రాయుము.

ఆ త్రుమ లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bomb.

కుష్టుకు నిరపాయకరమైన పూచీ

యైన, శాస్త్రసమ్మతమైన బోషధము.

కుష్టువ్యాధులలో అన్ని విధములకు అనగా నాచులలో ట్యూబర్ కులర్, యైన సటిక్, పారాతేక అన్నిరకములు కలసి నవి మున్నగువాటిలోనికి వైశ్రాంతిక పొగ వేయుటకు స్నానము చేయుటకు కావలసిన బోషధములు 45 దినములు ఉపయోగించుటచే అతివేగముగా కుదురును. సెట్టు 1 కి రూ 15/- లుపాలు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బూబుకమైన ఆశాస్త్రీయమైన చికిత్సలను విడుపుడు.

డాక్టరు సి. ఘోష్ నాథ్ డి. ఎం. డి. మెజర్. వి. ఎమ్. ఎస్. ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ సర్ మటాలజి, గ్రాండు మెడికల్ కాలేజి, బొంబాయి వీరు మీచిక్స్ లోనున్న రోగిని పరీక్షించి యిట్లు తెలిపియున్నారు:—“మునుపటికంటె యిప్పుడు చాలా కుదిరినది, పూర్తిగా కుదురునను నమ్మకము గలదు”. మిస్టర్ పి. వీరాస్వామి సర్వేయర్, కాకినాడ:—“మీ బోషధముల వలననే నా వ్యాధి కుదిరినదని ధైర్యముగా చెప్పుచున్నాను.”

ల్యూకోడర్మా (తెలవపు) దేహవ్యాధి తగ్గుటచేతను, లేక రక్తమునందు వర్ణము తగ్గుటచేతను లేక యితర కారణములచేతను గలగిన తెలవచ్చులలోనికి వైకే బోషధములను వాడుటచే తప్పక కుదురును సెట్టు 1 కి రూ 10. తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

డాక్టరు బి. ఎం. మిక్రా, ఎల్. ఎమ్. ఎస్. పోలీసు ఆస్పత్రి, పూరి:—వీరు యిట్లు తెలిపియున్నారు “నేను మీ బోషధములను వాడితిని. మంచిగుణముగలిగినది.” బి. సింగ్ ఎస్పెక్టర్ పోస్ట్ డిప్యూటీ యిట్లు వ్రాసిరి “నాశామరునికి పూర్తిగా కుదిరినది” మిస్టర్ జి. ఎల్. ప్రొఫెసర్, బొంబాయి—యిట్లు వ్రాసిరి “నామచ్చలు పూర్తిగా కుదిరినవి” కాప్టెన్ ఏ. టి. షేక్, పికార్పూర్, సిండ్—యిట్లు వ్రాసిరి “మీల్యూకోడర్మా చాలా ఉపయోగ కరముగా నున్నది.” మిస్టర్ మల్లిక్, కలకత్తా యిట్లు వ్రాసిరి “నాచిక్స్ లో నున్నరోగికి పూర్తిగా కుదిరినది.” 1482

Behar Chemical Works, Bhagalpur & Mihijam.

Tele. Add:—Chemists, Bhagalpore & obtain from

Agents:—Messrs. W. E. Smith & Co., Ltd. Madras.

Branches at Vepery, Esplanade & Ootacamund,

DADHA & Co.,

Iyacannoo Mudaliar, Madras.

కామినియా నూనె

పెంట్రికలేఅందము.

రానిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

పెంట్రికలు దువ్వినపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉడక నొుదలుపెట్టి పూర్తిగా పొగగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి

యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్రికల

కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యబోషధము వానిని క్షుతముగా పట్టునలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు.

మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 2 బుడ్డఖరీదు రూ 2-10-0.

126 వీశీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారును వ్రాయుము.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 ట్రం బుడ్డి 0-12-0

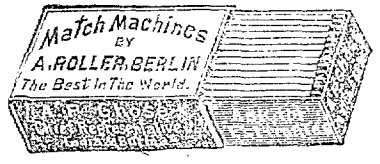
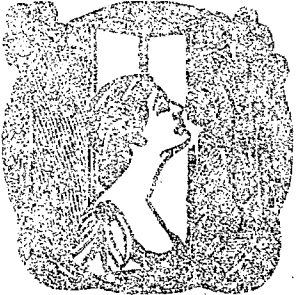
1 ట్రం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు పేసికొన్న హేమక మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు నుండునరకులము ప్రతిదోటను విక్రయింపబడును. తమన్న సోలువజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బాక్సుమఠ్, బొంబాయి అని వ్రాసిన ఉపయోగము

World Famous "Roller's"

(Germany)

MATCH MACHINES

ప్రపంచముందు సుప్రసిద్ధమైన "రోలర్స్" (జర్మనీ)

అగ్గిపుల్లు చేయు మెషిను

Apply to the Chief Agents

Mr. A. P. GHose, M. S. C. I. (London)

Consulting Match Expert,

42, BENIAPUKUR ROAD,

CALCUTTA.

అన్యతాంజనము

అన్యతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్క-ని డబ్బీలో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అన్యతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి మదరాసు.

మద్రాసు వెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ, మద్రాసు—(కేవలం తెలుగు ఫ్యాక్టరీ)

1964

Stat of India H.H.B, B పెన్సిల్లు జాయింగునదియైన రకములు. మామూలు వ్రాతకు మా పెన్సిల్లంత మేలురకం అంత చాకలో ఇంకేమీ మీకు దొరకవు. (National, pioneer, Fort St., George) Star of India కాపీ పెన్సిల్లు ఎంత సుఖముగా వ్రాయును. అరగవు. మా Blue, Red, Green పెన్సిల్లు మంచి మేలైనవి. మీరు ఈ పెన్సిల్లుకొంటే నున దేశములో కరువులు పోవును. మద్రాసు పెన్సిల్లంతపు మరేమీ ముట్టనేముట్టరగదు. వ్యాపారనగుపాయములన్నియు చేయుదుము. నమూనాకట్ట రు 1/-
వి. వెరు మాట్ల శెట్టి & సన్స్, మద్రాసు.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అన్యతాంజనము, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై జెక్కట, క్లాసులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (80%) ఎంగ్రేవింగు

అంగీకరించిరి! అందరును అంగీకరించిరి!! అంగీకరించిరి!!!

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది!	స్క్విబ్ గుణము గల దని	విడువక ఉండదగిన మిత్రుడు.	కుదుర్పుటకంటె ఆటంకపరచుటమేలు
“నేను మద్రాసులో నున్నప్పుడు దీనిని అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని. ఇన్ ఫ్లెమెంజా, మలేరియా మొదలగునాటికి కఠినముగా బాధపడుచుండిన వారికి అద్భుతమైన సుఖ మిచ్చినది.” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు రోడ్డు, కోలాలంపుర, ఎఫ్. ఎమ్. ఎస్.	ప్రమాణము చేయుచున్నాను. “స్క్విబ్బు చలిజ్వరనివారిణి అద్భుతముగా పనిచేయుచున్నది. దానిని ఉపయోగించినవా రందరూ అది గుణము గలదని ప్రమాణము చేయుచున్నారు.” జి. జె. షే. లోకో డిపార్టుమెంటు, ఏ. అండ్ బి. రైల్వే, అస్సాము.	“ఇది అద్భుతమైన నివారిణి. మలేరియా, జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెమెంజా జ్వరములకు మిక్కిలి సుకారముని యజ్ఞవేదది. ఒకటి లేక రెండుబుడ్లు లేక నేను ఎప్పుడును మకాముకు వెళ్లుటలేదు.” బోసా, బి. ఏ. ఇకాస్పెక్టరు ఆఫ్ న్యూస్పాపర్స్, సాన్ టెంస, బర్మా.	“ఇది ఇన్ ఫ్లెమెంజాకేగాక మలేరియాకు కూడ మంచి గుణ మిచ్చును. మలేరియా రాకుండ ఆటంకపరచుటకై ప్రజలందఱును ముఖ్యముగా దీని నొకబుడ్డిని తినవద్ద తప్పక ఉంచుకొనుట శ్రేయస్కరము.” ఎస్. సుబ్బారావు, ఎల్. ఎమ్. పి., ఇన్ ఫ్లెమెంజాచకోమ్, మైలాపూరు, మద్రాసు.

హిందూ దేశమునందు కుటుంబ ఔషధము

స్క్విబ్బు

చలిజ్వరనివారిణి

మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెమెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని

వేంగర్లు మాడన్ సెను అండ్ కో.

1681

కెమిస్టులు, క్రాఫర్టు మార్కెట్టు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో. ఏ. ఎన్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్, 9, పావహమ్మ ప్రాడ్వే

ఎవరును కాదనలేరు. “ప్రతివాడివత్తును సాక్షిహాడ స్క్విబ్బు సిద్ధాంతముయొక్క అత్యుత్తము, తీర్తిని గుఱించి వ్యతిరేకప్రాయమును యివ్వజాలరు.” జె. ఎస్. హెచ్. డబ్ల్యు. హెవాల్డ్, ఏ. సి. ఎస్. హైకోర్టు, బొంబాయి.	మేలు - పక్షసాతము. “పేటెంటు ఔషధము లనిన నాకు స్పష్టము. అయితే స్క్విబ్బు ఔషధము అన్నివిధములగు జ్వరములకు మిక్కిలి ఉపయోగించును. మంచిగుణ మిచ్చును.” రెవరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (డక్కన్)	ప్రాకృత్యముములు కలియుట “నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియాకు స్క్విబ్బు ఔషధము ను తీసికొనుచున్నాను. అది నాకు చాల సుఖమిచ్చినది.” కె. సి. మెహతా. కైర్తప్పు కళాశాల, కేంద్రబిడ్డి, ఇంగ్లాండు.	నిరాశ జెందినవోగులకు ఆశగలదు. “మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇతరు మిక్కిలి కఠినస్థితిలో నుండిరి. వారిని వైద్యులు కూడ చేయివదలిరి. అయితే స్క్విబ్బు ఔషధము వారికి మంచిగుణ మిచ్చినది” — సి. డి. ఎల్. ప్రయోగో, హైదరాబాదు. (డక్కన్)
--	--	---	--